

Eremito Camaloti Cremi
Vigrensis

V I A
C O M P E N D I I

A D

D E U M,

PER MOTUS ANAGOGI-
COS, ET ORATIONES
JACULATORIAS.

LIBER ISAGOGICVS AD MY-
sticam Theologiam.

AUCTORE

D. JOANNE

BONA,

SACRÆ ROMANÆ ECCLESIAE

Tit. S. Bernardi ad thermas Pres-
bytero Cardinali, Ordinis
Cisterciensis.

COLONIAE.

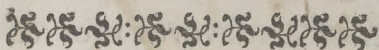
Sumptibus HERMANNI DEMEN

sub signo Monocerotis.

Anno M. DC. LXXIII.

*Quis Joanni Symonovici Poeti
J. Schütz Novus*

Bien. A. III. 30

Præfatio ad Lectorem.

MUltùm luctatus
sum, Christiane Le-
ctor, mecum cogi-
tans, & animo volvens,
quidnam potissimùm in
hoc vestibulo tecum col-
loquerer. Diù tamen cogi-
tanti nihil occurrit, nisi ut
plurimam tibi salutem, ex
imis sensibus optem; quæ
utinam per hunc librum
vera & æterna tibi contin-
gat. In hoc voto sistere fa-
tius est, quàm te prolixâ
præfatione gravare: quid-
quid enim addidero, quid
erit?

erit? An favores tuos & laudes captem? Parce, ista non ambio. An tuam saltem benevolentiam exquisitis verborum flosculis conciliem? Hoc non fit verbis, sed mutuis officiis, & beneficiis. An de usu & praxi hujus opusculi documenta præscribam? Congererem inutiliter, quæ infrà suis locis utilius leges. An materiæ utilitatem, & præstantiam extolam? Jam ex titulo & prospectû intellexisti, nihil melius fore, quàm citò ad Deum pervenire. An formam, stylum, & dicendi cha-

characterem, quod plerique solent, excusent; Neglexi hæc lenocinia, Manilii versum sequutus, *Ornari res ipsa vetat, contenta doceri.*

An studium meum prædicem, & laborem, qui multus fuit; Pietati scripsi, non pompæ. Ante de scopo instituti operis præmoneam; Frustra, quia in limine primi capitis descript⁹ est. An adversus maledicos & obtrectatores tuum implorẽ patrociniũ? Non est necesse, nam sperno, & fugio hoc genus hominum; quod si non effugio, causa Dei hic agitur, ipse tuebitur, & judica-

dicabit. An pro terminis, & phrasibus mysticis præmittam Apologeticon? Nec quidquam, à vocibus enim obscuris abstinui, vel si quas materiâ exigente intermiscui, non mea, sed rerū hæc culpa est, quæ non aliter tractari possunt. An objectiones præoccupem, quibus convelli studium meū potest, & audacia reprehendi? Non admittunt hæc paginæ talem lectorem, qui velit contentionibus deservire, & clarescere inimicitis. Tum ultrò ipse fateor, me rē sublimem, non meâ, sed alienâ experientiâ edo-

edoctū scripſiſſe; ſicut ſcri-
ptū eſt, *Credidi propter quod*
locutus ſum. Ad doſolatum
meum eſſe de perfectione
diſſerere, inſtar lāguentiū,
qui cū vacent à ſanitate,
de bonis ejus tacere non
nōrunt. Denique generoſa
res eſt in altum conari.
Quæ cauſa igitur mihi eſt,
ut te ſine fructu hic morer?
Nulla, niſi ut Deum ames,
& ad eum properes, ejuſ-
que gratiam mihi conci-
lies, ne in ſemitâ immobilis
hæream, dum aliis ad me-
tam feſtinantibus viam o-
ſtendo. Vale.

Ordo, & Index Capitum.

- C**APUT I. *Scopus, & usus libri. Pro-
scriptione, & fine ad Deum oratio. Du-
plex via, quâ itur ad Deum. Vtriusque
discrimina.* pag. 1
- C**AP. II. *Viam mysticam duplicem esse,
activam, & passivam. Quid utraque
sit? Cupienti ad apicem mystica Theolo-
gia pervenire omnia relinquenda.* 7
- C**AP. III. *Mystica Theologia quid sit?
Quomodo differat ab aliis scientiis? An
cognita fuerunt antiquis Platoniciis?
Ejus principium, & scopus* 14
- C**AP. IV. *Qua sint dispositiones ad my-
sticam Theologiam? Qua ejus impedi-
menta? Qui ad ipsam descendam inca-
paces, qui magis idonei? Oratio & gra-
tiarum actio.* 21
- C**AP. V. *Quid sit unio mystica? Quomo-
do fiat? Quid ejus effectus? Quid inca-
pacibus & ignavis conferat lectio mysti-
ca Theologia? Transitus ad Aspiratio-
nes.* 39
- C**AP. VI. *Aspirationes, motus Anagogici,
orationes jaculatoria quid sint? Senten-
tias, & exemplis Sanctorum Patrum ap-
proban-*

- probantur : De illarum praestantiâ, & utilitate.* 39
 CAP. VII. *Varia documenta pro usu, & praxi Aspirationum.* 52
 CAP. VIII. *Qui sint fontes Aspirationum, qua materia, quis ordo? De triplici statu Incipientium, Proficientium, & Perfectorum.* 70
 CAP. IX. *Transitus ab Aspirationibus ad Contemplationem: Addita quadam de Aspiratione passivâ? Quid sit Contemplatio? Eius objectum, & causa.* 82
 CAP. X. *Indicantur auctores, qui de Contemplatione scripserunt: Quotuplex ea sit? Qui eius gradus, & status? Exempla Divina probaitonis, & patientia in desolatione, Divisio anima, & potentiarum ejus secundum mysticos Hyr. nus ad Deum.* 97
 CAP. XI. *Gemitus anima penitentis pro incipientibus.* 126
 CAP. XII. *Pia desideria ad usum proficientium.* 142
 CAP. XIII. *Suspiria amantis anima pro perfecti.* 157
 CAP. XIV. *Laudem virtutis in actione*

consistere: Actus diversarū virtutum

177

CAP. XV. Fasciculus Aspirationum ad Iesum, ad Beatam Virginem, ad Coelites universos.

157

CAP. XVI. Aspirationes ex Nominibus Dei, ejusque attributis, & perfectionibus.

205

CAP. XVII. Vitam Christi esse fontem omnium bonorum: Quomodo ex eā pii affectus eliciantur.

234

CAP. XVIII. Ex quālibet re, qua occurrat, motus anagogicos elici posse: Scala à visibili creaturā ad invisibilem creatorem.

258

CAP. XIX. Diarium & Silvula aspirationum pro omni actione diei, & pro quālibet occasione.

267

CAP. XX. De Amore Dei: Quid sit Amor? Ejus origo, prerogativa, & proprietates? Amoris Philosophia à quibus discenda? Possē Deum facilius amari, quam cognosci.

300

CEN.

C E N S U R A.

Reverendiss. P. Magistri Fratris Michaelis de Alcantara Vicarii Generalis Italiae, & Siciliae, & Procuratoris Generalis totius Ordinis B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum Sanctae Inquisitionis in Hispania Qualificatoris, & Sacrae Congregationis Indicis, in Vrbe Consultoris.

Jussu Reverendiss. P. Fr. Raymundi Capizucchi S. A. P. Magistri, Ord. Praedicatorum vidi librum istum, cujus titulus est: *Via Compendii ad Deum*, Auctore Reverendiss. P. D. Joanne Bona de Monte Regali Congreg. S. Bernardi, Ordinis Cisterciensis Abbate generali, ipsumque cum magnâ animi voluptate (utinam fructu) perlegi, & praterquam nihil in eo reperi Catholicæ nostræ Fidei, aut bonis moribus non conforme, judico illum spiritualis vitæ amatoribus utilissimum fore, in eo enim miro modo, ac singulari methodo digestum traditur quidquid in hâc materiâ sparsim congestum est à Sanctis Patribus, & aliis arcauæ hujus Theologiæ Professoribus, quos

quos omnes Bonus Auctor magno studio, ac majori experiētiā percurrisse videtur, ut de illo verificari possit quod juxta Magnum Gregorium homil. 5. super Ezech. de perfectis viris post contemplationem suam redeuntibus dicitur Psal. 144. *Memoriam suavitatis tuæ eru-ctabunt* : Eructat equidem, quæ dulciter hausit, & sapienter docet, quæ usu didicit, simulque adeò efficaciter movet, ac jucundè delectat, ut quamplures profectus ex hujus Operis lectione in Dei obsequium sperari possint. Quare dignissimum censeo, ut typis mandetur, ac in lucem prodeat. Romæ in hoc Conventu Hadriani Ordinis B. Mariæ de Medede Redemptionis captivorum die 26. Julii 1657.

Fr. Michael de Alcantarâ.

Imprimatur si videbitur Reverendiss. P.
Mag. Sac. Pal. Ap.

M. A. Oddus Episc. Ierap. Vicefg.

VIA COMPENDII

AD DEUM

PER MOTUS ANAGOGI-
cos, & ignitas aspirationes.

CAPUT I.

SCOPUS, ET USUS LIBRI.

*Pro scriptione, & sine ad Deum Ora-
tio. Duplex via, quâ itur ad*

*Deum. Utriusque dis-
crimina.*

I.

Itæ sanctioris viam
nosse volentibus bre-
vi compendio indi-
care propositum mi-
hi est, non meis, sed
veterum Patrum mo-
nitis, ac documentis. Usus erit hujus li-
belli, uti spero, non inutilis, nec injunc-
tus.

dus. Nam cum plerisque longum iter ad
 Deum, plenumque sentibus videatur;
 haurient fortasse animo non modicam
 voluptatem, cum viam sibi facillimam,
 sed vulgo ignotam, proponi animadver-
 terint, à qua labor absit, & longitudo.
 Nec erit hæc via scandalum mihi docen-
 ti, & non facienti: nam, ut quidam vir
 sapiens (a) scribit, *Docens aliquis plus di-*
scit, & dicens sæpè unà audit cum iis qui
ipsum audiunt: unus est enim magister &
ejus qui discit, & ejus qui audit, qui &
mentem irrigat, & rationem. Dirigens er-
 go pedes aliorum in viam pacis, & ipse
 incipiam ab omni via mala prohibere
 es meos: & cum perfecero gressus
 entium me in semitis Dei; sequar
 ego, & exultabo. sicut gigas ad curren-
 am viam, quæ me ad verticem montis,
 ad tertium cœlum, ad caliginem, in quâ
 Deus habitat, recto itinere vel pertrahat,
 vel perducatur.

2. Sed quia socordiâ depressus, &
 mundi hujus simulacra circumferens as-
 surgere

(a) *Clemens Alexandrin. 1. Strom.*

AD DEUM.

3

Surgere ad eum, qui posuit tenebras latibulum suum, sine ipso non possum; orationem præmittere par est, ut scientiarum Dominus, ductorque viæ ad supernaturalem illapsum, lumenque arcanum cor meum aperire, & mentem elevare dignetur.

Tu Domine, qui corda nosti omnium, dirige me (b) ad mysticorum oraculorum lucidissimum, indemonstrabile, & summum fastigium: ubi simplicia & immutabilia Theologiæ mysteria aperiuntur in caligine splendidissima silentii arcana docentis, quæ in summè tenebricosâ obscuritate clarissimè superelucet, & pulcherrimis splendoribus mentes oculis captas superadiunget. Hic enim est scopus, hæc meta votorum meorum, ad te pervenire principium, & finem meum, & optatissimum centrum animæ meæ.

3. Duplex autem est via, per quam

A 2

iter

(b) ex Dionysio Areopag. cap. I. myst. Theologia.

iter ad Deum, ut summi viri (c) asseverant. Unam vocant scholasticam, & communem: alteram mysticam, & secretam. Utraque est donum cœleste de sursum descendens à patre luminum, sed mutiplex inter utramque intercedit discrimen. Illa humanum studium, & inquisitionem requirit; paucisque convenit altiori præditiis literaturâ: hæc ubique, semper, & ab omnibus haberi potest. Illa speculativa, hæc practica: illa propriè in intellectu, hæc in voluntate sita est. Illa exposita illusionibus, superbix, & curiositate habet unde timeat: hæc autò ac simpliciter ambulat, nihil querens præter Deum. Illa naturaliter cum phantasiâ & discursu operatur: hæc supernaturaliter cum purâ & simplici intelligentiâ. Illa à scientiâ acquisitâ, hæc à donis infusis Spiritus sancti procedit. Illa angusta est limites non excedens humanæ

(c) Harph. lib. 1. pag. 2. c. 1. p. 48. & lib. 2. p. 3. cap. 30. & p. 5. collat. 1. myst. Theol. Victor. Gelenius in Summa practica myst. Theologia parte 1. decis. 1. art. 3.

AD DEUM.

humanæ speculationis: hæc cor dilatat ad infinita, & omnem modum naturalis cognitionis transcendit. Illa longa, laboriosa, & difficilis: hæc brevis, expedita, & facillima est. Illa ab infimis incipiens, à pravorum scilicet habituum extirpatione, & tumultuantium affectionum moderatione, per studium virtutum, & vitæ activæ officia ad apicem perfectionis ascendit: hæc admirabili circulo ab amore incipiens ad amorem progreditur, & desinit in amore per motus anagogicos, & flammigeras aspirationes. Est enim amor, ut Plato (d) etiam cognovit, *circulus à bono in bonum perpetuò revoqueas*. Illam alibi (e) Deo duce, edocui: *cave* breviter hic tradere animus est. *Semibus*, rùm ad Deum preces, ut mentem ue, & manum dirigat, & cor amore inflant met; occulta enim ipsius melius amando, quam ratiocinando intelliguntur, & explicantur.

A 3

Spi-

(d) Plato in Convivio, ubi doctè & fusè de Amore. (e) In meâ ad Cœlum Mansi-
ductione.

Spiritus (f) superum decus

Sancta siderea domus

Aura labore coelitus,

Aura sacra, ter optimi

Dia flaminis aura.

Spiritus radians veni,

Terror agminis inferi,

Efficax hominum salus,

Aura sacra, ter optimi

Dia flaminis aura.

Alma lux sapientia,

Dulcis hospita mentium,

Cordis ardor amabilis,

Ima pectoris occupa

igne pectus adure.

quae cuncta nuntia gaudii,

cum p Flamma pronuba gratia,

sancta lux animi veni,

Aura sacra, ter optimi

Dia flaminis aura.

CA-

(f) Ex hymno elegantissimo Urbani
VIII. ad Spiritum Sanctum.

CAPUT II.

VIAM MYSTICAM DVPLICEM esse activam, & passivam. Quid utraque sit. Cipienti ad apicem mysticæ Theologia pervenire omnia relinquenda.

I. **O** Missâ igitur viâ Scholasticâ de solâ mystica agendum est. Hæc ut docet Dionysius Carthusianus (a) doctor extaticus, duplex est, activa & passiva. Colligitur hæc divisio ex Magno Dionysio Areopagitâ (b) qui ad Timotheum sic scribit. Tu verò, care Timothee, in mysticis contemplationibus, intenta exercitatione, & sensus relinque, & intellectuales operationes, & sensibilia, & intelligibilia omnia, & ea quæ sunt & quæ non sunt univèrsa, ut ad unionem ejus, quæ supra essentiam & scientiam est, quantum

A 7

fas

(a) Dionys. Carthus. lib. de fonte lucis art. 14. (b) Dionys. Arcop. myst. Theolog. cap. 1.

3 VIA COMPENDII

fas est, indemonstrabiliter assurgas; siquidem per liberam & absolutam, & puram tui ipsius à rebus omnibus avocationem, ad supernaturalem illum calliginis divinæ radium detractis omnibus & à cunctis expeditus eveheris. Et alibi ita loquitur. (c) Est item divinissima Dei notitia, quæ per nescientiã accipitur, secundum illam, quæ supra intellectum est, unionem, quando mens à rebus omnibus recedens, ac demum semetipsam deserens, desuper fulgentibus radiis unitur, quibus in illo inscrutabili sapientia profundo collustratur. Quibus verbis utramque viam attingit, activam, quæ in nostra sita est voluntate, non tamen sine divini auxilii infuso lumine, dum monet Timotheum, ut se disponat ad unionem per omnimodam abstractionem à rebus omnibus, sensus relinquendo, quia non percipiunt quæ sunt spiritus Dei, & omnia objecta sensibilia ac intelligibilia, principia scilicet scientiarum & ratiocinationum; & ea quæ sunt, essentias videlicet rerum immutabiles:

(c) *Item de div. nominib. c. 7.*

AD DEUM.

biles : & ea quæ non sunt , res nimirum temporales , quæ propter continuam mutationem meritò dicuntur non esse. Sic autem expedito ab omnibus impedimentis futurum pollicetur , ut ad supernaturalem divinæ caliginis radium anagogicè sublimetur , & à Deo trahatur : quia tunc anima divinitus rapitur , & absorbetur , quæ est via passiva , supponens præ viam viæ activæ dispositionem.

2. D. Bernardus hanc duplicem viam tendendi ad divinam unionem his verbis (d) exponit. *Quidam trahuntur , quæ dicere possunt ; Trahe me post te. Nonnulli ducuntur , qui dicunt ; Introduxit me Rex in cellam vinariam. Alii rapiuntur , sicut Apòstolus raptus est ad tertium cælum. Et primi quidem felices , qui in patientiâ suâ possident animas suas. Secundi feliciores , qui ex voluntate suâ consistunt Domino. Tertii felicissimi , qui in profundissimâ Dei misericordiâ , quasi sepultâ arbitrii libertate , in divitias gloriæ in spiritu ardoris rapiuntur , qui spreto ac suppresso adminiculo*

A 5

rerum

(d) Bernard. serm. 2. de Ascensione.

10 VIA COMPENDII

rerum ac sensuum, non ascensoriis gradibus, sed inopinatis, instantaneisque excessibus feruntur in Patrem. Hæc Doctor mellifluus, qui duos priores dispositioni activæ deputat, tertios passivæ. Deus itaque sublimis, verba sunt Excellentissimi magistri Dionysii Cartusiani (e) Cum viderit mentem hominis spiritualis Zelo iustitia penetratam, charitate flammigeram, puritate ac omni virtute fulcitam, ad divina fortiter aspirantem, mox dignantissimè, exuberantissimè, amorosè, ac frequentissimè ei occurrit, succurrit, cooperatur, seque ei communicat, manifestat, infundit, eam ad se elevat, intrà se rapit, deosculatur, amplectitur, atque se ei intuentum, gustandum, fruendum offert ac exhibet, habetque complacentiam magnam in eâ, & tanquam amicam ac sponsam apprehendit, sæcundat, & sibi adstringit.

3. Tunc verò animæ nostræ suprema portio ad Dei receptionem parata erit, ut in speculo æternæ salutis summus rerum divinarum contemplator

Rus-

(e) Cartus. de fonte lucis art. 16.

Rusbrochius (f) admonet, cum fuerit prorsus nuda, & formis seu imaginibus vacua, in suum semper principium intuens. Sed quia ad hoc, teste D. Bonaventura (g) nihil potest natura, modicum potest industria; parum dandum est inquisitioni, multum unctioni; parum verbo & scripto, totum Dei dono. Moriamur ergò, & ingrediamur caliginem, imponamus silentium solitudinibus, concupiscentiis, & phantasmatis: transeamus cum Christo crucifixo ex hoc mundo ad Patrem, ut eo viso dicamus cum Philippo (h) *Sufficit nobis. Hæc est vera vita*, ita Plotinus (i) *fuga solius ad solum*. Sed melius de nostris propono. *Relinque hominem, Angelum, coelum*, inquit Taulerus (k) *& ipsum essentialiale bonum, ipsam essentialem veritatem capenudè in se ipsâ; nam quidquid apposueris, hoc ipsum tegit & excludit unitatem.*

A 6

(f) Io. Rusbroch. in speculo aterna sal. c. 8. (g) Bonavent. Itinerar. mentis cap. ult. (h) Ioan. 14. 9. (i) Plotinus in fine libri ult. (k) Io. Taulerus serm. 3. pasche.

veritatem. Platonici, quos phrasibus & verbis Dionysii Areopagitæ sapissime uti S. Maximus (l) affirmat, nihil frequentius docent, quam nos debere omnia relinquere, ut ad Deum ascendamus. Hinc Plato in Phædone Philosophiam esse docet animi à corpore avulsionem, à corporeis scilicet affectionibus separationem. Eamdem veritatem cognoverunt Pythagorici, quorum unus, cujus magisterio se subdiderat Justinus Martyr (m) sic ipsum hortabatur; *An putas te percepturum quidquid ad felicitatem pertinens, nisi prius animam à rebus sensibilibus ad intelligibiles traducam aptam virtuti, ipsiusque summi boni contemplationi?*

4. Hæc est vera sapientia à fonte omnium bonorum beatissima emanatione procedens, ac mentibus Sanctorum divinitus illapsa, qua perfusa anima, non Dei dona, sed ipsum largitorem scintillantibus affectionibus, insatiabilibus votis,

(l) Maximus prologo in opera Dionysii.
(m) Justinus martyr initio Colloq. cum Triphone.

tis, unitivis aspirationibus desiderat; & ad eum suspirat, donec obtineat. Huc suspirabat Propheta (n) cum dicebat. *Quis dabit mihi pennas sicut columba, & volabo, & requiescam?* Quod si quæras, ubi vera sit requies, subjungit, *Ecce elongavi fugiens, mansi in solitudine.* Verbum namque sempiternum non nisi in solitudine profertur, in eâ inquam solitudine, ubi homo & à se ipso, & ab omni multiplicitate relictus, desertus & exul affectus est. Propria Sanctorum est hæc solitudo, quorum hæc sunt verba apud Tertullianum. (o) *Ego nihil foro, nihil campo, nihil curia debeo: nihil officio advigilo, nulla rostra praoccupo, nulla pratoria observo, cancellos non adoro, subsellia non contundo, jura non conturbo, causas non elatro, non judico, non milito, non regno. Secessi de populo: imò unicum negotium mihi est, nec aliud nunc curo, quam ne curem. Erat olim ista sententia, Nemo alii nascitur, moriturus si-*

A 7 bi.

(n) Psal. 54. 7. (o) Tertullianus de Pallio.

bi. Certè ad Epicuros & Zenones ventum est: sapientes vocas totum quietis magisterium, qui eam summa atque unica voluptatis nomine conservavere.

CAPUT III.

MYSTICA THEOLOGIA QUID sit? Quomodo differat ab aliis scientiis? An cognita fuerit antiquis Platoniciis? Ejus principium & scopus.

I. **H**Ac viâ quietis, secessus, & abstractionis pervenitur ad mysticam Theologiam, ad illam videlicet indotam sapientiam omni sapientiâ humanâ superiorem, quâ mens Deum suum sine discursibus agnoscit, & quasi contrectat, & sine ratiocinationibus gustat. Est autem mystica Theologia secretissima mentis cum Deo locutio. (a) Est animi extensio in Deum per amoris desiderium.

(a) *Dionys. Carthus. super Dionys. myst. Theolog.*

desiderium. (b) Est motio anagogica in Deum per purum & fervidum amorem. (c) Est cœlestis quædam Dei notitia per unionem voluntatis Deo adhærentis elicita, vel lumine cœlitus producta. (d) Est sapientia experimentalis, Dei affectiva divinitus infusa, quæ mentem ab omni inordinatione puram per actus supernaturales fidei, spei, & charitatis cum Deo intimè conjungit (e) Alias alii definitiones tradunt, quæ cum prædictis coincidunt. Res enim abstrusa & difficilis, ac prorsus divina certis finibus circumscribi nequit, & Dialecticorum regulis concludi.

2. Liquet ex his Theologiam mysticam non esse propriè scientiam, pro ut scientia est habitus acquisitus: sed si accipiatur pro actu nihil aliud est quam ipsa mentis in Deum defixio, admiratio

maje-

(b) *Io. Gerson. de myst. Theologia specul. Consid. 28.* (c) *Idem Gerson. ibidem.* (d) *Ioannes à Iesu Maria myst. Theologia cap. 1.* (e) *Balth. Corderius Isag. ad myst. Theologiam Dionisii Areopag. cap. 2.*

majestatis, suspensio animi in lumen im-
 mensum ac æternale, ferventissima, quie-
 tissima, ac transformativa inspectio Dei-
 tatis; si verò sumatur pro habitu, realiter
 idem est ac præstantissimum donum
 Spiritus S. quod sapientia nuncupatur,
 secundum altissimum ejus gradum (f)

3. Differt à Theologiâ Scholasticâ, &
 Symbolicâ, quia scholastica è caligino-
 sis fidei orthodoxæ principiis sua dedu-
 cit asserta: symbolica figuratas de Deo
 locutiones explanat: hæc puris quibus-
 dam & tranquillis obtutibus sine ratio-
 nis fatagentis excursibus divinæ sapien-
 tiæ arcana dignoscit. Per scholasticam
 discit homo rectè uti intelligibilibus,
 per symbolicam sensibilibus, per hanc
 rapitur ad supernaturales excessus, Scien-
 tiæ humanæ in valle phantasiæ discun-
 tur, hæc in apice mentis. Illæ multis
 egent discursibus, & erroribus subjectæ
 sunt: hæc unico & simplici verbo doce-
 tur & discitur, & est merè supernaturalis
 tam

(f) *Cartus. sup. myst. Theolog. Dionys.
 qu. 9. art. 5.*

tam in substantiâ, quàm modo procedendi.

4. Multa quidem de Platonice legimus, quæ primo aspectu persuadere videntur eos mysticæ Theologiæ non omnino expertes fuisse: Eunapius enim in vitâ Jamblichi scribit eum aliquando decem cubitis à terrâ elevatum fuisse: & Porphyrius in vitâ Plotini mira de ipsius contemplatione scribit: Proclus quoque in libris de Theologia Platonis, & ipse Plotinus passim multa tradunt de mentis excessu, & de abstractione à rebus sensibilibus sapientiæ nostræ placitis haud dissentanea. Auctor item divinæ sapientiæ secundum Ægyptios sic de seipso loquitur: (g) *Ego sapius animo contemplans relicto corpore visus sum perfrui summo bono cum voluptate incredibili.* Sed, ut Taulerus observat, (h) quidquid isti fecerint, vel dixerint, nunquam terminos naturæ transcenderunt.

Magna

(g) *Auct. div. sap. secund. Ægyptios lib. 1. c. 4.* (h) *Tauler. serm. 2. de S. Joanne Baptista.*

Magna enim & subtilissima ingenia ita phantasmata extenuare potuerunt, ut species intelligibiles, quæ inde abstraherentur, vix cum aliquâ tenui umbriâ sensibilitatis sua objecta repræsentarent. Quod si acuto ipsorum intellectui in rerum sublimium contemplatione occupato phantasmata se ingerebant, ipse intellectus se alius elevabat, & phantasmatum nubes, ut ita dicam, infra se despiciebat. Hoc autem quomodo fiat, res ad modum obscura est. Fromundus Libertus, (i) qui de hâc re acutè, ut solet, disputat in suâ Philosophiâ Christianâ, fieri hoc autumat beneficio cujusdam lucis interioris, de quâ Valerianus Magnus Fromundo non visus doctè sed obscure disserit duplici libello de luce mentium. Verùm de hâc quid sentiendum sit alibi nos fusiùs Deo favente. Nam de Platonis posterioris ævi certissimum est, quod Augustinus scribit,

cos

(i) Fromund. philosophia christiana de Anima lib. 4. cap. 4. art. 6. 7. & seqq.

(k) eos rerum magicarum curiositate depravatos fuisse. Antiquiores autem spiritu superbiæ inflati, cum cognovissent Deum, non sicut Deum glorificaverunt, sed evanverunt in cogitationibus suis, frigidi speculatores facti, sine fide & charitate.

5. Porrò mysticæ Theologiæ principium est ipsa essentia bonitatis, rerumque omnium causa superessentialis Trinitas, à quâ per bonitatis redundantiam in nos effluxit, cum inæquali tamen participatione ob diversam hominum aptitudinem, & multorum repugnantiam, cum divinis illustrationibus. Dicimus itaque cum sanctissimo Dionysio (l) *Dei principalem beatitudinem, naturam Divinitatis, principium Deificationis, ex quo Deificandi deificentur, mysticam Theologiam in salutem & Deificationem hominum concessisse, modo scilicet magis immateriato, & spiritaliori, non extrinsecus*

(k) Augustinus epist. 56. & Confess. lib. 10. cap. 42. (l) Dionys. Eccles. Hierarchia cap. 1.

cūs ad divina movendo, sed intelligibili ratione atque intrinsecus purā liquidāque illustratione diviniſſimam iis voluntatem irradiando. Et hic ſcopus hujus ſapientiæ eſt erga Deum & res divinas continua dilectio, cognitio Dei perfectiſſima, & ſimplicis perfectionis ejus divina participatio atque fruitio quæ Dei contemplatorem ſpiritali modo reficit, ejuſque animam modo proſuſ ineffabili artiſſimè cum Deo unit, & deificat. In ipſo ſiquidem viſ quædam ſuperhumana reperitur & operatio Divinitatis, à quâ mens deificanda ſacris myſticis initiatur, & theodidactis myſtagogiis eruditur. Sed videndum quomodo poſſit mortalis homo ad hæc ſublimia & divina myſteria propriis actibus diſponi.

CAPUT IV.

*QVÆ SINT DISPOSITIONES AD mysticam Theologiam? Quæ ejus impedi-
menta? Qui ad ipsam discendam in-
capaces, qui magis idonei? Oratio,
& gratiarum actio.*

I. **A**XIOMA certissimum est apud scholasticos, debere dispositio-
nem ejusdem ordinis esse cum formâ,
ad quam disponit: quare cum supra di-
ctū sit, mysticam Theologiam esse om-
nino supernaturalem, hinc evidentissi-
mâ consecutione deducitur prærequiri
ad ipsam statum quendam supernatura-
lem ipsi proportionatum. Neque enim
fas est, teste Dionysio (a) mysticis Theo-
logis quidquam operari, quod divinis
inspiracionibus vel minimum repugnet,
imò nec iisdem dissentire, si divinam ap-
petant claritatē, & ad hanc sanctè, sicut
debet, aspirent. Continuâ igitur in rebus
om-

a Dionys. cap. 3. cœlestis Hierarchia.

omnibus mortificatione opus est, ut secum ipse non dissideat, nec divisus sit, qui ad unum colligi cupit. Propterea pauci sunt viri spirituales, & religiosi, qui hujus mysticæ sapientiæ notitiam habeant; quia, ut optimè observat Jacobus Alvarez (b) paucissimi sunt, qui se ipsos fortiter abnegent, & perfectè mortificent.

2. Actus deinde supernaturales prærequiruntur fidei, spei, & charitatis, quibus mens immediatè Deum attingit: & fides quidem intellectum, spes memoriam, charitas voluntatem mysticè perficit & informat, uti pulchrè ac diffusè exponit Ven. Patet Joannes à cruce in suis divinissimis libris de Ascensu montis Carmeli, de nocte obscurâ, & de vivâ amoris flammâ. His accedat necesse est magnum, fervens, & insatiabile desiderium assequendæ perfectionis, sicut dicit Sapiens (c) *Hanc amavi & exquisivi à juventute meâ, & quasi vi sponsam mi-*

b Iacob. Alvarez tom. 2. de vita spir.
rit. lib. 2. par. 1. c. 11. c Sap. 8. 2.

hanc assumere, & amator factus sum
 forma illius. Absque dubio enim, ait Ri-
 chardus (d) sine ingenti exercitio, sine fre-
 quenti studio, sine ardenti desiderio ad per-
 fectam scientia hujus altitudinem mens
 non sublevatur.

3. Joannes Taulerus (e) rerum my-
 sticarum expertissimus sex homini ob-
 servanda præscribit, ut ad culmen perfe-
 ctionis pertingat. Tria quò ad exteriora,
 totidem quò ad interiora: nempe ut
 vestes, & omnia exteriora illius simplicia
 sint, quibus nemini placere appetat, nisi
 Deo: ut verba illius sint succincta, ne-
 cessaria, & de rebus divinis: ut in omni
 ejus externâ actione nihil appareat, quod
 possit offendere intuentes. Deinde quò
 ad interna necessarium est ut Deum so-
 lum purissimâ intentione quærat: ut
 quidquid illi eveniat, imperturbabilem
 animi pacem retineat. Antonius Monelia
 (f) Ordinis Minorum vir magnus
 inter

d Richard. de preparat. ad contempl.
 c. 79. e Taulerus epist. 29. f Anton.
 Monelia in myst. Theolog. Dionys. cap. 1.

24 VIA COMPENDII

inter Mysticos, sed ferè incognitus, sex
 esse catenas docet, quibus ligatur anima,
 ne ad mysticam Theologiam ascendat.
 Primâ est negligentia circa spiritualia,
 quia homo non vult se exercere & mör-
 tificare: secunda, evagatio sensuum: ter-
 tia, curiositas intellectûs circa scientias.
 quarta, inordinatus amor erga tempora-
 lia: quinta, impuritas in operationibus:
 sexta, occupatio circa exteriora. D. Ber-
 nardus (g) quatuor enumerat hujus
 ascensûs impedimenta his verbis: *In*
hoc arcanum, in hoc sanctuarium Dei, sicut
quem fortè vestrum aliquâ horâ sic rapi,
& sic abscondi contigerit, ut minimè avo-
cet, aut perturbet vel sensus egens, vel cu-
ra pungens, vel culpa mordens, vel ea certè
qua difficilius amoventur irruentia ima-
ginum corporearum phantasmata; poterit
quidem hic, cum ad nos redierit, gloriari &
dicere, Introduxit me Rex in cubiculum
suum. Est autem sensus egens nimis exi-
gens sensualitas, quæ inordinatis affe-
ctuum motibus nos exagitat, cura pun-
 gens,

g Bernardus serm. 23. in Cant.

gens, rerum temporalium sollicitudo: culpa mordens, pravæ conscientiæ stimulus: irruentia denique phantasmata sunt rerum sensibilibus, & corporearum imagines, quas vocat Augustinus (b) animæ nostræ plagas per sensus inflictas. Hæc omnia abdicanda, & extirpanda prorsus sunt, ut Deum inveniamus. *Quamdiù enim ait Richardus (i) consolationem ab aliquâ creaturâ accipimus, nondum Dilectum perfectè tenemus.* Quando autem tales fuerimus, ut nihil prorsus terrenorum nos delectet, eodem momento, eodem puncto temporis videbimus quod cupimus, ut promittit Augustinus (k)

4. Cum tot igitur dispositiones ad mysticam Theologiam sint necessariæ, libet hic vetere ritu proclamare, Procul hinc, procul este prophani. Nam & Dionysius (l) monet Timotheum, ut ca-

B

veat,

h *August. epist. 72. i Rich. lib. 4. de contempl. c. 16.* k *Aug. lib. 1. Soliloq. de cognit. Dei & animæ c. 14.* l *Dionys. c. 1, myst. Theologia.*

veat, ne quis eorum hæc audiat myste-
ria, qui rebus adhærescunt, & nihil ultra
naturalia supernaturaliter esse imagi-
nantur: qui materialibus rebus immer-
si nondum per studium mortificationis, &
exercitium virtutum animi candorem
acquisiverunt: qui ambulantes in mi-
rabilibus super se arcana Dei sua cogni-
tione se posse percipere arbitrantur.
His meritò occinimus cum christiano
Poeta (m)

En adest Deus, impios

Hinc procul procul arceo.

Invisum superis genus,

Hinc abite profani.

Fumus ut fugit: obviis

Cera cedit ut ignibus:

Sic, intrante Deo, procul!

Hinc abite profani.

Cæterum hæc sapientia citiùs ac sub-
limiùs Idiotis simplicibus, qui nihil a-
liud quam salutem in timore & tremo-
re curant, quam magnis & eruditis The-
ologis

*m Eranc. Montmorentius in Para-
phrasi psalmi 67.*

ologis conferri solet, nisi & ipsi toto
 mentis affectu studeant humilitati. Ita
 scribit vir eximius Bartholomæus de
 Martyribus Bracharensis Archiepisco-
 pus (n) Et Bernardus de hâc re sermo-
 nem habens sic exclamant (o) *O quisquis
 curiosus es scire quid sit hoc Verbo frui, pa-
 ra illi non aurem, sed mentem : non do-
 cet hoc lingua, sed gratia : absconditur à
 sapientibus & prudentibus, & revelatur
 parvulis.* Similia docent alii plures sa-
 pientissimi viri (p) Bonaventura, Ger-
 son, Victor Celenius, Constantinus
 de Barbanfon, Franciscus Suarez. At-
 que idem confirmant scriptis suis, &
 exemplo sanctæ ac Theodidactæ mu-
 lieres,

B 2

lieres,

n Bart. de Martyrib. Compend. doc.
 spiritualis par. 2. c. 13. §. 3. o Bernard.
 ferm. 85. in Cant. p Bonav. de processu
 Relig. Gerson. de myst. Theologia specul.
 Celenius in praxi myst. Theol. p. 1. decis. 1.
 art. 5. & dec. 10. art. 2. Barbanfon in semi-
 nis occultis divini amoris. Suarez tom. 2. de
 Relig. lib. 2. de orat. c. 10.

lheres, tres Catharinæ Senensis, Genuensis, & Bononiensis; Angela de Fulgineo, Gertruda, Mechtildis, Brigida, Baptista Vernacia, Terefia à Jesu, & aliæ plures.

5. Ita nimirum, æterne Deus, rex cœli, & terræ, ita fuit placitum ante te. Tu enim superbis resistis, & humilibus das gratiam, & cum simplicibus sermocinatio tua. Confiteor tibi, Domine, quia abscondisti hæc à sapientibus, & prudentibus, & revelasti ea parvulis Non sic illuxisti inflatis cordibus sapientum hujus sæculi, sicut lucas in mente parvulorum, & humilium humum deferentium, Verè tu es Deus absconditus, & lucem habitas inaccessibleem, sed lucem tuam opiosè illis & amanter comunicas, qui J E S U M crucifixum corde & corpore exprimentes animam expurgârunt ab omnilabe ac sorde voluptatum. Penetrâsti animam illorum profundius & vitalius quam soleas, cum solam mentem ignotus irradias, jejunâ voluntate. Penetrâsti intimè, & intelligibili tui contractu experti sunt quam suaviter mulces,

& mirabiliter imples hanc immensam mentis nostræ capacitatem. Tum ex abundantia cordis eructarunt verba, verba utique bona, dulciora super mel & favum; ex quibus didici veram sapientiam, quæ non reperitur in ficcis, & insulsis libris inanum Philosophorum, qui narant mihi fabulationes, sed non ut lex tua. Ita, Pater, quoniam sic fuit placitum ante te.

CAPUT V.

QVID SIT VNIO MYSTICA?

*Quomodo fiat? Qui ejus effectus? Quid in-
capacibus, & ignavis conferat lectio
mystica Theologia. Transitus
ad Aspiraciones.*

I. **E**O tendunt omnia, quæ de mysticâ Theologiâ scribuntur, ut animam perducant ad intimam cum Deo unionem, in quâ medulla hujus sapientiæ, & summum ejus arcanum consistit. Non est autem hæc unio localis, sive

præsentia, quâ Deus ubique est, nihil se vacuum relinquens propter suam immensitatem. Non est unio per gratiam sanctificantem, quâ anima à peccatis emaculata in Dei amicitiam restituitur, fitque divinæ consors naturæ. Non est unio per charitatem, de quâ scriptum est (a) *Qui manet in charitate in Deo manet, & Deus in eo.* Prima enim harum unionum convenit etiam rebus inanimatis: secunda omnium iustorum est, & puerorum ante usum rationis: fiuntque istæ in substantiâ animæ: Tertia communis est omnibus probis, qui Deum quidem ardentissimè diligunt, sed dono contemplationis, & mysticâ unione carent. Est igitur alia unio felicissima & arcana, inexpertis impervia, & difficilis explicatu, quæ fit in potentiis animæ, intellectu scilicet & voluntate; istæ enim Deum attingunt, & illi conjunguntur actionibus propriis vitalibus: atque in istâ unione summa felicitas vitæ hujus consistit, & quædam futura

a *Ioannes 4.16.*

futurae gloriae prae gustatio. De hac unione non est meae imbecillitatis fufius differere : immundis enim & impuris divina attingere nefas. Legat qui dignus fuerit uberrimè de illâ differentem virum doctissimum, & quasi alterum Hierotheum divina patientem, Thomam à Jesu (b) qui sanctorum Patrum de eâ, omniumque Mysticorum doctrinam affert, multa addens ex propria experientia.

2. In hâc unione clarissimâ luce sapientiae perfusus intellectus Deum respicit, ut quoddam totum, in quo est omne bonum, ita ut ab eo in aliud diverti nequeat : voluntas autem ardentissimo amore constringitur, qui instar ignis erumpens omnia quodammodo absorbit, ita ut anima jam in se non vivat, neque actionibus naturalibus intendat, sed toto affectû in eum transeat, cui arctissimo amplexû conjungitur.

B 4

Ambæ

b Thomas à Jesu lib. 4. de divina oratione per totum.

Ambæ verò potentiaë in vastissimam Divinitatis solitudinem, ut ita dicam, Introducuntur: ubi Pater cunctis imaginibus nudans intellectum suprâ rationem nos evehit. Filius verò vacuum intellectum infinitâ claritate profundit: sanctus autem spiritus immenso ardore inflammans voluntatem, omnes affectus nostros secum conglutinat, quia nimirum id, quod mortale in nobis est, à vitâ immortali absorbetur. Hic dicit anima, *Bonum est nos hic esse*, hic introducitur in cellam vinariam, ubi læta bibit sobriam ebrietatem spiritus: hic canit epithalamium dicens (c) *Dilectus meus mihi, & ego illi. Vivo ego, (d) jam non ego, vivit verò in me Christus*. Defluit hic amans anima, deficitque à seipsâ, & velut ad nihilum redacta in abyssum æterni amoris collabitur: ubi sibi mortua vivit in Deo, nihil sciens, nihil sentiens præter amorem. Perdit enim se in divinâ caligine, sed sic se perdere invenire est.

3. O sanctam illam animam, quæ à Deo

e Cantic. 2. 16. d Galat. c. 2. v. 20.

Deo singulariter visitata, & suprâ omnia creata, supraque omnem operationem elevata, mediante mysticâ unione in Deum transformatur ! Quàm benè illi conveniunt verba illa sapientis, (e) *Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa?* Cùm enim felicissima unio sit amplexus, & degustatio summi boni; omnia bona ab ipsa, quasi rivuli à fonte, in animam derivantur. Hinc (f) decor, & pulchritudo, & Spiritus sancti charismata, quibus mirabiliter exornatur. Hinc splendor lucis, & præfulgida illustratio, ardorque amoris, & suavitas ineffabilis. Hinc contemptus rerum omnium terrenarum, & insatiabile cœlestium desiderium. Hinc perfecta Christi imitatio, & ex redundantia spiritus exultatio sensuum, & corporis admirabilis transmutatio. Hinc animæ annihilatio coram Deo, & mystica mors: hinc fervor, languor, liquefactio, ebrietas spiritualis, si-

B 5

lentium

e Sap. 7. 11. f *De his omnibus diffusè Harpius, Rusbrochius, Taulerus, Cartusianus, Ludovicus Blosus, & alii mystici.*

lentium internum, osculum Verbi, ecstasis, raptus, suspensio, & alia multa, quæ libens prætermitto, quia de his solatinctio illos docet, qui digni sunt experiri.

4. Altissima quidem sunt hæc mysteria, & super communem hominum captum; sed ut optimè ait Plato, (*g*) *De rebus divinis credendum est filiis Dei, etiam si nullas afferant rationes.* Res sublimes & arcanas, quod sibi notæ non sint, quasi falsas aspernari; fidemque abnegare spectatissimæ probitatis viris, cum de divinis perceptionibus ex propriâ loquuntur experienciâ, stultorum est, & impiorum. Nec ideo inutiles æstimandi sunt, aut prorsus abjiciendi Mysticorum libri, quod sublimia tractent, & mirabilia super nos; nam hoc saltem ex illis discimus, quam longè adhuc versemur à culmine Christianæ perfectionis, nondum digni, qui cum Moysè in caliginem ingrediamur. Narrat Gulielmus Abbas

S. Theo-

g *Plato in Timeo.*

S. T.
nat
iam
ticu
ben
com
sens
tere
do a
adh
solit
tellig
que
pell
dii a
état
de r
cum
diffi
mur
cessi
grap
re po
i P/

S. Theodorici, (b) sibi infirmo in Monasterio Clarevallensi S. Bernardum etiam infirmum moraliter exposuisse Canticum Canticorum : *In quo, inquit, cum benignè & sine invidiâ exponeret mihi, & communicaret sententias intelligentia, & sensûs experientia sua, & multa docere niteretur inexpertum, quæ non nisi experiendo discuntur; & si intelligere non poteram adhuc, quæ apponebantur mihi; plus tamen solito intelligere me faciebat, quid ad ea intelligenda deesset mihi.*

§. Hic sisto. Voces enim audio plenas querelarum, quibus à legentibus interpellor. Et ubi, [inquiunt] Via compendii ad Deum, quam te initio hujus tractatus ostensurum promisisti? Hactenus de mysticâ Theologiâ, & de unione cum Deo asseruisti, opus proponens difficillimum, iter arduum, & altissimum fastigium humanis viribus inaccessible. Unde meritò illud Psalmographi (i) quisque nostrum usurpare potest, *Mirabilis facta est scientia tua*

h Guliel. in vita S. Bern. lib. 1. c. 12.

à Psal. 138. 6

ex me, & non potero ad eam. Quomodo enim terrenus homo terram despiciere poterit, cœlum conscendere, Angelorum choros transcendere, ad Dei solium accedere, quidquid est humanum exuere, Deo intimè uniri? Libenter quidem ista legimus, & audimus; sed tam arduo operi nos accingere, humana fragilitate vires denegante, non audemus. Rectè ista; si sola hominum imbecillitas attendatur: malè, si divinæ gratiæ efficaciam adjuvantem respiciamus. Adest hæc omnibus, qui à Deo præventi iter ad ipsum aggrediuntur. Aderit & mihi viam docenti, datamque fidem liberanti.

6. Dico igitur viam compendii ad Deum, ad culmen mysticæ Theologiæ, ad intimam cum Verbo unionem esse motus Anagogicos, & exercitium aspirationum Testes hujus dicti affero omni exceptione majores. Primus est Joannes à Jesu Maria Carmelita excalceatus, qui ita scribit. (k) *Concors omnium, quos legerim, sententia est, ad altissimam*

Dei

k *Ioannes à Jesu Maria myst. Theol. c. 9.*

Dei cognitionem & sensum, sive experientium, aspirationum exercitio ita animam erigi, ut si hoc Angelicum exercitium miris laudibus celebratum, ceteris omnibus antepositum frequentet, plurimum proficiat. Habet enim tam egregiam vim exstimulandi, & divinis flammis urendi, ut hoc unum idoneis circumstantiis septum, & studio virtutum armatum, ad summam christiana vita perfectionem & puritatem corda nostra perducatur. Quamvis enim dona Dei sint unio, raptus, fructio, revelatio, & illa indulgentissimi Dei interna blandimenta, & solis conatibus nostris, quantumvis nervosis, illa non producamus; at terrè animæ se & ratione ad eas nuptias ornanti & comparanti munificentius, quam cogitare valeat, indulgentur. Hæc Joannes, cui alterum adjungo ejusdem instituti Thomam à Jesu (1) Si Sanctorum Patrum, inquit, aliorumque Mysticorum, qui hanc viam experti sunt, sententia credendum est, nullam compendiosorem viam, nullumvè alium in Dei assurgendæ

C

! Thomas à Jesu de div. orat. li. 4. c. 20.

pendi modum faciliorem ac nobiliorem eo
invenies; quem sapientiam unitivam, sive
amorem unitivum Mystici appellant, qui in
motibus anagogicis sive aspirationibus,
quibus cor enititur ad Deum assurgere, ac
illi avidissimè adherere, consistit. Possem
paginas late implere aliorum testimo-
niis hanc veritatem confirmantium,
præsertim Bonaventuræ, (m) Henrici
Harphii, (n) Joannis Gersonis, (o) Dio-
nyssii Cartusiani, (p) Constantini de Bar-
banson; (q) sed pro indictâ mihi brevi-
tate duo proposita sufficient.

CA

m Bonav. c. 3. myst. Theologia ipsi ad-
scripta, qua est Henrici de Palmâ. n Har-
phius myst. Theol. lib. 2. initio p. 5. o Ger-
son. in myst. Theologiâ. p Cartusian. lib
de fonte lucis. q Barbanson in semitis oc-
culis par. 1. c. 5. & p. 2. c. 3. & Joannes
Lansbergius initio pharetra.

CAPUT VI.

ASPIRATIONES, MOTVS ANA-
gogici, Orationes jaculatoria quid sint?
Sententiis, & exemplis Sanctorum Patrum
approbantur. De illarum præstantiâ,
& utilitate.

I. **A** Baridem Hyperboreum Pytha-
 goræ ævo nobilem, & famosum
 habuisse ferunt aureum telum, quo ve-
 ctus, ut poetico Pegaso, celeriter per æ-
 rem volitabat, unde dictus est Æthro-
 bates, scandens per æthera, ut refert
 Jamblicus in vitâ Pythagoræ. (a) Sed
 quod genus aurei teli potētius est, quàm
 alata & ignita Aspiraciones, quæ devo-
 tam animam momento in cœlum effe-
 runt, & penetrant usque ad thronum
 Divinitatis? *Anima, in qua habitavit*
ignis Dei, ait Magnus Antonius Abbas,
(b) Similis est avi duabus pradita alis, qui-
 C 2 bus

a Iamblichus de vita Pythag. c. 28. b
 Antonius Abbas epist. 18.

bus volat, & sursum per coeli aera eleuatur. Etenim aui præ omnibus creaturis ala peculiare sunt: ala verò anima Domino obsequentis sunt virtus ignis Dei, quibus ad coelum sursum volare valet. Si autem his caruerit alis, minimè sursum eleuari in aera poterit, cum sit illius ignis expers; similisque erit aui suis spoliata alis, qua volare nequit. Hæc Antonius, qui supra jam dixerat causam ascensionis Sanctorum ad Coelum fuisse ignem invisibilem, calorem scilicet accensum in cordibus eorum. Hoc enim igne deficiente, nemo ad coelum aspirare, necdum ascendere valet.

2. Sunt autem Aspirationes brevissimæ quædam Orationes, siue mente solâ, siue mente simul ac ore conceptæ, atque prolatae, quibus debet fidelis anima in quovis loco & tempore alluescere, & frequenter incumbere, cor suum & voluntatem ad Deum erigens die ac nocte, domi & foris, sedens & ambulans, in quovis negotio, in quavis actione, & occupatione. Scriptum est enim
 opor;

(c) oportere semper orare, & nunquam deficere; sed quia instabilitas naturæ nostræ, corporis cura, & aliæ occupationes sæpè nos distrahunt, hæc Angelica aspirationum exercitatio perpetuitatem orationis compensat. Fiunt quidem in momento, & transeunt, sed jugiter permanet earum fructus, & continuatur oratio continuatione boni desiderii in charitate fundati: bonum autem desiderium semper orat, quia semper clamat ante Deum sinceri amoris affectus. Beati in cœlo nunquam cessant ab actuali amore, & cognitione Dei: nos verò hanc felicitatem continuis aspirationibus æmulamur, dicentes cum Apostolo, (d) *Nostra conversatio in cœlis est.* Oratio enim est ascensus spiritus ad Deum; (e) *Per quem ascensum:* ait S. Joannes Chrysostomus, (f) *societatem effugimus, quam cum brutis animantibus habemus, & cum Angelis copulamur. Vo-*

C

3

cantur

c Luc. 18. 1. d. *Ad Philipp. 3. 20. e*
Damascen. lib. 1. de de fide orth. c. 14. f
Chrysostom. de orando Deum lib. 1.

cantur aspirationes, quia illis aspiramus ad Deum; & per eas verò aspirat Deus conatibus nostris: dum verò ad Deum aspiramus, nil nisi Deum spiramus; & per easdem fervor charitatis, non minùs quam vita corporis aeris aspiratione, sustinetur. Motus quoque Anagogici, id est sursum, ducentes, nuncupantur, quia illis à rebus terrenis abducimur, & ad superna levamur, ac tandem ad beatam cum Deo unionem evahimur. Dicuntur orationes jaculatoriæ, quia instar jaculorum & sagittarum velocissimè transeuntium in scopum divinum tanquam in scopum jaciuntur, ut ab eo dona cœlestia obtineamus. Affectus denique appellantur, quia sunt affectiones cordis, & desideria, ac proposita voluntatis: nihilque aliud est Aspiratio, ut eam Gelenius (g) diffinit, præterquam expeditus affectus erga Deum, ut summum bonum.

3. De his plura Sanctorum Patrum documenta habemus, & exempla. Augusti-

g Gelenius parte. 1. decis. 6. art. 1.

gusticus ad Probam. (h) Dicuntur fratres in Aegypto crebras quidem habere orationes, sed eas tamen brevissimas, & raptim quodammodo jaculatas, ne illa vigilanter erecta, quae oranti plurimum necessaria est, per productiores moras evanescat, atque hebetetur intentio. Cassianus instituta Monachorum describens (i) Utilius censent breves orationes, sed creberrimas fieri. Non enim multitudine versuum, sed mentis intelligentiâ delectantur. Et in collationibus [k] Frequenter sed breviter orandum est, ne immorantibus nobis inserere aliquid cordi nostro insidiator possit inimicus. Chrysostomus ad populum Antiochenum: [l] Breves & frequentes orationes fieri Christus, & Paulus preceperunt parvis ex intervallis. Nam si sermonem in longum extenderis, in negligentiam frequenter lapsus multam diabolo subrependi facultatem dederis, & supplantandi, & abducendi cogitationem ab his,

C 4 qua

h August. epist. 121. i Cassian. lib. 2.
 Instit. c. 10 & 11. k Idem collat. 9. c. ult.
 l Chrysost. hom. 79. ad populum.

44 VIA COMPENDII

qua dicuntur. Si verò continuas & crebras orationes facias, totumque tempus interpolans frequentia, facile poteris modestiam exhibere, & ipsas orationes cum multâ facies solertiâ. Aelredus Abbas: [m] Hac devota suspiria jam gratiosa sunt in oculis ejus, qui scrutatur renes & corda, ut non possit diu abscondere multitudinem dulcedinis suae, quam abscondit timenribus, & diligentibus s. Guilielmus Abbas S. Theodorici: [n] Hauriendus est sapè de lectionis serie affectus, & formanda oratio, qua lectionem interrumpat, & non tam impediat interrumpendo, quam puiorem continuò animum ad intelligentiam lectionis restituat. Hujusmodi oratiunculas rectè appellat Tertullianus, [o] Orationes sine agmine verborum: & Abbas Isaac apud Cassianum [p] eas commendat

m Aelredus homil. de duob. discipulis
 n Guilielmus Abbas S. Theodorici in ep.
 ad Fr. de monte Dei inter opera D. Bernardi cap. 10. o Tertullianus de orat. cap. 1. p Cassian. Collat. 9. cap. ult.

dar
 gues
 mat
 rent
 cus,
 vita
 lum
 rium
 nunt
 quere
 Chr
 rere
 qui
 fert,
 psaru
 dicit
 accep
 tus e
 mei
 enim
 liber
 sessio
 4
 9
 10.

dat tanquam verum sacrificium, pingues hostias, pura libamina, holocaustomata medullata. Sunt enim, teste B. Laurentio Justiniano, [q] opus spiritualis arcus, sagitta contra adversarios directâ, ignita vota, quæ à Christi militibus in cœlum corde tacito destinantur; eminus feriunt, celeriter emittuntur, hostem non sinunt propius accedere, & ascensorem frequenter unico prosternunt ictu. Rursum Chrysostomus: [r] Dic in mente miserere mei Deus, & absolvisti precationem; qui enim dicit, Miserere, confessionem offert, & peccatum suum agnoscit, quia lapsorum est misericordiam requirere. Qui dicit, Miserere mei, remissionem delictorum accepit: qui enim misericordiam consecutus est, non punitur. Qui dicit, Miserere mei, regnum cœlorum obtinuit: quem enim Deus miseratur, non à pœnâ solum liberat, sed futurorum etiam bonorum possessione dignatur.

4. Porro hunc orandi modum exemplo

C 5

emplo

q Laur. Justinian. de inter. conflictu c.

10. I Chrysof. hom. 4. de Aniat. I.

emplo suo nos Christus Salvator edo-
 cuit. In horto enim iterabat hæc verba:
Pater, si possibile est, transeat à me calix
iste: Verumtamen non mea, sed tua volun-
tas fiat. Et in Cruce magnos sustinens
 cruciatus aliquam interdum ex his aspi-
 rationibus ardentissimo fervore jacula-
 batur, dicens; *Pater, dimitte illis, quia ne-*
sciunt quid faciunt. Deinde *Deus meus,*
Deus meus, ut quid dereliquisti me. Ac po-
 stea, *Pater in manus tuas commendo spi-*
ritum meum. Nehemias [f] interroga-
 tus à Rege, priusquam responderet, men-
 tem ad Deum sustulit, ad solium Divini-
 tatis animi sui nuntio celerrimè aman-
 dato. Judith [z] Holofernum percussu-
 ra apprehendit comam capitis ejus, & ex
 corde ignitam protulit & brevissimam
 orationem dicens, *Confirma me Domine*
Deus in hac hora. Sancti in cælo requiem
 non habent die ac nocte dicentes, [u]
Sanctus, Sanctus, Sanctus, Basiliius [x] sua-
 det peccatori, ut ad imitationem Chana-
 neæ

f 2. Esdra 2. 4. t Judith. 13. 9. u A-
 poc. 4. 8. x Basiliius exhort. ad Baptismit.

neæ identidem inclamet illud, *Miserere mei fili David.* De S. Marcella scribit Hieronymus, [y] eam semper cantasse illud Psalmi, *In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi.* S. Malachias, teste Bernardo in ejus vitâ, raptim quodammodo, & velut jaculum emittebat orationem Thais olim meretrix edocta à Paphnutio Abbate sic orabat, *Qui psalmasti me miserere mei.* Cassianus [z] usum multiplicem hujus versiculi, *Deus in adjutorium meum intende,* elegantissimè commendat in collationibus. Ex vitis Patrum multa hic referri possunt. [1] Abbas Isaias vidit cujusdam Monachi orationem, dum manducaret, ascendere instar ignis in conspectu Dei. Alius quidam, dum colloqueretur cum aliis, fecit centum & tres orationes. Abbas Macarius de modo orandi à quibusdam interrogatus dixit, Non est opus multum loqui in oratione, sed extendere

C 6

re

y Hieron. epist. 16. ad Principium. z Cassianus coll. 10. 1 Vita Patrum Resvuidi lib. 5. libello 12.

re manus frequenter, & dicere: Domine, sicut vis & scis, misere mei. Moyses Æthiops [2] olim princeps latronum quinquaginta quotidie orationes peragebat: Paulus Monachus trecentas: quædam Virgo septingentas. Narrat Theodoretus [3] Simeonem Stylitam innumeras quotidie adorationes peregrisse, adeo ut unus numeraverit aliquando mille ducentas quadraginta quatuor, alias omittens, quia lapsus destitit numerare. Quidam Christophorus Monachus [4] centies in nocte orabat. Beata Clara de Monte Falco millies quotidie Deum adorabat genua flectens, & totidem fundens jaculatorias orationes, ut testatur in ejus vita Baptista Pergilius. [5] S. Franciscus totâ nocte orabat hæc sola verba repetens, *Deus meus & omnia*. Pater Didacus Martinez Pervani Regni dictus Apostolus dicebat sexcentis quandoque vicibus, *Deo gratias*; & ad hoc

2 Ibidem libello 8. 3 Ibidem lib. 9. 4 Ibidem lib. 10. 5 Pergilius in vita B. Clara v. l. c. 6.

hoc alios hortabatur dicens, nullam orationem breviorē esse, nullam Deo magis acceptam. [6] Alius quidam in Societate Jesu Jacobus Cerrutus nomine innumerabiles actus amoris, & gratiarum actionis singulis diebus eliciebat, qui pervenerunt aliquando ad viginti quatuor millia: vota verò ter millies quotidie renovabat. [7] Sub regimine P. Consalvi Sylverix erant qui brevi oratiunculâ decies millies in die divinum auxilium invocarent. [8] Similem orandi frequentiam æmulabantur ex eadem Societate suis scriptis novissimi viri Sebastianus Barrada, & Franciscus Suarez, [9] ut alios omittam. Non erit finis exemplorum, si omnium Religiosorum Ordinum percurrere historias velim, & gesta omnium Sanctorum. Recentiora quædam habet Joannes Rho in Historia Virtutum. (10)

C 7

5. Tanti

6 Nico'aus Lancicius opusc. spirituali undec. c. 30. 7 Ibid. 8 Nicol. Godignus in vita P. Consalvi l. 3. c. 10. 9 Ioannes Rho in hist. virtutum lib. 3. c. 8. 10. Ibid.

5. Tanti momenti est ad assequendam brevi tempore perfectionem hoc exercitium, ut illud semper plurimi æstimârint quotquot fuerunt viri doctrinâ, & sanctitate conspicui. Hoc enim tanquam igne in cordibus nostris accenso consumuntur omnia peccata, vitia omnia destruuuntur. Tollit id à nobis quidquid est terrenæ adhæſionis, quidquid deformitatis, quidquid dissimiles nos facit Deo, & sanctam cum illo unionem impedit. Eo mediante vincuntur tentationes, acquiruntur virtutes, perficiuntur operationes, cœlesti lumine imbuitur intellectus, exercentur actus supernaturales, purificatur intentio, erigitur affectus, inflammatur voluntas, disponitur mens ad contemplationem, & totus homo in Deum transfunditur.

Preces tacite multum habent acuminis, ait Abbas Gillebertus, (11) privatim fiunt, sed privata non petunt; submissior est vox, sed mens intensior. Verbis non eget, nec utitur oratio qua puro, & pleno fertur affectu.

Divi-

Divinus homo, & in scholâ amoris ver-
 satissimus Franciscus Salesius Episcopus
 Genevensis studium orationis, & usum
 aspirationum unum & idem esse cum
 mysticâ Theologiâ doctè, & luculen-
 ter ostendit. (12) Quia sicut Scholastica
 Theologia habet Deum pro objecto,
 mystica etiam non nisi de Deo loquitur,
 sed cum triplici discrimine. Illa disse-
 rit de Deo, ut Deus est: hæc ut summè
 amabilis est. Illa de Deo loquitur cum
 hominibus, & inter homines: hæc de
 Deo cum eodem Deo, Illa tendit ad
 Dei cognitionem, facitque nos doctos
 & Theologos: hæc tendit ad amorem,
 & nos ardentes reddit, ac Theophilos.
 Principale itaque hujus exercitium est
 cum Deo loqui, & ipsum Deum in fun-
 do cordis loquentem audire secretis as-
 pirationibus & alloquiis, quæ à nemine
 nisi ab ipso dicente & à Deo intelligun-
 tur. Optimè de hac re pius Poeta. (13)

Ille

12 *Franc. Sales de amore Dei l. 6. c. 1.*

13 *Hermann. Hugo Piorum desid. elegia
 proemiali.*

Ille meos gemitus, mea scit suspiria solus,

Quē fugit humani nulla latebra sinus.

Quid clamem, mea dum sese suspiria rum-
pant,

Non nisi nos soli novimus, ille, & ego.

Nemo meos gemitus, vota, aut suspiria no-
vit,

Nemo, duo nisi nos, & duo sufficimus.

C A P U T VII.

V A R I A D O C U M E N T A P R O *usu, & praxi Aspirationum.*

I. **U**T qui domum moliuntur à fundamētis, ita nos documenta scriptura pro usu & praxi aspirationum à fulcro, & veluti basi ipsarum, à Dei scilicet præsentia, ordiri debemus. Ab hac omnino pendet hæc Angelica exercitatio, neque enim ad absentem aspiramus, aut preces fundimus, qui nos audire & exaudire non possit. Præsens est ille omnibus

nibus, & ubique: atque ut canit quidam
Religiosus Poeta. (a)

*Cuncta Deus replet, Deus est supra,
Deus infra,*

*Æthereos orbes habitat, sub Sole, sub
aurâ,*

*Sub tellure latens, sub Dite, sub æquoris
undâ.*

Omnia plena Deo.

Romanus sapiens ad suum Lucilium sic
scribit. (b) *Non sunt ad coelum elevanda
manus, neque exorandus aditus, ut nos
ad aures simulachri, quasi magis ex audiri
possimus, admittat. Propè est à te Deus,
tecum est, intus est. Ita dico (Lucilli) sacer
intrâ nos spiritus sedet, malorum bonorum-
que nostrorum observator, & custos: hic
pro ut à nobis tractatus est, ita nos ipse
tractat. Bonus vir sine Deo nemo est. Præ-
sentia itaque divina per se considerata
facillima est: nam quid facilius quàm
illum intueri, qui ubique est in quo vivi-
mus, movemur, & sumus? Sed attentâ
naturæ*

a. *Bapt. Mantuanus 3. sylvarum.* b
Seneca epist. 41.

naturæ nostræ corruptione, quæ per incepta & corpori jucunda vagari consuevit, cœcutimus plerique, & lucem ubique fulgentem non videmus. Sicut homini cœco præsens est sol, sed ipse soli absens est: sic omnis stultus & impius procul à Deo est, non quia Deus illi sit absens, sed quia ipse, ut potè cœcus, præsentem non videt. *Magna hæc miseria est, ut scribit Augustinus, (c) cum illo non esse hominem, sine quo non potest esse: in quo enim est, sine dubio sine illo non est, & tamen si ejus non meminit, eumque non intelligit, & diligit, cum illo non est.* Ut ergò cum illo simus, semper ad illum respiciamus, ejusque amorem assiduis aspirationibus excitemus, & augeamus. Amor enim oculum mentis ita afficit, ut non nisi amatum videre libeat. De illo quem amat, semper cogitat homo, semper loquitur, semper ad ipsum aspirat: & mutuò ista fiunt, præsentia Dei studium aspirandi gignit, ipsiisque aspirationibus eadem fovetur, & nutritur.

2. Cum

c. *Aug. lib. 14. de Trinit. c. 12.*

2. Cum autem varii sint modi à diversis scriptoribus [d] traditi, quibus Deum præsentem habere & concipere possumus; ille cæteris præferendus, qui nec caput lædat, aut imaginationem, nec stolidos & quasi abstractos in peragendis ordinariis actionibus nos reddat, sed potiùs adjuvet ad solita exercitia perfectiùs obeunda. Hic duplex est. Primus consistit in actuali fidei exercitio circà tria; circà ejus immensitatem, quâ cælum & terram implet, circà scientiam infinitam, quâ omnia videt & penetrat, etiam intimas cogitationes: circà ejus concursum ad omnes nostras actiones. Per simplicem enim istarum veritatum

appre-
 d' Scripserunt de præsentia Dei ex pro-
 fesso Virgilius Ceparius, Ioannes ab Ange-
 lis, Antonius Gaudier, Nicolaus Lancicius,
 Franciscus Arias, Alphonsus Rodriguez,
 t. 1. Iacobus Alvarez t. 3. Ludov. de Pon-
 te in Duce spiritali, Thomas Massutius
 lib. 2. de cœlesti conversat. Ludovic. Pari-
 siensis Capucinus in Palatio divini Amo-
 ris c. 130. usque ad c. 159. & alii passim.

apprehensionem Dei assidue recordari
 facillimum erit : cumque hinc phan-
 tasmata absint, & actus imaginationis,
 non erit hic modus illusionibus subje-
 ctus, & capitis fatigationi. Secundus
 multo isto perfectior ille est, quo Deum
 non jam extra nos, sed in abdito cordis,
 & in intimo spiritus nostri presentem,
 & in nos sua bona effundentem purissi-
 mo mentis oculo intuemur. *Nescitis*, ait
 Apostolus [e] *quia templum Dei estis,*
 & *spiritus Dei habitat in vobis?* Magna
 caecitas multorum est, & non modica
 ignorantia Deum semper extra se quaerentium,
 ac si procul ab illis esset. Nam
 si est in omnibus rebus [ut fides docet]
 proculdubio etiam in nobis est, magis
 intimus nobis quam anima corpori, qua
 de causa a Platonice [f] *Anima mundi*
 e 1. Cor. 3. 16. f *Varia sunt Platonico-
 rum sententia de Anima mundi.* v. Proclum,
 & ex recentioribus Foxium in *Timeum*.
Alcinoum c. 12. ac ib. *Comment. Iac. Car-
 pentarii.* Plotinum lib. 2. 3. 9. enn. 2. ac ibid.
*Ficinum, qui item legendus lib. 4. Platoni-
 ce Theologia.*

dicitur, non quasi pars, & forma ipsius, sed tanquam perfectissima causa tribuens omnibus esse & operari. Tutius est autem Deum intrâ nos ipsos, quam in aliis creaturis quærere, & aspicere: species enim externa creaturarum ita nos sapè detinet, & rapit, ut non sinat ad Creatorem in illis habitantem intrare. Ideò querebatur Augustinus [g] se foris Deum quæsisse, qui intrâ ipsum erat.

Mecum eras inquit, & tecum non eram. Hæc Dei præsentia Sanctæ Catharinæ Senensi usui erat, quæ [teste Raimundo] in ejus vitâ, cellulam sibi secretam intrâ se ipsam fabricavit, in quâ jugiter cum Deo morabatur. Felix planè cubiculum, in quo anima seipsam abscondit à tumultu creaturarum, & cum magnâ tranquillitate Deo creatori intendit. Sententia Salvatoris est [h] *Regnum Dei intrâ nos esse*: Regnum verò Dei est ipsemet Deus cum universis divitiis suis. Ad ipsum igitur intra nos habitantem

in

g *Augustin. lib. 10. Confess. c. 27. h*
 Luc. 17. 21.

in fundo & essentiâ animæ ignitis aspirationibus introvertere nos debemus, semper de illo cogitando, ut ad ejus amplexum, & felicem cum eo unionem tandem pervenire, seu perducere mereamur.

3. Semper debet anima sancta, & veri sponsi amica [ut docet Richardus] (i) ad dilectum suum summo cum desiderio inhiare, parata semper & vocanti occurrere, & pulsanti aperire. Sed in hac introversione & praxi aspirationum, sicut & in reliquis exercitiis, vulgatum illud attendere debet, *Ne quid nimis*: ne videlicet ultra vires assumantur, ita ut caput gravetur ex nimia attentione, vel intentione affectus. Cavendum quoque, ne nimis extendat intellectum; ne si altius, quam oporteat, volare tentaverit, à simplicitate aberrans internis tenebris involvatur: ex quibus intolerabiles miseriæ & anxietates oriri solent. Discretio hinc necessaria est, & simplicitas cum suavitate conjuncta, sicut dicit

Scri-

i Richard. lib. 4. de contempl. c. 18.

Scriptura, [k] *Mel invenisti, comede quantum sufficit.*

4. Eliciendæ sunt aspirationes non perfunctoriè, & festinanter, sed cum maturâ serenitate spiritus, & interiori harmoniâ; ita ut reverâ sentiat anima se Deum quærere, & ipsum velle in mente suâ invenire, non aliâ de causâ, nisi ut ipsum diligat toto corde, totis viribus, totâ virtute. Proderit aliquando, ex doctrinâ Seraphici Bonaventuræ, (l) puras manus ad cœlum levare, & suam interdum audire vocem: proderit ad sublevandam intentionem in cœlum suspicere; sed cavendum ne extrâ se vagetur spiritus, & ne ipsæ Aspirationes solâ voce prolatae steriles fiant, & sine fructu. Spiritus enim fertur in Deum per anagogicos excessus, oculo intellectus ferè clauso, ac sopitis ejus discursibus, cum sancto silentio ac ferventissimo affectu. Quare minima pars intellectui, maxima voluntati tribuenda est.

5. Con-

k *Prov. 25. 16. l Bonavent. spec. discipl. p. 1. partic. 2. 6. 6.*

5. Convenit hoc exercitium illis præsertim, qui animam jam a vitiis expurgarunt, & aliquantulum in viâ illuminativâ, studioque virtutum, & exercitio meditationis profecerunt. Postquam enim anima ab effectû sæculi mentali orationis exercitio abducta fuerit, ita ut sentiat divinum in se ignem succensum, relicto statu meditationis ad statum transit aspirationis, post quem demum ad contemplationem, & ad mysticam Theologiam pertingit. Rectè S. Nilus, (m) *Si es Theologus, verè orabis; & si eris Theologus, & verè orabis; Theologus verè eris.* Et B. Joannes Climacus (n) *Statum tuum oratio tua manifestat tibi, hanc enim Monachi esse speculum, tradunt Theologi rectissimè.* Sententia hæc est omnium Mysticorum post orationem vocalem, & meditationem poni aspirationes, tanquam modum orandi perfectiorem, per quem fit transitus ad orationem internam, & divinitus

m Nilus de oratione c. 57. n Climacus gradu 28.

rūs infusam. De quâ re legendi sunt duo viri eximii ex Ordine Capuccinorum: Benedictus Anglus in Regulâ perfectionis, (o) & Victor Gelenius (p) in Praxi mysticæ Theologiæ. An vero deserendus sit status meditationis, tribus indicii cognoscas, quæ tradit Joannes à Cruce (q) in ascensu montis Carmeli. Primum est, si jam non possis meditari, neque imaginationis operâ uti, nec ullam ab hâc re mentis refectionem, sed potius ariditatem percipias. Secundum, si nec Placeat, nec gratum sit animæ tuæ ex industriâ occupare imaginationem, & defigere in aliquo objecto. Tertium, quando libet & placet animæ solam manere cum amorosa ad Deum attentione in quadam interiori pace, & quiete, absque actû saltē discursivo potentiarum. Tria hæc indicia simul sumpta in te animadvertere debes, quicumque

D optas

o *Bened. Anglus. regul. perfect. 1. p. c.*
 19. p *Gelen. 1. decis. 4. art. 10. & dec. 6.*
per totam. q Joannes à Cruce Ascens.
montis Carmeli. h. 2. c. 13.

optas à statu meditationis tutò ad alium
sublimiorem progredi.

6. Requiritur alia quædam ad hoc
exercitium, puritas cordis, rectitudo in-
tentionis, perfecta abnegatio & nuditas
ab omnibus imaginibus, & idolis crea-
turarum; fuga curiositatum, inutilium
sermonum, humanarum consolatio-
num, & vanarum occupationum, desi-
derium semper proficiendi, humilitas,
mens libera, & expedita ab omni terrenâ
delectatione; lectio spiritualis, collo-
cutio de rebus divinis; internum, exter-
numque silentium, sicut scriptum est,
(r) *Qui minoratur actû percipiet sapien-
tiam.* Quælibet vel minima inordinatio,
quicumque tenuissimus affectus ergâ
aliquam creaturam, quævis levior offen-
sa, aut exterior distractio, moram inji-
ciunt animæ ad unionem cum Deo
properanti. *Quantumcumque enim, [ait
quidem vir Sanctus] (s) profecisse vi-
deamur ad extrâ in bonis spiritualibus, &*
appâ-

r *Eccli. 38. 25. s Gerlacus in solilo-
quiis c. 25.*

apparentiis, seu in reputatione sanctitatis, totum inane, & parvum est; nisi interior homo fuerit reformatus, & Deo conformis. Constat autem ex his, non exigi ad hanc sapientiam acumen ingenii, & multiplicem cognitionem; sed simplicitatem, & purum atque ardentem affectum, cum assistentiâ Spiritus Sancti, qui super humiles, & parvulos requiescit. Quare multum lugendi sunt illi, qui solis externis exercitiis contenti, & interiorem animæ fundum negligunt, & sanctam cum Deo unionem. Numquam enim satiari anima poterit, & si omnibus spiritualibus divitiis abundet, nisi per amoris contactum, & intimam unionem Deum consequatur. *Fecisti nos Domine ad te*, inquit Augustinus, (†) & inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te: donec scilicet arctissimo tecum amoris vinculo jungatur.

7. Solet praxis aspirandi dura admodum, & difficilis nondum exercitatis apparere. Natura enim instabilis, & li-

bera, variisq; cogitationibus, & desideris assueta, frenum divini amoris pertinaciter fugit: & quia statim fructum non videt, tanquam laborem nullius momenti contemnit. Sed hoc commune est omnibus exercitiis, quorum initia semper sunt difficilia: labor autem assiduus omnia vincit, & cum laudabilis consuetudo firmiter in animâ stabilita fuerit, quasi in naturam transibit, rebusque divinis tam facilè intendet, quàm facilè spirat ac vivit. Accedit gratiæ auxilium, quod assiduè implorare oportet: nam ut ait Chrysostomus, *(u) Supra vires hominis est serere cum Deo colloquium, nisi adsit vis, & actus Spiritus sancti.* Unde sicut ad calorem nullâ propinquior dispositio invenitur, quàm ipsemet calor; ita nulla ad orationem convenientior præparatio ipsâ oratione. Quodsi anima interdum langueat, ita ut ægrè aspirationes producat; aliquâ piâ meditatione utendum est, donec cor meditando incalescat, & mox ad
 aspi-

aspirationes redeundum. Docet Gele-
nius, (x) & addit, debere unumquem-
que in hunc finem sibi ipsi instituere
colloquia plangentia sui ipsius vilita-
tem, & infidelitatem circa mortificatio-
nem, & virtutes: quæ si desint, peten-
da erunt ex meditationibus, & solilo-
quiis. S. Augustini. Si verò nec medi-
tatione, nec hujusmodi colloquiis cor
excitetur, non propterea abjicienda spes
est, sed constanter perseverandum diffi-
culter agendo, & varias aspirationes
quantumvis frigidè & aridè eliciendo,
quo ad usque probata fide victoria à
Domino misericorditer concedatur.
Tale est augmentum sanctarum exer-
citationum, quale & plantarum, quo-
tidie crescunt, quàmvis id non appareat:
processu verò temporis crevisse videbis,
licet ipsum non videris incrementum.

8. Cum eliciuntur aspirationes, ex-
tendenda intentio est ad finem ipsarum,
qui est animam purificare, & dispone-
re, aptamque reddere ad contemplatio-

D 3

nem,

x Gelenius 1. p. decis. 6. art. 5.

nem, & unionem cum Deo. Qui gressum mentis in ipsis figit, nihil agit; quia juxta Sanctorum Patrum vulgatissimum proloquium, non progredi in viâ Domini, retrogredi est; & qui non ascendit, descendit. Omnis fructus & finis orationis, ex sententiâ Bonaventuræ, (y) est Deo adhærere, & unum cum eo spiritum fieri per liquefactionem purissimi amoris, & speculationem serenissimæ cognitionis, & absconsionem in Dei vultû ab omni mundanorum strepitû, per excessum quietissimæ fruitio- nis; ubi omnes vires animæ & potentiæ à suis dispersionibus simul collectæ, & in unum verum, & simplicissimum, ac summum bonum fixæ, in quamdam divinæ confortationis, & æternæ stabilitatis similitudinem transformantur. Ad hunc finem datæ sunt nobis à creatore vires animæ nostræ, non ut eas rebus terrenis mergamus, sed ut sanctis aspirationibus ad ipsum Deum efferamus, ad quem possidendum conditi sumus;

&

y Bonav. de proces. Relig. proc. 7. c. 14.

& his quasi brachiis bona nostrum,
nostramque felicitatem amplectamur.

9. Qui ex hâc saluberrimâ exercita-
tione uberes fructus percipere cupit,
nullâ unquam die, imò nullâ horâ, si
fieri possit, eam intermittere debet. Cum
enim non sit opus continuum, sed mo-
dulis discretum, omnibus ferè actibus
interferi potest, seu quis mente perspi-
cax, seu tardus ingenio sit. Præclarè
S. Ephrem. (z) *Bonum fuerit semper
orare, & nunquam deficere, quemadmo-
dum ait Dominus. Quare si ve opereris, si-
ve dormias, si ve iter facias, si ve comedas,
si ve bibas, si ve decumbas, cave orationem
tuam intermiseris. Si ve in Ecclesiâ fueris,
si ve domi tue, si ve in agro: & si oves pa-
scas, & ædificia construas, & si in sympo-
sio verseris, ab oratione cave desistas.* O-
lim præcepit Deus, (1) ut ignis in alta-
ri suo semper arderet, quem nutrit, in-
quit, Sacerdos subjiciens ligna manè per
singulos dies. Altare autem Dei, ut ma-

D 4

gnus

z Ephrem. c. I. hom. de orando Deum.

I Levit. 6. 16.

gnus Gregorius interpretatur, (2) est cor nostrum, in quo jubetur ignis semper ardere, quia necesse est ex illo ad Dominum charitatis flammam indefinenter accendere. Sunt qui certum quotidie pensum aspirationum à se exigunt, quod vix probârim, nisi discretio adsit, & magistri spiritualis consilium: affectum enim sequi in his oportet, & impulsus Spiritus sancti, qui certæ regulæ non subicitur. Quidam cum legisset S. Bartholomæum Apostolum centies in die orasse, ut eum imiraretur, centies quotidie aspirabat ad Deum factis sibi quibusdam Litiis ex Dei nominibus & attributis: quod qualiter fieri debeat, scribit Jacobus Alvarez. (3) Usus & unctio plura docebunt.

10. Concludo hoc caput aliquot documentis ab his specialiter observandis, quibus gratia aspirationum à Deo concessa est. Et primò quidem ne hujus doni jacturam faciant, se illo prorsus indignos

2 Gregor. lib. 25. moral. c. 7. 3 Alvarez. t. 3. lib. 4. p. 3. c. 10.

gnos fateantur, nec proptereâ insolescant, sed vilius de se sentiant, & gratiam Dei humilitatis velo occultent. Secundò caveant, ne eos contemnant, qui ejusmodi dono carent, fieri enim potest ut majorem illi charitatem habeant, & gratiores Deo sint in suâ simplicitate. Tertiò advertant, ne aliquâ præventi consolatione, ac dulcedine spiritali, nimium ergà illam afficiantur, sicut ait Psalmista, (4) *Divitia si affluant, nolite cor apponere.* Satius enim, & tutius est gloriari cum Apostolo in cruce Domini nostri JESU Christi, quàm in sensibili devotione, & delitiis spiritalibus. Cessante autem operatione divinâ, recurrant ad propriam, & gratiæ subtractionem patienter ferant. Quartò ita influxui divinæ gratiæ satisfacere curent, ut vires corporales minimè lædantur: magno etenim periculo subjecta est spiritalis ingluvies, quâ quis percepta gratiæ suavitate spiritum urget indiscretè ad majorem fervorem, quàm corpus ferat.

D 4 *Quin-*

Quintò divinæ gratiæ abundantiam ad sui mortificationem dirigant, & ad virtutum exercitationem; nec ita sinant se devotione absorberi, ut opera misericordiæ, & vitæ activæ officia negligant. Hæc monita Thomas à Jesu in libris de divinâ oratione tradit; exercitatis autem plura suggeret Spiritus sanctus.

C A P U T VIII.

QVI SINT FONTES ASPIRATIONUM, quæ materia, quis ordo? De triplici statu Incipientium, Proficientium, & Perfectorum.

I. **F**ONTES copiosissimi, è quibus elici & hauriri possunt quàm plurimæ aspirationes, hi ferè sunt. Consideratio cœlestis patriæ, tædium hujus miseræ vitæ, desiderium videndi Deum, divinæ bonitatis, & misericordiæ magnitudo, Dei sapientia, potentia, justitia, & cætera attributa, dolor de peccatis, affectus gratitudinis ergà Deum, amor

in Deum, zelus animarum, passio Salvatoris, amor Dei erga nos, divinæ providentiæ admiratio, & desiderium patiendi pro Christo. His accedunt actus abnegationis, pœnitentiæ, charitatis, humilitatis, & cæterarum omnium virtutum. Quorum omnium materia desumi potest vel ex proprio cujusque affectu, & devotione; vel ex verbis sacrae Scripturæ, vel ex Sanctis Patribus, aliisque piis Scriptoribus. Sacra Scriptura, maximè verò in Psalmis, hujusmodi affectuum feracissima est; & hi cæteris præferendi, quia nihil Deo gratius esse potest, quàm si verbis à Spiritu sancto dictatis eum alloquamur. Sequuntur opuscula Sanctorum Patrum, & mysticorum Theologorum, quæ uberrimam aspirationum materiam suppeditant; præsertim confessiones S. Augustini, & ejusdem soliloquia, Manuale, & Meditationes: opera item S. Laurentii Justiniani, Dionysii Cartusiani, Joannis Lanspergii, Thomæ à Kempis, & Ludovi-

72 VIA COMPENDII
dovici Blossii , aliorúmque recentio-
rum. (a)

2. Thomas Massutius (b) triplicem
librum describit , unde materia aspira-
tionum desumi potest. Primus liber
magnus est valdè; semper apertus, om-
nibus visibilis. Secundus parvus, occult-
tus, omnino invisibilis, & à paucis tan-
tummodò intelligibilis. Tertius mag-
nus, & parvus; apertus, & clausus;
visibilis, & invisibilis, & ex se intel-
ligibilis. Primus est Mundus, qui, ut
ait Basilus, (c) perinde est ac liber lite-
ris exaratus, palam contestans & prædi-
cans gloriam Dei. Hujus quatuor sunt
paginae evolvendae, à quo factus sit, ad
quid, quâ ratione, & quantâ rerum va-
rietate exornatus. Hunc verò nonnulli
inutiliter legunt, vani scilicèt & curiosi
mundi sapientes, quales fuerunt infide-
les, qui cum Deum cognovissent, non
sicut

a Vide Iacobum Alvarez. & viam
vita aeterna Antonii Sucquet. b Massu-
tius initio lib. 2. de coel. convers. c Basil.
hom. 11. exam.

sicut Deum glorificaverunt, sed evanuerunt in cogitationibus suis: alii perniciosè, qui tanquam pueri alphabeti solam externam speciem creaturarum respicientes, indè sumunt occasionem recedendi à Creatore, ut adhæreant creaturæ: quidam utiliter & cum fructu spirituali, qui Deum in creaturis contemplantur, & in singulis operibus conditoris sapientiam, bonitatem, potentiam, & reliqua attributa laudant, prædicant, admirantur. Secundus est conscientia, sive cor nostrum prævum, profundum, & inscrutabile. In eo legere oportet, quid fuit homo, quid est, quid erit: quid potuit, quid possit, quid poterit: quid fecit: quid nunc faciat, quid facturus sit. Deinde observandum à quo sit scriptus, quæ sint in eo scripta, & ad quem finem. Scriptus est autem à Deo, & à nobis, sed stylo valdè diverso: à Deo literis aureis inspirationum, admonitionum, legum, & dictaminis rectæ rationis: à nobis atramento culparum, & imperfectio-

num. Tertius est sacra Scriptura, cujus sunt libri historici, prophetici, morales, & mixti: in quibus quot apices, tot mysteria; quot verba, tot sunt incentiva nostri ergà Deum amoris: si tamen legatur eo spiritu, quo scripta est.

3. Quod verò spectat ad ordinem aspirationum, ille in praxi omninò promiscuus est. Nimia enim amoris fecunditas est, nec attendit quo ordine, quâ lege, quavè serie erumpat. Interdum nec verba requirit, nec voces omninò ulla, solis ad hoc contentus suspiriis: tunc præcipuè, quandò voluntas accensa est, quia tunc, ut monet Seraphica Virgo Teresa, (*d*) tollendi sunt discursus intellectus, & strepitus verborum, nè his tanquam lignis amoris scintilla opprimatur & suffocetur. Aliæ quidem aspirationes incipientibus, aliæ perfectis conveniunt: sed quandòque incipiens proficientium, & perfectorum orationes assumit, us discat ad altiora cor suum erigere: & isti vice versâ, incipien-

d Teresa vite sue cap. 15.

incipientium aliquandò induunt affectus, ne perdant humilitatem, dum semper habitant in excelsis. Porro affectus incipientium sunt horror inferni, detestatio peccati, timor judiciorum, & justitiæ Dei, contritio, petitio veniæ, odium & contemptus sui, suæ vilitatis cognitio & erubescencia. Proficientium, imitatio Christi, & Sanctorum, gratitudo, perfecta abnegatio, amor virtutum, & desiderium eas acquirendi. Perfectorum, gaudium spirituale, admiratio divinæ majestatis, amor Dei, ingens desiderium sanctificationis nominis ejus, & adventus regni ipsius.

4. Triplex igitur est status vitæ spiritualis: quia ut dicit D. Gregorius, (e) aliud sunt virtutis exordia, aliud profectus, aliud perfectio. In primo statu sunt Incipientes quasi tyronum agmen; in secundo proficientes, quasi tyrociniũ prætergressi; in tertio perfecti, quasi milites veterani. Sanctus Maximus martyr

E 2

(f) pri-

e *Greg. hom. 15. in Ezech.*

(f) primos Servis, medios mercenariis, postremos filiis comparat. Angelicus Doctor (g) tribus ætatibus hunc triplicem statum assimilat, infantia, juventuti, & virilitati: ut enim docet Augustinus, (h) *Nascitur charitas divinâ operante misericordiâ, cum nata fuerit crescit, & roboratur, roborata denique perficitur.* Primus status purgat, secundus illuminat, tertius perficit: qui sunt tres actus Angelicæ & humanæ Hierarchiæ à Dionysio Areopagitâ descripti. S. Bonaventura (i) tres assignat operationes, quas juxta hanc triplicem viam charitas in anima exercet. Primam vocat virtutis vigorem, quia mediante vigore gratiæ anima purgatur à peccatis: secundam veritatis splendorem, quia studio mortificationis divinorum cognitione anima illustratur: tertiam charitatis ardorem, quia vi amoris anima in Deum trans-

f Maximus mart. de eccl. mystagogia c. 24. g D. Thom. 2. 2. q. 24. a. 9. h Aug. tract. 5. in epist. Ioannis. i Bonav. p. 5. brevilogii c. 19.

formatur. Via purgativa purgat ac perficit sensus, illuminativa rationem, unitiva spiritum sive mentem, quæ est animæ superior pars. Purgativa Deo Patri appropriatur, cui potentia attribui solet: illuminativa Deo Filio, tum quia est sapientia Patris, tum quia hæc via in Christi imitatione consistit: unitiva Spiritui sancto, cujus proprius effectus est unio per amorem. In primâ cognoscit homo seipsum, in secundâ Deum, in tertiâ studet unioni, & transformationi in ipsum: quia omnis vitæ spiritualis substantia ad hæc tria puncta refertur, quid sit homo, quid sit Deus, & qualiter hæc duo unum per amorem efficiantur: Sicut ignis cum in lignum viride operatur, primò frigus & humiditatem tanquam obstacula sua expellit; deinde calorem & siccitatem immittit, veluti qualitates ad aditum suum necessarias; ac tandem intimè illi unitur: sic ad unionem animæ cum Deo, primùm amoliri oportet omnia impedimenta, postea requisitas dispositiones adferre:

E ;

qui-

quibus peractis infallibiliter unio subsequetur.

5. In primo purgantium statu sunt peccatores post conversionem, qui præterita peccata puniunt, & pugnant ne iterum labantur in ea; qui pravos habitus exsecant, & passiones interimunt. Et idèd carnem castigant jejuniis, vigiliis, laboribus, aliisque austeritatibus; lacrymisque, & contritioni operam dant: In secundo proficientium illi degunt, qui terrenorum affectum deponentes puritati student, & virtutum acquisitioni: virtus enim est proprium, ac verum animæ lumen. Crebris idcirco meditationibus de Christi virtutibus & doctrinâ urgent semetipsos, & accendunt ad imitationem. In tertio demum illi quiescunt, qui purgatâ jam mentis acie arcano nexu Deo uniri merentur, & eâ pace fruuntur, quæ exsuperat omnem sensum. Una sanè est charitas, cui omnes isti incumbunt, sed gradus, & incrementa diversa sunt. Contingit autem nonnunquam, Deo sic dispo-

Sponente, ut tyrones perfectorum prærogativis locupletentur, & ad divinæ contemplationis altitudinem, [quàmvis brevi morâ] eleventur: ne fortè objectâ virtutis difficultate, ac tentationum pressurâ territi, ab incepto itinere resiliant. Sicut è contrario acerrimis tentationibus perfectiores animæ aliquandò infestantur, Deo permittente; ne, sicut de se ipso testatur Apostolus, magnitudine revelationum extollantur. Gustatâ enim à pœnitentibus suavitate spiritus, desipiunt illis mundus & caro: & cum perfectus incipientium molestias patitur, despicit se ipsum, & impensius laborat, ac si ab apice perfectionis longo admodum itinere distaret.

6. Sunt autem hic tria advertenda, quæ ex dictis colliguntur. Primum, quod cum vita spiritualis duplex sit, activa; & contemplativa; ad activam duo priores status pertinent, tertius ad contemplativam. Secundum, quod amor, de quo loquimur, & in quo sita est Christiana perfectio, non est amor

afficiens, sive affectuosus, ut ajunt; sed efficiens, practicus, & obediencialis, qui à proprio bono voluntatem omninò abducit, Deóque subjicit, ejúsque voluntati tam imperanti, quàm consulenti conformem facit. Affectus quidam teneri, & molles, ignavi sunt, & otiosi, & lacrymâ nihil citiùs arefcit. Si quis Dominus servum habeat, qui domi otiosus sedeat, magnificentiam ejus & opes semper contemplans, & nihil aliud obsequii præstet, is certè hunc servum tanquam muneri suo ineptum arguet, & à servitio amovebit. Ideò Christus observantiam mandatorum præcipit, & Sancti Patres studium bonorum operum super omnia commendant. Ad hunc amorem practicum omnes aspirationes dirigi debent, ex illo quippe oritur vera & solida devotio, purum gaudium, atque acquisitio virtutum. Tertium, quod licèt distinxerimus tres supradictos status penès tria officia, & exercitia, puritatis scilicet, lucis, & amoris; non id tamen eò sensû intel-

into
terc
tert
ext
act
gati
fed
vig
cell
est
stat
quia
tiale
opo
amo
pur
tion
amo
mun
dul
pen
tior
nius
k
tior

intelligendum est, ac si purgatio ad cæteros status, illuminatio ad primum & tertium, & perfectio ad duos priores non extendatur. In unoquoque enim omnes actus hierarchici reperiuntur; & in purgativâ non solum emundatio à peccatis, sed etiam notitia veritatis, & Dei amor vigens, & sic de reliquis; tantòque excellentiùs isti actus fiunt, quantò status est sublimior. Idcirco tamen unicuique statui proprium destinatur officium, quia illi congruentiùs, magisque essentielle est, & ad ipsum duo reliqua dirigere oportet: in primo nimirum; lucem & amorem ad purgationem, in secundo purgationem & amorem ad illuminationem, in tertio puritatem & lucem ad amorem. Hâc (*k*) autem actuum communicatione fit, ut & dolor ex amore dulciór fit, & amor ex causis ritè perpenſis iusti doloris securior, & incitator: cùmque commiscantur actus unius viæ cum actibus & exercitiis alterius;

E 5

rius;

k Henric. Morus in Methodo exercitiorum S. Ignatii §. 1.

rius; incipientes ad majora jugiter aspirant: proficientes verò & perfecti memoriam retinent, & affectum earum rerum, quæ sunt fundamenta perfectionis, & prima principia sanctitatis.

CAPUT IX.

TRANSITVS AB ASPIRATIONIBUS ad contemplationem. Addita quadam de Aspiratione passivâ. Quid sit contemplatio. Eius objectum, & causa?

I. **A**spirationibus tanquam alis evenitur Anima ad felicissimas cum Deo nuptias; earum enim mediante usû, id evenire potest, quod dixit Abbas Alois, [a] *Quia si vult homo, in unâ die usque ad Vesperam pervenit ad mensuram Divinitatis.* Sed hoc rarum, difficillimum, & vix intelligibile est: & nos infrâ de duratione statûs aspirationum differemus. Nunc videndum quo pacto

a *Vita Patrum lib. 5. libello II.*

AD DEUM.

83

pacto ab illis ad contemplationem fiat
 transitus. Revocatâ siquidem ad in-
 teriora sua, mediante aspirationum a-
 ctivitate, inferioris hominis capacita-
 te, & elevatâ ad Deum mente motibus
 anagogicis, affectûque succenso, spiri-
 tus rationalis à vinculis passionum, &
 fallaciis sæculi expeditus ad cœlestia
 perlustranda lumen internum dirigit,
 & ad statum transit altissimæ, ac divinæ
 contemplationis. *Illuxerunt*, inquit
 Psalmographus; [*b*] *coruscationes tua or-
 bi terra; vidit, & commota est terra.* Sunt
 enim aspirationes quasi subitanæ illu-
 strationes, quibus subinde coruscantibus,
 terra humani cordis admiratione
 cœlestium excitata, terrena reliquens
 ad superna elevatur. Quia verò ce-
 lerimè motiones istæ anagogicæ pe-
 raguntur, nisi aspirans cogitationes
 impertinentes, quæ animo sese inge-
 runt, rejiciat, aliâque protinùs substi-
 tuat aspirationem, cujus additione di-
 stractio cohibeatur, haud fieri poterit,

E 6

quia

p psal. 76. & 96.

quin mens prona ad evagationem statim ad externa dilabatur, quæ sensibus objiciuntur. Hanc calamitatem in seipso experiebatur, & sic deplorabat Augustinus [c] *Aliquando intromittis me in affectum multum inusitatum introrsus, ad nescio quam dulcedinem: qua si perficiatur in me, nescio quid erit, quod vita ista non erit. Sed recido in hac arummosis ponderibus, & resorbeor solitis, & teneor, & multum fleo, sed multum teneor. Tantum consuetudinis sarcina digna est. Hic esse valeo, nec volo; illic volo, nec valeo, miser utrôbique.* Satagendum est itaque, ut spiritus in se ipso conclusus, atque à distractionibus, affectûque inordinato liber exardescat sicut ignis; & suspiriis, ac desideris piè scintillantibus seipsum benè afficiat, & Deo jungat.

2. In hoc statû respirationis vix ultra annum devotus exercitator detinebitur, ut Gelenius observat: [d] solet enim

c August. lib. 10. confess. c. 40. d Gelenius p. 1. dec. 6. art. 7. & Cansfelt de voluntate Dei p. 1. c. 18.

eo spatio emenso ad firmum intuitum
contemplationis transire, ut ignem
amoris intus clausum ab instantaneo
motu anagogico ad ampliora spiritua-
lis magnitudinis spatia extendat. Si
quis tamen gratia abundantiori à Deo
præventus, & illustratus fuerit, brevif-
simo tempore, & ut Mystici nonnulli
asseverant, intra duos menses ad mag-
nam perveniet contemplationem. U-
trum verò transire quis debeat ab a-
spiratione ad contemplationem, hoc
inditio cognoscet: si constet experien-
tiâ, orationes jaculatorias solito ardore
destitui, & internam dispositionem ad
intuitus & inhæfiones spirituales incli-
nare, quasi ad quietem mentalem, non
per gustum & intuitum transeuntem
sed qui permanens sit, & perseverans.
Sunt quidam spiritu uteri sui coarctati,
quasi mustum absque spiraculo, quod
lagunculas novas dirumpit, qui parùm
memores vicissitudinis humanæ, ac in-
constantis naturæ, impatientissimo de-
siderio ad Deum feruntur, quasi velint

omnia divina quodammodò deglutire :
Hi miserè decipiunt se ipsos , quia
mox fatigati deficiunt , & internam
animi serenitatem adedò necessariam ad
contemplationem obscurant , & per-
dunt. Alii inconsultò statum aspiratio-
num deserunt , ne minùs proficere vi-
deantur, quam cæteri, quos legunt, vel
audiunt in altiori statu versari : & hi
consilio ac humilitate carentes præci-
pitio proximi sunt & ruinæ , quia sine
duce viæ, sine ope scilicet divinæ gra-
tiæ, per ignotas sibi semitas iter diffi-
cillimum arripiunt. Alii denique subti-
lioris ingenii nudis discursibus & specu-
lationibus intellectûs contenti, posse se
illis Deum possidere existimant sine a-
more, qui nos similes Deo facit: & hi si-
miles sunt antiquis Philosophis, evanes-
centes in cogitationibus suis, & colentes
pro Deo suo phantasmata sua. Quælibet
enim speculatio intellectûs est quid hu-
manum, quod nos in proprio carcere
vinctos detinet: amor autem est quid
divinum, quod nos elevat, & rapit ex-
trâ

trâ nos , atque in Deum transformar.
 Quare Dionysius [e] Timotheum monet, ut omnia intelligibilia transcendat, & ad Cajum scribens ait : *Divina tenebra omnem abscondunt cognitionem, & si quis viso Deo, cognovit id quod vidit, nequaquam ipsum vidit, sed aliquid è rebus ejus, qua existunt & cognoscuntur.* Cui consonans Maximus Martyr [f] *Vnus, inquit, Deus sine principio, incomprehensibilis, totam vim ut sit habens per totum, notionem quando & quomodo sit penitus repellens, utpotè nulli eorum qui sunt ex representatione naturali cognitius.* Qui putant aliter se posse Deum intelligere, & contemplari, parum tutâ gradiuntur viâ ; solido enim fundamento pietatis destituti, cum naturalis de Deo oblectatio disparuerit, ad fallaces sæculi voluptates, miserando lapsû, revertentur.

3. Non est hoc loco omittendum, quod Joannes à Cruce in Flammâ Amoris

e Dionys. c. I. myst. Theologia, & ep. I. ad Cajum. f Maxim. mart. com. I. cap. I.

moris vivâ (g) scriptum reliquit, præter aspirationes, de quibus hæcenus differuimus, esse aliam aspirationem arcanã, occultam, & passivam, quam Deus in animã mirabiliter producit, aspirans illi Spiritum sanctũ, qui profundissimè illam absorbet, & amore sui inflammat super omnem gloriam, & sensum. In centro enim animæ, quæcumque illa sit, latenter moratur Deus, sed cum discrimine. In quibusdam manet velat extraneus in alienã domo, nihil imperans, aut efficiens. In aliis libenter habitat, quasi in propriã domo, regens illã, & gubernans. Talis est anima, in quã nullus jam appetitus, nullæ imagines, aut formæ creaturarum reperiuntur: huic enim se intimè Deus communicat, hanc amplectitur, in eã quiescit, eique se ipsum revelat, eam excitando, & ad proportionem notitiæ Divinitatis ipsi concessæ eidem aspirat, illam replens Spiritu sancto, ejusque gloriã & bonitate. Cæterum hæc Aspiratio passiva ineffabilis est, & ab illis

g Ioann. à Cruce in flamma amoris cantu 4. vix

vix
fruu
dam
statu
ctan
4.
func
habe
met
conf
vi, q
quan
aspic
admi
clarit
Scrip
quem
nori c
innix
clarifi
ditur
cresci
dens,

h
Exod.

vix intelligitur, qui eâ felicissimè perfruuntur. Hâc igitur prætermisâ, quædam breviter de Contemplatione, quæ statum aspirationis subsequitur, pertractanda sunt.

4. Contemplatio propria Mysticorum functio, & optima pars humanæ vitæ, habet pro scopo suo & objecto ipsummet Deum, ut D. Thomas (*b*) testatur: consistit autem in visione quâdam suavi, quietâ, & amabili veritatis æternæ, quam sine discursuum varietate sincerè aspicit, & penetrat, ingenti amore, atque admiratione, tantâque certitudine, & claritate, ut faciem, sicut de Moyse dicit Scriptura, (*i*) Deum intueri dicatur: non quemadmodum Beati in gloriâ, sed minori quodam lumine, caliginoso, & fidei innixo, quæ ab eo valdè perficitur, & clarificatur. Ex cognitione verò accenditur amor, & vicissim ex amore ipsa crescit cognitio. Amor enim ignis est ardens, & lucens, & ardens in voluntate illumi-

h D.Th. 2.2.9. 180. art. 3. & 4. i
Exod. 33.11.

luminat intellectum; impellitq; nos ad
 ibi figēdos oculos, ubi est thesaurus, quē
 diligit cor nostrum, cujus bonitas & pul-
 chritudo cū sit immensa & infinita, a-
 criores iterum amoris flammās in corde
 succendit, ex quibus crescit videndi desi-
 derium; nec ullus est finis, donec anima
 Dilecto adhaereat, & unus fiat cum eo
 spiritus in aeternum. Optimē Clemens
 Alexandrinus, (k) *Non cessabit qui qua-
 erit, donec inveniat; cū autem invenerit
 admirabitur, admirans regnabit, regnans
 conquiescet.* Est igitur contemplatio,
 si latinæ vocis notionem respiciamus,
 (l) rerum occultarum consideratio,
 seu veritatis investigatio: Theologi-
 cē verò accepta, est terminus medita-
 tionis, sive considerationis, qui est
 veritatis quæsitæ, & inventæ intuitio.
 Auctor libri de spiritū & animâ inter o-
 pera D. Augustini, [m] sic eam definit:
*Contemplatio est perspicua veritatis ju-
 cunda*

k Clem. Alexandr. 5. Strom. l Cicero
 1. Acad. & 4. de finibus. m Auctor libri
 de spiritu & anima apud August. c. 32.

cun
 (n)
 ruit
 hen
 (o)
 (p)
 plex
 Alva
 intu
 tione
 amo
 non
 quir
 opus
 absq
 tem
 esse
 dina
 ctus

n
 char
 mil.
 men
 Tho.
 20.3

cunda admiratio. Consonat Bernardus
 (n) *Contemplatio est verus, certusque in-*
ruitus animi de quacunque re; sive Appre-
hensio veri non dubia. Aliter Richardus,
 (o) aliter alii. p) Brevissimè D. Thomas
 (p) *Contemplatio est divina veritatis sim-*
plex intuitus. Fusiùs & clariùs Jacobus
 Alvarez, (r) *Est liber perspicax, & certus*
intuitus Dei, ac rerum caelestium, admira-
tionem inferens, in amorem desinens, & ex
amore procedens. Dicitur intuitus, quia
 non est opus rationis discurrentis, & in-
 quirentis veritatem, sicut Meditatio, sed
 opus intelligentiæ veritatem simpliciter
 absque discursu inspicientis. Liber au-
 tem vocatur ex parte hominis, quia liber
 esse debet à peccatis, ab affectibus inor-
 dinatis, & à curis superfluis: ex parte a-
 ctus, quia animus à rebus terrenis expe-
 ditus,

n Bern. lib. 2. de Consid. cap. 2. o Ri-
 chard. lib. 1. de Contempl. c. 4. p V. Maxi-
 mil. Sandaun myst. Theolog. lib. 1. com-
 ment. 8. Suarez 10. de Relig. l. 2. c. 9. q D
 Tho. 2. 2. q. 180. art. 1. & 3. r Alvarez.
 10. 3. lib. 5. p. 2. c. 1.

ditus, quasi avis in aere, liberrimo motu vagatur, quocumque Deus illum fert: ex parte objecti, quia illud nudum ac imaginibus sensibilibus, vel in ipsis sibi patefactum contemplatur. Est etiam perspicax, id est clarus, apertus, & conspicuus, non in lumine gloriae, sicut in patriâ; sed in lumine fidei, quam lux sapientiae perficit, & excuit. Certus praeterea est, licet non & excludat fidei obscuritatem, quia de rebus divinis eò certiores reddimur, quò clarius eas perspicimus. Hic verò intuitus admirationem maximam infert, quia licet objecta, quae contemplamur, jam nobis cognita & perspecta sint, tam novo tamen, & insolito modo proponuntur, ut stupenda & mirabilia videantur. Tandem contemplatio ab amore Dei incipit, & in amorem definit: tametsi enim essentialiter sit actus intellectus, principium nihilominus habet in voluntate, quia ex charitate Dei ad ejus contemplationem incitatur, & quia finis correspondet principio, finis quoque ejus est in affectu,

dum

dum
ipsa de
5.quod
primis
dictur
nes. D& qui
Angelbeatitu
ejusde

mund

quater
tionemomnia
tandurconter
investidiscur
ter intrtur, est
nis suisctu. S
cognit

mam r

dum in visione rei amatae delectamur, & ipsa delectatio magis excitat amorem.

5. Multiplex est objectum, circa quod versatur contemplatio, Deus imprimis optimus maximus, ut jam supra dictum est, ejusque infinitae perfectiones. Deinde Christus Redemptor noster, & quidquid ad illum spectat: B. Virgo, Angeli, & Sancti, eorumque dotes, & beatitudo: status Ecclesiae militantis, & ejusdem persecutiones, & triumphus: mundus iste visibilis, & omnes creaturae, quatenus perducunt nos ad Dei cogitationem, & amorem: atque ut uno verbo omnia complectar, quidquid ad meditando assumitur materia est quoque contemplationis, nisi quod meditatio investigat, contemplatio degustat: illa discurrit circa objectum, haec simpliciter intuetur. Causa proxima, unde oritur, est Spiritus sanctus mediantibus donis suis, sapientiam praesertim & intellectu. Sapientia enim confert intellectui cognitionem altissimam, & simplicissimam rerum divinarum, cum quaedam
mira-

mirabili suavitate, sapore, atque dulcedine. Intellectus intellectui nostro superadditur, ut res fidei intimius penetrer, & subtilius apprehendat. Scientia fidei veritates manifestat rationibus capacitati nostræ accommodatis, elevatque spiritum nostrum à creaturis ad creatorem, & ab eis cor nostrum avellit, docens nos aspicere ea quæ habent à Deo, & bonum quod per illas nobis confert. Consilium perficit mentem nostram, ut se mobilem præbeat ad dictamina Dei, & ut discernat in quâvis occasione quid faciendum aut fugiendum sit. Pietas voluntatem exornat, & excitat in eâ piam affectionem ad opera divini cultus, & misericordiam erga proximos. Neque enim otiosa est contemplatio, sed practica esset debet, & dirigere non solum ad cognitionem & amorem, verum etiam ad operandum, & exequendum, quod Deus jubet. Fortitudo corroborat ad opera difficissima, vires naturæ excedentia, ita ut exeamus ab ipsâ contemplatione quasi leones Dæmoni formidabiles.

Timor

Tim
gnar
prof
lunt
Scrip
chel
adhu
rat :
stra
ne ci
ad ex
in D
circu
temp
ne n
tinet
Dior

f
broch
phius
conu
Pont
in tra
conte
9. in

Timor denique imprimis cordi magnam erga DEUM reverentiam, & in prosperis, atque adversis nos divinæ voluntati perfectissimè subdit. Plura de his Scriptores Mystici. (f) Dionysius Richelius (t) post dona Spiritus sancti tres adhuc causas contemplationis enumerat: fervidum scilicet amorem Dei, abstractionem mentis ab omni operatione circâ res creatas, & conatum mentis ad extensionem, ac defectionem suam in Deo. Et amor quidem admirabili circulo causa simul est, & effectus contemplationis, ut supra in ejus definitione notatum est. Abstractio autem pertinet ad præparationem ipsius, ut idem Dionysius alibi (u) scribit. Quod verò

de
 f Agunt de donis Spiritus Sancti Rusbrochius in Regno Deum amantium. Harphius lib. 3. p. 1. c. 10. & 11. Massut. de coel. conu. lib. 4. Alvarez to. 3. lib. 5. p. 2. c. 4. Ponte in Duce spirit. tr 3. c. 3. §. Bonavent. in tract. de ipsis. t Dionys. Cartus. tr. de contemplatione. u Idem de fonte lucis c. 9. inf.

de conatu dicit prudenter intelligendum est : nam contemplatio donum Dei est, quæ neque industriâ nostrâ, neque labore comparari potest ; quia tamen dispositivè (ut ajunt) nos circâ eam aliquid agimus, ad hoc applicare conatum nostrum debemus, ut præviis dispositionibus ad eam præparemur ; abnegatione nimirum, mortificatione, puritate vitæ, meditatione, jugi præsentia Dei, & exercitio Aspirationum. *Status enim divinus*, teste Hesychio, (x) nascitur in animo nostro, ex continuâ Dei memoriâ, & assiduâ ejus invocatione. Per vitam verò practicam, sive activam, ut ait Olympiodorus, (y) quæ est veluti prævia introductio ad theoreticam, pervenimus ad contemplandam divinarum rerum sublimitatem. Ut enim tutum non est cum veste natâre, ita nec cum passione aliquâ Theologiam attingere, ut sapienter Climacus (z) scribit. His

igitur

x *Hesychius Centur. i. c. 96.* y *Olympiodor. in eccles. c. 7. v. 12.* z *Ioann. Climacus gr. 27.*

igi
fore
gan
ter,
fius,
dem
elev
& h
tudo

IND
a: co
ea j
dint
tio

i. C
Quid
tes. C
eâ ex

igitur præparationibus ritè præmissis, ad fores divinæ sapientiæ cum magnâ longanimitate & constantiâ pulsare oportet, quousque ad contemplationem ipsius, ipsâ auspice, introducamur; ac tandem ad arcanam cum Deo unionem elevemur, quæ est finis contemplationis, & hujus mortalis vitæ suprema beatitudo.

C A P U T X.

INDICANTVR AVCTORES, QUI
*a: contemplatione scripserunt. Quotuplex
 ea sit. Qui ejus gradus & status? Exemplum
 diutina probationis, & patientia in desola-
 tione. Divisio Anima, & potentia-
 rum ejus secundum Mysticos.*

Hymnus ad Deum.

I. QUÆ de contemplatione dicenda forent, paucis verbis perstringo. Quid enim opus pluribus? Patent fontes. Omnes Mystici Scriptores, & qui de eâ ex professo agunt, Richardus Victori-

nus libris quinque; Dionysius Cartusianus libris tribus, & aliis opusculis. Jacobus Alvarez libro quinto tertii tomi de viâ spirituali, Ludovicus à Ponte in suo Duce spirituali, & optimè libris sex Thomas à JESU; quibus addo eximiam Christi Heroïnâ S. Teresiam. Ab his petenda quæ hic defunt. Quòd si aliquis cupit Mysticorum effata scholastico rigore examinare, Franciscum Suares consulat, in utrâque Theologiâ versatissimum libro secundo de oratione; & Maximilianum Sandæum in suâ Mysticâ Theologiâ, & in ejusdem Clavi sive Onomastico.

2. Inter Ethnicos sapientes plures fuisse divinorum contemplationi intentos, ex scriptis Platoniorum liquet, & ex historiis. Sed ut notat Albertus verè Magnus, (a) illorum contemplatio ob contemptantium perfectionem erat, & ideò extrâ intellectum minimè procedebat, cujus solius illustratione posse se

^{*} unio-
a *Albert. Magn. lib. de adharendo Deo. r.*

unionem cum summo bono pervenire, neglectâ curâ voluntatis, falsò existimabant. Nostra verò propter amorem Dei est, & id circò ab intellectu transit ad effectum per amorem. Hæc dividitur in acquisitam & infusam. Acquisitam voco, quam propriâ industriâ, & exercitatione, sed non sine divinâ cooperatione & gratiâ, acquirimus: Infusam, quæ ex solâ gratiâ sive inspiratione divinâ promanat. Illa ab habitu fidei, aliisque virtutibus Theologicis, & moralibus procedit: hæc à dono Spiritus sancti. Illa longa, & difficilis: hæc facilis, prompta, & suavis. Illa ratiocinativa dicitur, ista experimentalis. Qui primam habent optimè de eâ, ejusque regulis discunt, experienciâ destituti: qui secundam, minus periti in sermone sunt; sed in usu, & experienciâ excellentissimi.

Dividitur hæc etiam in puram, & mixtam. Mixta nuncupatur, quando intellectus contemplans ab operatione phantasiæ dependet. Pura, cum sine interventu phantasmatum exercetur. Hæc

difficilis est, & admodum rara, & communiter à Scholasticis negatur; admittitur tamen à Sanctis, & Mysticis Scripturibus, ut diffusissimè probant Sandæus, (b) & Thomas à JESU. (c)

Alia divisio est in affirmativam & negativam. Approbant hanc duplicem viam Deum contemplandi plerique veterum, (d) & Scholastici (e) docentes alia nomina dici de Deo negativè, alia affirmativè. Cum enim Deus sit infinitus, illi attribuimus quidquid perfectionis reperitur in creaturis, sed quia creatis perfectionibus aliqua semper adhæret imperfectio, hanc removentes in Dei notitiam per negationes assurgimus. Uterque hic modus aptè explicatur duplici symbolo, pictoris & sculptoris. Qui enim

- b Sandæus Theol. myst. l. 1. comm. 12.
 c Thomas à Iesu de Contempl. l. 5. c. 1. & seqq. d Dionys. Basil. Magn. Ioan. Cyparissiot. August. Bonav. & alii relati à Sandæo lib. cit. comment. 11. e Scholastici 1. p. qu. 13. & ubi agunt de attributis in genere.

enim imaginem pingit, eam in tabula multorum colorum adjectione delineat: qui sculpsit, segmenta marmoris aut ligni paulatim demit, donec simulachrum perfectum reddat. Sic cum asserimus Deum esse sapientem, bonum, potentem, justum, misericordem; perfectiones ei creaturarum, velut colores iconi, adjicimus. Cum verò dicimus Deum non esse ens, neque vitam, neque sapientiam, neque potentiam, neque aliquid cæterorum, eo scilicet modo, quo à nobis concipiuntur, quasi statuam dedolamus: & hoc est Deum per nescientiam scire, ut S. Maximus observat, (f) quod est proprium Mysticæ Theologiæ. Utitur prædictâ similitudine S. Dionysius, (g) cui aliam non dissimilem corporis vestiti & spoliati affert Maximus Tyrius (h) Philosophus Platonicus.

Rursum dividitur contemplatio in claram, & caliginosam. Clara est Beatorum

F 3

f S. Maximus in c. 2. myst. Theolog. Dionysii. g Dionysius ibidem. h Maximus Tyrius serm. 1.

rum in patriâ. Caliginosa Viatorum, quæ sublimior est, quam contemplatio pura, & ab eâ differt per majorem approximationem ad divinam unionem.

(i) Caligo autem divina, ut scribit primus Myfticorum magifter, (k) est lumen inaccessible, in quo Deus habitare dicitur, quod nec cerni potest propter excellentem claritatem, & inaccessible est ob excedentem super substantialis lucis effusionem. Quare hæc contemplatio nihil aliud esse videtur, quàm defixio mentis in hujusmodi lucem intelligentiæ oculum reverberantem, & suâ immensitate seipsam abscondentem.

Alia denique est contemplatio supereminens, altior quàm caliginosa, in quâ Deus, non per dona Spiritus sancti, sed per se solus rapit, ac elevat mentem ad divina, quæ sic elevata Deum attingit, & non per ænigmata similitudinum corporalium, sed altiori, atque ineffabili modo. Talem fuisse existimo Sanctissimi

i Th. à Iesu de Contempl. l. 5. c. 4. &
Dionys. epist. 5. ad Dorotheum.

mi Patris nostri Benedicti raptum, (l) quando extra mundum elevatus, quasi sub uno Solis radio, universum mundum collectum conspexit. Differunt de hâc profundissimè Thomas à Jesu, (m) & latè Sandæus : (n) atque hanc existimo elegantissimè describi ab Augustino libro nono suarum confessionum, in colloquio habito cum Matre de Regno cœlorum.

3. Plures itaque, & diversi sunt gradus contemplationis, quamvis ipsa una sit, nec facile possunt certo numero comprehendere. Multis enim modis animæ contemplanti se communicat Deus, & spiritus ejus ubi vult spirat, & quandò vult, & quomodò vult. Et quis poterit sensum ejus assequi, aut quis audebit terminum ponere ejus admirandis operationibus? Ideo à viris Theodidactis horum sublimium mysteriorum explicatio petenda est, quibus Deus, mirabilis in

F 4 Sanctis

l Gregor. 2. Dialog. c. 35. m Th. à Jesu de contempl. 6. n Sandæus myst. Th. l. 1. comm. 14.

Sanctis suis, incerta & occulta sapientiæ suæ manifestavit.

Richardus Victorinus (o) sex genera contemplationis enumerat, quæ doctè, copiosè, & eleganter explanat toto opere de gratiâ Contemplationis. Primum, inquit, est in imaginatione, secundum solam imaginationem. Secundum in imaginatione, secundum rationem. Tertium in ratione, secundum imaginationem. Quartum in ratione, secundum rationem. Quintum est supra, sed non præter rationem. Sextum supra rationem; & præter rationem. Duo itaque sunt in imaginatione, duo in ratione, duo in intelligentiâ. Ubi notandum rationem distinguere ab intelligentiâ, quod qualiter intelligendum sit, infra explicabitur. Hos gradus aliter ordinat Auctor libri de spiritu & animâ, & post eum Seraphicus Bonaventura. (p)

D. Thomas (q) secutus Dionysium

tres

- o Richard. lib. 1. de gratia contempl. c. 6. p Bonav. itin. 3. aternit. dist. 4. art. 3.
q D. Thom. 2. 2. qu. 180. art. 6.

(r) tres gradus contemplationis distinguit juxta triplicem differentiam motus localis, circularis scilicet, recti, & obliqui. Anima enim quasi circulariter movetur contemplando sensibilia, & ex his ad seipsam perveniendo. Movetur rectè, ascendendo à se ad substantiam separatam. Obliquè, cum ad divina veritatem contemplandam elevatur.

Jacobus Alvarez (s) omnia completens, quæ Sancti Patres, & viri spirituales de hâc re tradiderunt, quindecim nomina ad contemplationem pertinentia, quasi totidem ejus gradus explanat, & Sanctorum sententiis confirmat. Nominando, explicatio apud ipsum utiliùs legitur. Sunt autem ista. Intuitio veritatis, secessus animæ ad interiora, silentium spirituale, quies, unio, auditio loquelæ Dei, somnus spiritualis, ecstasis, raptus, Christi & Sanctorum apparitio corporalis, eorumdem apparitio imaginaria, visio intellectualis, visio Dei in caligine,

F s admī-

r Dion. c. 4. de div. nominib. s Alvarez to. 3. lib. 5. p. 3.

admirabilis visio Dei disjectâ caligine, visio clara & intuitiva Dei, quæ licet propria sit Beatorum in cœlo ; fuit tamen, ut probabiliter quidam Theologi docent, quibusdam sanctissimis viris etiam in hâc vitâ concessa.

Thomas à Jesu, Angelorum immixtus choris, tres eorum Hierarchias, & cujusque Hierarchiæ triplicem ordinem menti humanæ applicans, tres contemplantium Hierarchias in novem gradus distinctas constituit. Prima in imaginatione potissimum residet, secunda in intellectu, tertia in apice mentis. Prima rerum sensibilium cognitione ad invisibilium contemplationem nos ducit. Primus ejus gradus in mundi hujus visibilis speculatione, & admiratione consistit. Secundus Scripturæ sacræ intimos sensus profundè scrutatur. Tertius circâ Verbi incarnationem, & omnia Christi mysteria occupatur ; in ipso enim sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei absconditi. Secunda Hierarchia rerum invisibilium intuitu ad superna elevat mentem.

mentem, ipsumque Deum ut unum, & trinum intuerur. Primus gradus docet nos ad Deum ascendere per suæ imaginis, animæ scilicet rationalis contemplationem, secundum dona naturalia, & gratuita, & finem ejus, qui est gloria cœlestis, ac felicitas Beatorum. Secundus relictis creaturis ipsum Deum, ejusque attributa contemplatur. Tertius transit ab unitate Dei, ad sanctissimam Trinitatem. Tertia Hierarchia per negationes ad Deum assurgit, & divinam caliginem ingreditur. Primus ipsius gradus est pura contemplatio sine phantasmatum admixtione. Secundus contemplatio Dei in caligine. Tertius unio mystica cum Deo.

Victor Gelenius Trevirensis summam practicam mysticæ Theologiæ in duas partes digestam conscripsit, ediditque Colonia anno hujus sæculi quadragesimo sexto: in quâ septem mysticos status accuratissimè describit, per quos successivè transit anima, antequàm perveniat ad culmen sanctitatis. Primus est

est status meditationis. Secundus aspirationis. Tertius contemplationis modi affirmativi & negativi. Et hi tres modo activo, humano, & naturali procedunt, quamvis principio supernaturali innitantur, nec careant aliquando divinis perceptionibus. Reliqui verò status ad modum operandi supernaturalem spectant, nec debet aliquis à Deo non vocatus temerè ad eos transire: sunt enim hæc mystica, & secretissima Dei dona, quæ nemo novit, nisi qui accipit; nec accipit, nisi qui desiderat, nec desiderat, nisi quem ignis Spiritus sancti inflammat. Est igitur quartus status privationis rigorosæ, quo disponitur anima ad status supernaturales, & ideò medius conferunt esse inter status naturales, & supernaturales, tanquam dispositio necessaria ad modum operandi supernaturaliter. In eo cessant discursus, & conversio ad phantasmata: anima omnino expeditur, & depuratur à modo operandi humano & naturali: spoliatur omni solatō, omnibus externis exercitiis, omni sensibili conso-

co
do a
defe
inte
mo
torr
fit,
(?)
tual
Rus
con
desp
inter
fern
tus:
natu
mon
tyriu

t
de or
Tan
Har
occu
p. 2. e

consolatione : omnes potentiaꝝ in fundo animæ commorantur languentes, ac desolatæ : deficit & obscuratur vivacitas intellectus : actus virtutum essentiali modo exercentur : nulla hic lætitia, sed tormentum inexplicabile. Dicant quid sit, qui experti sunt. Doctor mellifluus (r) comparat hunc statum morti spiritali, quam vocat mortem Angelorum. Rusbrochius (u) divini spiritus & nostri concertationem appellat, & quandam desperationem : Taulerus (x) pressuram internam : Harpius (y) languorem infernalem, & divisionem animæ ac spiritus : Barbansonius (z) item divisionem naturæ ac spiritus : Maria Vela sanctimonialis Cisterciensis (1) terribile martyrium : B. Catharina Genuensis

G horri-

t Bern. *serm.* 52. *in Cant.* u Rusbroch de *orn. spirit. nuptiar.* l. 2. c. 59. & seq. x Tauler. *serm.* 1. *Domin.* 15. post Pentec. y Harpius *lib.* 3. c. 13. z Barbanson. *serm.* occult. p. 2. c. 10. & II. I Vita Maria Vela p. 2. c. 43.

(2) horribile & indicibile tormentum. Joannes à Cruce (3) sub noctis obscuræ symbolo eum pingit, & purgatorio assimilat. Thomas à Jesu (4) purgatorium quoque esse dicit in viâ contingens. B. Angela de Fulgineo (5) maluisse in inferno esse, quàm talem privationem sustinere, quæ in ipsa mirabilis fuit. Seraphica Virgo Terefia (6) quid pateretur in hâc pressurâ constituta, ipsa enarrat in vitâ, & scriptis suis. Alia aliorum effata prætermitto, & transeo ad alium statum. Hic est quintus & dicitur status mysticæ unionis, quando à pressurâ rigidæ privationis respiciens anima incipit reviviscere, & spiritus interioris perceptionis erecta lumen & amorem suscipit, in libertatem spiritus paulatim transit; & quantò amplius ascendit, tantò facilius capacitatem spiritus

2 Catharina Genuen. Dialogi c. 2. 3 Ioan. à Cruce passim in Ascen. mont. Carm. 4 Th. à Jesu de orat. inf. l. 4. c. 19. 5 Angela de Fulgineo vita c. 19. 6 Terefia vita c. 25. & mansiones 6. c. 1.

ritus erigit ad superiora, donec à Deo sursum tracta perveniat ad felicissimam cum ipso unionem. Sextus est status Transformationis per donum Sapientiae, per quam intelligimus, non substantialem Transformationem. Absit, ut consentiamus errori jam pridem damnato, quòd quidam opinati sunt animam hominis à proprio esse desinere, & in ipsam Dei essentiam transire: sed arctissimam unionem cum summo bono, qua Mysticus divinæ consors naturæ factus modo perfectissimo, in eandem imaginem transformatur de claritate in claritatem tanquam à Domini spiritu, ita ut in ejusmodi felicitate perfecta ratio mysticæ possessionis inveniatur. Hujus Transformationis duplex est modus: unus quo ex alto ad inferiora descendere dicitur; alter, quo ab inferioribus ad superiora ascendit. *Charitas enim*, ut verbis utar S. Bonaventuræ, (7) *ad superiora ascendit, ut in eis requiescat; ad inferiora tendit, ut ea ad se*

G 2

reducatur:

7 Bonav. 4. itin. atern. dist. 5. art. 3.

reducat: sursum movetur, ut illic maneat; deorsum, ut redeat. Porro hic anima silentii mystici quietam fruitionem adipiscitur, quousque spiritum suum supra se in alto videat. Licet enim in statu unionis supremas spiritus fruitiones experiatur, nondum tamen plenam requiem, & appetitus satietatem consecuta est; quia frequenter reincidit in carentiam & cessationem unionis: in hoc autem statu nullam patitur distractionum molestiam; nullam passionum inordinationem, nullam gaudii spiritualis interruptionem. Septimus denique status est Sanctorum militantis Ecclesiae, quando anima abundantiori gratia, vitae eximia sanctitate, dona miraculorum, aliisque gratiis, quas gratis datas vocant, à Deo illustratur. Hujus autem status ecstases, raptus, & alias mirabiles operationes revereri oportet, & admirari, non æmulari.

4. Hi sunt gradus & status vitae contemplativæ, quos, Deo auspice, majori quàm potui claritate & brevitate explicare

care co
bus fu
Quæ v
ferri de
solum
dus di
rum n
Angel
randi.
recent
conte
primâ
jecta
conte
quo a
perfect
test. T
dus co
& con
cem f
servan
ab in
gredi
nunq
ad su

care conatus sum : à suis enim Actoribus fufius & obfcurius describuntur. Quæ verò ex præfatis divisionibus præferri debeat, non est meum diffinire. Hoc folum admoneo, quod Richardus gradus diftinxit in ordine ad potentias; quarum ministerio Anima contemplatur. Angelicus doctor modum respexit operandi. Jacobus Alvarez non tam gradus recenfer, quàm effectus & proprietates contemplationis. Thomas à JESU in primâ & mediâ Hierarchiâ omnia objecta complectitur circa quæ verfatur contemplatio : in tertiâ modum tradit, quo anima fuum primarium objectum perfectius contemplando attingere potest. Tandem Victor Gelenius non gradus contemplationis, fed vitæ mysticæ & contemplativæ varios ftatus sibi invicem fuccedentes defcribit, methodum fervans & ordinem, quo folet Anima ab infimis ad fuprema per media progredi. Legimus quidem aliquem nonnunquam extitiffe, qui ab infimo ftatu ad fupremum fine medio pertractus

fuit : sed hæc privilegia singularia sunt, quæ Deus omnipotens , quandò vult, operatur : quæ nec trahere in consequentiam licet, nec curiosè perscrutari. Sapientia Dei infinita est, justissima providentia, judicia ejus abyssus multa. Aliquando imperfectis gratiam contemplationis largitur, quam perfectis negat : & uni dedit quinque talenta, alii unum. Dicam cum Augustino: (8) *Nemo venit ad Deum, nisi tractus. Non traheris? ora ut traharis. Quare autem illum trahat, & illum non trahat, noli velle judicare, si non vis errare.* Si Dei beneficio ad sublimiora evectus es, custodi thesaurum tuum cum humilitate, & gratiarum actione: si relictus es in gradu inferiori, cave tepiditatem, & negligentiam; & te perfectius semper exerce in meditatione & aspirationibus; nam ut docet Joannes Abbas apud Cassianum: (9) *Melius est devotum in minoribus, quam indevotum in majoribus professionibus inveniri.*

Ⓞ 5. Libet

8 August. tr. 26. in Ioan. 9 Cassianus coll. 19. c. 3.

5. Libet autem hic quærere, & obstupescere, unde proveniat tam exiguum esse numerum incumbentium mysticæ Theologiæ & contemplationi, cum sint tamen innumeri viri pii: & religiosi, divinæ gratiæ consortes, & donis Spiritus sancti præditi: crescitque admiratio expensâ ratione habitus, qui quò nobilior est, eò majorem confert potentiæ operandi facilitatem. Cum sit ergò in omnibus justis habitus sapientiæ, quæ est donum Spiritus sancti, cur è tot millibus vix unus reperitur rerum divinarum contemplator? Profectò mirum est hoc, & possumus cum Propheta (10) plorare & dicere, *Via Sion lugent, eò quòd non sint, qui veniant ad solemnitatem.* Hujus rei causas subtilius indagare, majoris otii, & voluminis foret. Nonnullas breviter attingam. Calaguritanus, (11) qui hoc dubium proponit, causam protissimam esse putat, non serió vitare leviores culpas, nec perennem cordis a-

G 4

10 Thren. i. 4. 11 Ioann. à Iesu Maria myst. Theol. c. 3.

lere puritatem : si enim hæc exquire-
retur, in cordibus puris facilè divina cerne-
retur imago. Hæc ille verissimè, nam
& sapientes Ethnici hanc veritatem co-
gnoverunt. Hierocles (12) tunc homi-
nem posse fieri divinum ait, cum exue-
rit quicquid humanum est. Musonius
apud Aristidem, (13) *Ejice, inquit, quod
est in animâ mortuum, & Deum agnosces.*
Plato mentem à corpore separandam
asserit, ut Deo jungatur. Alii causam
rejiciunt in naturalem corporis, & tem-
peramenti dispositionem, ratione cujus
nonnulli ad mysticas functiones inepti
sunt : nam teste Magno Gregorjo (14)
sunt quidam ita inquieti, ut sedere cum
Maria ad pedes Christi minimè vale-
ant. Sed ut observat sanctæ memoriæ
Episcopus Genevensis (15) debent, qui
sunt, hujusmodi naturam vincere ope
divinæ gratiæ, quæ omnibus invocan-
tibus

12 Hierocles initio *Carminum Pythag.*

13 Aristides 6. *sacrorum sermorum* tom. 1.

14 Greg. 6. *moral. c. 17.* 15 Sales de div.
amore lib. 12. c. 1.

tibus adest, & volenti nihil difficile. Ludovicus à Ponte (16) aliam assignat rationem, singularem Dei providentiam in Ecclesiæ gubernatione, in quâ diversa officia & gradus sunt. Quare debet unusquisque suam attendere vocationem, & invitantis vocem sequi, omnia removendo impedimenta. Præclare Bernardus, (17) *Omnes nobis causamur deesse gratiam, sed iustius forsitan ipsa sibi queritur gratia deesse nonnullos. Nempe res cordis est gratia devotionis ista quam quarimus, & hoc munere ipse se fraudat, qui internum ei dissimulat receptaculum exhibere.*

6. Quòd si loquamur non simpliciter de contemplatione, sed de transitu à modo operandi humano, & naturali ad divinum & supernaturalem; advertendum est non nisi post longam & durissimam probationem, quam in statu privationis suprâ descripto anima experitur, à Deo concedi, quâ de re mysti-

G 5

cum

16 Ponte Ducis spirit. tr. 3. cap. 2. 17
Bern. initio serm. de triplici custodia.

cum admonere placuit, ne diutino labore pertæsus animum despondeat, & à cœpto itinere retrocedat. Et ne videat temerè loqui, adfero exempla. Ubertinus de Casali (18) quatuordecim annis laboravit, priusquam introduci ad intimam perfectionem mereretur S. Terefia (19) octodecim annis intolerabiles angustias passâ est. S. Franciscus (20) per biennium gravissimo mœrore tabescebat. B. Clara de Monte Falco (21) quindecim annos huic privationi impendit. B. Catharina Genuensis martyrium suum in suo dialogo ipsa describit. Altera Catharina Bononiensis (22) per quinque annos valdè desolata fuit, & à Dæmonibus exagitata. Maria Ægyptiaca (23) septemdecim annis afflicta ad purum decoxit scoriam suam.

B. Ma-

18 *Ubertinus de Casali Arb. vite prolog. 1.* 19 *Terefia vite sua cap. 30.* 20 *Chronic. Minor p. lib. 1. c. 59.* 21 *Harpius lib. 2. p. 5. collat. 3. in fine.* 22 *Cathar. Bononien. l. de 7. armis* 23 *In vitis Patrum lib. 1.*

B. Maria Magdalena de Pazis (24) per annos quinque, & deinde per alios sexdecim tantam ariditatem passâ est, ut videretur à Deo derelicta. B. Henricus Suso (25) per decennium divinâ caruit consolatione. Balhafar Alvarez (26) vir eximie sanctitatis è Societate Jesu non nisi post sexdecim annos in vitâ mysticâ cum tenebris & labore decursos divinæ lucis adeptus est illustrationem. Thomas à Jesu (27) annis plusquam viginti laborans percipere non potuit quid sit unio animæ cum Deo, donec tandem divina bonitas ei revelavit. Quòd si in viridi hæc facta sunt, in arido quid fiet? Animo igitur infracto in viâ Domini perseverare oportet, & ab ejus disciplinâ non deficere, quia ut ait B. Laurentius Justinianus, (28) in bono occupatos non derelinquit, illosque ex insperato,

G 6

&

24 In vita ipsius. 25 Henr. Suso vita sua c. 23. & 32. 26 Lud. Ponte in vita Balth. Alvar. c. 2. & 13. 27 Th. à Jesu in pref. lib. de orat. infusa. 28 Laur. Justinianus de triumphali Christi agone c. 17.

& in nesciente caligine visitare consuevit. D. Bernardus (29) usque ad finem vitæ hanc spem, & patientiam extendit, sic enim ait : *Multi totâ vitâ suâ ad hoc tendunt, & nunquam pertendunt : quibus tamen si piè, & perseveranter conati sunt, statim ut de corpore exeunt, redditur quod in hâc vitâ dispensatoriè est negatum: illuc perducente eos solâ gratiâ, quo prius tendebant ipsi cum gratiâ, ut consummati in brevi, expleant tempora multa.*

7. Desino, si prius explicavero quod ante promisi, animæ scilicet & potentiarum ejus divisionem secundum Mysticos. Marius Victorinus Afer (30) duas distinguit animas in homine, duas mentes, duplicem rationem cœlestem, & hylicam. Constat enim homo duplici naturâ corporali & spirituali, & ideò duplices debet habere operationes corporales, & spirituales; quarum ordinem, & directionem in proprium finem respicientes Mystici hominem animale &

29 Bern. ser. 3. de Circumcis. 30 Mar. Victor. in si. lib. 1. adv. Arium.

spiritualem distinguunt, non per substantiam, per meriti qualitatem, ut loquitur Paulinus Aquiliensis. (31) Animæ autem vires five potentias in Ordine ad contemplationem sex esse statuit Seraphicus Bonaventura, (32) nempe sensum, imaginationem, rationem, intellectum, intelligentiam, & apicem mentis, five synderefis scintillam. Asserunt quidem Philosophi rationem, intellectum, & intelligentiam non esse diversas potentias; non tamen negant esse diversos actus, five gradus intellectus. Nam vis intellectiva, in quantum est discursiva, dicitur ratio: in quantum est simpliciter intuitiva, dicitur intellectus: in quantum est Divinitatis contemplativa per simplicem apprehensionem, dicitur intelligentia, quod optimè Richardus (33) observat. Synderefis verò,

G 7 quæ

31 Paulinus Aquileien. in libello adv. Felicem Vrgelitanum, & Elipantum Tolosanum episcopos. 32 Bonav. itinerar. mentis in Deum c. 1. 33 Richard. 1. de Contempl. c. 9.

quæ est habitus rationis practicæ animæ concreatus, quo prima principia in operabilibus naturaliter cognoscit, meritò à Mysticis apex mentis nuncupatur, & scintilla rationis sive intelligentiæ, quia per eam sortitur anima quendam respectum ad Deum immeditatum, quo capax est ab ipso immediatè tangi, & irradiari: & quia semper nata est in superioribus figi, & ad divina elevari: illustratque animam splendore cognitionis, & ardore inclinationis ad bonum eam succendit. Hæc ad mentem Bonaventuræ. Alii aliter procedunt. Animam vocant secundum operationes partis sensitivæ, & appetitivæ: spiritum quo ad vires rationales. Mens vel apex spiritus est nudus ac Deiformis animæ fundus, id est simplex animæ essentia imagine Dei insignita. Per fundum autem intelligo animæ nostræ *higemonicum*, seu principem partem, ut voce utar Stoicorum, aliter tamen quàm ipsi intelligant. Concipio enim animam tanquam vas quoddam
luci-

lucidum, capax omnium illuminationum, & umbrarum à rebus quibuscunque provenientes. Sicut autem infimum vasis fundus vocatur omnia superinfusa sustentans ac retinens: ita princeps nostri pars, seu apex mentis idem sortitur nomen. Et sicut fundus eò magis absconditur, quò magis repletur corporibus densis: ita anima eò minus divinam percipit irradiationem, quò crassiores species rerum terrenarum Dei illustrationi superinfundit. Cunctis verò imaginibus creaturarum evacuatis, simplex dumtaxat, & amabilis Dei vultus in fundo animæ apparebit. De hoc fundo plura, Taulerus, & alij Mystici passim. Ejus quoque mentionem facit S. Diadochus Photicensis Episcopus, (34) qui vixisse creditur circa finem quarti sæculi, quod notare volui, ne quis hanc vocem novitatis incuset.

8. Quoniam autem huc perveni, & hanc brevem Isagogem mysticæ Theologiae,

34 *Diadoc. de perfect. c. 26. & 33.*

logiæ, Deo duce, conscripsi; jam ad
 praxim Aspirationum descendendum
 est, si prius hymnum cecinero, quo &
 gratias primæ omnium causæ agam, &
 vires postulem ad ea quæ desunt perficienda.

O Fons decori luminis, (35)

O lux serena siderum,
 Ignis Deus purissime,
 Vigor perennis cordium.

Te voce semper, te prece,
 Te mente gratâ, vindicem
 Meæ salutis concinam,
 A Sole Eoo ad Hesperum.

Tu spes mihi, tu pramium,
 Tu portus es fiducia:
 Te fretus uno pertuli
 Sortis procellam turbida.

Inter labores asperos
 Lumen tuæ clementiæ,
 Repentè fulgens, vim procul
 Abesse iussit Tartari.

35 Ex libello meorum Carminum non-
 dum impresso. Salve

AD DEUM.

125

*Salve supernum incendium,
 Clarumque mentium iubar:
 Ad te revertor, supplicem
 Voca per ignes mysticos.*

*Descende flamma, illabere
 Coelorum ab arce fulgida,
 Infunde coeno pectori
 De fonte lucis lumina.*

*Cor, ossa, fibras concrema,
 Venas, medullas, viscera,
 Ipsamque mentem, ac spiritum,
 Vt totus ardeam tibi.*

*O sors beata, ô gaudium,
 Conjuncta cum mens Numini,
 Et immemor rerum omnium,
 Te diliget perenniter.*

*Summo Parenti Coelitum,
 Natoque, & almo Flamini
 Sit laus, decusque perpetim
 Nunc & per omne saeculum.*

CAPUT XI.

GEMITVS ANIMÆ POENITENTIS pro Incipientibus.

QUàmvis expertis difficilè non sit propriis motibus ad Deum assurgere, possitque unusquisque ex pharetrâ sui cordis sagittas orationum depromere; ne his tamen deficientibus pius Asceta aridus reperiatur, defectu ve lignorum mysticus ignis in arâ cordis extinguatur: ex scripturâ, & Sanctis Patribus sylvulam Aspirationum collegi, pro triplici statu Incipientium, Proficientium, & perfectorum; in quarum usu & praxi quid servandum sit, jam supra explicatum est. Habes hic eas in varias decades distributas, quò facilius valeant memoriæ mandari: cui studio aliquot dies tribuendi sunt. Quid enim prodest multas Aspirationes in libello descriptas habere, nisi etiam memoriæ inscripta, imò & insculpta

sculp
omn
tem
tent
qu
qu
id q
bem

1. I
plan
mei
2
meu
fi à
quâ
3
lum
voc
unu
4
cissi
lege
lava
me

sculpta sint, ut in promptu habeantur
 omni horâ, & momento? Propono au-
 tem primo loco gemitus animæ pœni-
 tentis, naturæ, & doctrinæ ordinem se-
 quutus: quia ut perveniamus ad id
 quod nondum sumus, purgare primò
 id quod sumus, & lacrymis eluere de-
 bemus.

DECAS I.

1. **D**omine Deus meus, ego vilissi-
 mus sum peccator; indignus
 planè, quem terra sustineat. Misere-
 re mei, & salva me.

2. Domine, qui es summum bonum
 meum, quàm longè per peccatum reces-
 si à te, & habito in regione hâc longin-
 quâ miseriarum, ubi perdidisti me.

3. Pater amantissime, peccavi in cœ-
 lum & coram te, verè non sum dignus
 vocari filius tuus, fac me obsecro sicut
 unum de mercenariis tuis.

4. O quàm pœnitet me peccâsse, dul-
 cissime Deus, quàm pœnitet me, quòd
 legem tuam transgressus sum: amplius
 lava me ab iniquitate meâ, & à peccato
 meo munda me.

5. Do-

5. Domine Deus meus detestor peccata mea , abominor uniuersa flagitia mea , confiteor ingratitude meam, & confugio ad aram misericordiae tuae.

6. Ablue me Christe Jesu pretioso sanguine tuo , & munda me ab omni peccato.

7. Sana Domine animam meam peccatis vulneratam, unge oleo gratiae tuae cicatrices delictorum meorum, ne quae-fo despicias me.

8. Domine Deus piissime, ab hâc horâ nunquam transgrediar legem tuam, nunquam amplius consentire volo in aliquod peccatum : malo incurrere omnem poenam, omnem infamiam, atque ipsam mortem, quàm deinceps peccare.

9. O Pater amantissime, da mihi ut faciam fructus dignos poenitentiae , & puniam delicta mea debitâ castigatione.

10. Erravi sicut ovis quae perierat, audio tamen dulcissimam vocem tuam : Tu fornicata es cum amatoribus multis, tamen ad me reuertere & ego suscipiam te.

DE-

1. **N**unc cœpi, Domine, nunc vivere incipio, non in fortitudine meâ, neque in virtute brachii mei, sed in multitudine miserationum tuarum: confirma hoc tu, quod operatus es in me.

2. Tu, Domine, integros sensus, & cor docile tribuisti mihi: sed heu me miserum & infelicem, quia omnibus bonis tuis abusus sum! Tu verò Pater misericors peccantem revocâsti, & à pœnis inferni liberaſti.

3. Doleo & angor vehementer ob innumera peccata mea, quibus te benignissimum Redemptorem offendi, diaboli servum me feci, indignationem tuam provocavi.

4. O si nunquam, Amantissime Pater, præcepta tua transgressus essem! ò si nunquam in tantam miseriam, & calamitatem incidissem? ò si nunquam peccassem! ò illos felices, qui innocentiam non perdidērunt, qui baptismatis gratiam illibatam custodiērunt.

5. Statuo, summe Deus, in posterum non peccare: firmissimè propono tua sanctissima præcepta non transgredi; verè & ex corde decerno cum adiutorio gratiæ tuæ universam legem implere.

6. Respice in me, Domine, oculis misericordiæ tuæ, dele præterita peccata mea, concede mihi per bonitatem tuam gratiam emendationis.

7. O quanta fuit hætenus ignavia mea! tempus ad pœnitentiam concessum perdi, gratiam & auxilia rejeci, vocibus tuis, quibus me vocabas, obscurui: & nunc, Domine, quid faciam? Pœnitet me pecâsse, miserere mei.

8. Eheu Domine Deus, quanta sunt vulnera mea, quanta infirmitas, & pravitas mea, pro quibus sanandis crucifixus es, & occisus.

9. Deus propitius esto mihi peccatori: Jesu fili Dei vivi miserere mei.

10. Dominator vitæ meæ, ecce vides quia non est in me bonum, nec sanitas animæ meæ: miser & cæcus sum, nihil possum, nihil sum sine te.

I. C
mifi2
mih
hilo3
trud
clen4
quos
fedbon
pecc
mife5
& de
ta.rant
6te p
virtu
calca

7

DECAS III.

1. **O** Salvator piissime, tu scis quot mala commisi, quot bona omisi: propitius esto mihi, & salva me.

2. O magna domus Dei, quàm vilis mihi fuisti, & quàm turpiter te pro nihilo contempsi?

3. O quàm justè me in infernum detrudere poteris justissime iudex, & mihi clementer pepercisti.

4. Confiteor, Domine, me omnium quos mundus habet vitiosissimum esse; sed nihilominus in immensâ confido bonitate tuâ. Et si sunt super numerum peccata mea, non est etiam numerus misericordiæ tuæ.

5. Deus tu scis insipientiam meam, & delicta mea à te non sunt abscondita. Delicta juventutis meæ, & ignorantias meas ne memineris.

6. Deus meus, misericordia mea, oro te per dilectum filium tuum, da mihi virtutes amplecti, vitia rejicere, terrena calcare, cœlestia fitire.

7. Væ tempori illi, quando te non

cog-

cognoscebam summum bonum animæ meæ: væ cœcitati illi, quando te non videbam.

8. Domine Deus meus, quando plenè mihi moriar, & tibi vivam? quando me ab omnibus rebus terrenis expedi- am? quando sensus meos & affectus plenè cohibebo, & quidquid est in me vitiosum frœnabo?

9. O si jam mundum contemne- rem! ò si terrena calcarem! ò si quod amant mundani pro nihilo ducerem?

10. Utinam ab omni vitio purgatus, & ab omni inordinatâ affectione e- mundatus divino illapsû dignus essem, & cœlestium charismatibus gratiarum.

DECAS IV.

1. **M**ortifica, Domine, passiones meas, cohibe illas, & moderare amore & præsentia tuâ, ne me per- turbent; sed magis ad id juvent, cujus gratiâ eas dedisti, ad bonas scilicet ope- rationes.

2. Amove à corde meo inanes cogi- tationes, & verear illud evolvere in con-
glari

clavi animæ meæ, ubi tu habitas, quòd si ad notitiam hominum venturum esset, cogitare erubescerem.

3. Vilescat mihi, Domine, omnis creatura, & nihil mihi placeat, nisi tu.

4. Dulcis Jesu, quàm amabilis est gratia tua, quàm suavis amicitia tua? ne quæso abjicias me propter peccata mea.

5. Ne projicias me Deus à facie tuâ, accelera precor, & sensus meos erue citò de luto fœcis.

6. Ablue me, Domine, pretioso sanguine tuo, sana me vulneribus tuis, sanctifica me amarissimâ passione & morte tuâ.

7. Qui psalmâsti me, & per crucem tuam redemisti mundum, adjuva me, & miserere mei.

8. Aperi mihi viscera benignitatis tuæ, clementissime Pater, recipe me in gratiam tuam, & dimitte omnia peccata mea.

9. Da mihi Domine fortis, & patiens tantam contritionem, quantam scis de-

beris peccatis meis. Peccavi, miserere mei.

10. Hic ure, hic seca, ut in æternum parcas: hic me castiga, & noli in futurum reservare mala mea.

DECAS V.

1. **P**eccavi super numerum arenæ maris; indignus sum, Domine, miserationibus tuis, sed misericordia tua superat scelera mea.

2. Nonne dixisti, Domine, gaudium esse in cælo super uno peccatore penitentiam agente? exple igitur hoc gaudium in cælis de me.

3. Tu Domine, qui non vis mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat, largire mihi vitam, quâ destituor.

4. Venisti Domine, ut justos traheres ad te, an ut peccatores? Si peccatores? ecce me maximum omnium, trahere me ad te.

5. Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam: & secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam.

6. Asper-

6. Asperge me Domine sanguine tuo,
& super nivem dealbabor.

7. Cor mundum crea in me Deus,
deterfis sordibus animæ meæ.

8. Redemptor animæ meæ, quam-
diù avertis faciem tuam à me, & non
succurris gementi?

9. Ecce me filium prodigum, & pro-
digo deteriorem: miserere Pater, & do-
na me annulo, & veste, & dignum fac
plexu tuo.

10. Non sit frustra pro me fusus san-
guis tuus, dulcissime Salvator, sed in sa-
lutem, & vitam æternam.

DECAS VI.

1. **Q**uousque non mederis vulneri-
bus meis medicorum peritissi-
me, & clementissime Jesu Christe? Ec-
ce cœcus sum ad videnda, quæ recta
sunt, claudus ad preces, paralyticus ad
opera bona: miserere, & sana me.

2. Sanguine tuo medere mihi Do-
mine, & cura vulneribus tuis vulnera
mea.

3. Domine ne in furore tuo ar-

guas me, neque in irâ tuâ corripias me.

4. Ecce ego servus tuus sum, & filius ancillæ tuæ, lætifica animam servi tui, quoniam ad te, Domine, animam meam levavi.

5. Non mereor filii nomen, & tamen tu pater es: semper sis, ut semper sim filius.

6. Deus tu scis insipientiam meam, & delicta mea à te non sunt abscondita, Utinam non peream in insipientiâ meâ.

7. Dixi, confitebor adversum me in iustitiam meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.

8. Non veniat mihi pes superbiæ, & manus peccatoris non moveat me.

9. Delicta quis intelligit? Ab oculis meis munda me Domine, & ab alienis parce servo tuo.

10. Memento quæso quod sicut lutum feceris me, & in pulverem reduces me.

DECAS VII.

1. **N**on intres in iudicium cum servo tuo Domine, quia non iustifi-

stificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Misericordiâ indigeo, pacem quaero, non iudicium.

2. Vide humilitatem meam & laborem meum, & dimitte universa delicta mea

3. Ostendo tibi Pater immania delicta mea, quæ libentius occultarem, si possem, & obliterarem sanguine cordis mei. Atque utinam aboleantur unâ guttâ sanguinis dilectissimi Filii tui, Redemptoris mei, ne appareat coram te sceleritas mea.

4. Heu me, Domine, quia peior Dæmonibus sum; & in naturâ quidem manifestum est, in moribus etiam fateor, nam video plura in me peccata, quam in illis.

5. Confiteor tibi, Deus meus, dedecora mea in laude tuâ: recolo coram te scelera mea, non quòd ea amem, sed ut amem te lumen oculorum meorum, & fontem misericordiarum.

6. Preciosissime & sanctissime Deus, malo millies mori, quam te vel levissime offendere.

7. A nullo hoste magis timeo, quàm à meipso. Quis me custodiet à meipso? Non utique ego. Nisi enim tu custodieris me, frustra ego vigilo ad mei custodiam.

8. Veni Domine ad me, quia longe recessi à te. Doce me venire ad te, non enim possum, nisi tu, qui es via, doceas me.

9. Detestor peccata mea, Deus meus, corde salvatoris mei: Sicut cor Jesu ea flevit, ita ea ploro & abominor.

10. Quis mihi det ut sit magna velut mare contritio mea, ex quo lachrymarum flumina exeant, & in illud intrent, ut iterum ac perenniter fluant?

DECAS VIII.

1. **O** Ubi estis lacrymæ, ubi dolores? Deserite omnes, & in me tot scelerum reum agminatim irruite.

2. O quàm bonum erat mihi, si natus non fuisset: neque enim vitam mihi dedisti; ut te offenderem Deus meus.

3. O Sol mundi oculo, qui me toties peccantem aspexisti, utinam me deinceps

ceps

ceps non nisi dolentem, & lugentem aspicias.

4. Contremiscite omnes artus mei ad horrificum nomen peccati. Et vos omnes creaturæ vindicate in me creatoris offensam.

5. O qualem Deum offendi, quàm amabilem, quàm amantem mei, Deum dilectionis, beneficentiæ, & bonitatis?

6. Quid iniquitatis inveni in te, ò bone Jesu, ut tam crudeliter, tam impiè agerem tecum?

7. O si quod factum est possem infectum reddere! ò si tempus præteritum revocare! quàm libenter cum perditâ innocentia vitam commutarem?

8. Pœnitet me peccasse Deus meus, sempérque pœnitebit: & si possem infinito dolore dolerem, quòd offenderim te.

9. Convertere Domine, & eripe animam meam, salvum me fac propter misericordiam tuam.

10. Vide Domine afflictionem meam

amaram nimis, quia non est qui auxiliatur mihi, nisi tu Deus meus.

DECAS IX.

1. **S**iccine permittis, Domine, me indignissimam creaturam tuam à terrâ sustentari? ò quanta est bonitas, & misericordia tua!

2. Placate, Domine, & ostende mihi serenum vultum tuum.

3. Ecce Deus tuus, anima mea, ecce qui delet peccata tua: vide quanta pro te pertulit, quantâ charitate te diligit: cave né unquam ab eo discedas.

4. Hoc unum à te peto Domine mi, exaudi me, ut non peccem, ut cognoscam, & faciam voluntatem tuam.

5. Veni Domine in cor meum, fac flagellum de funiculis, & ejice ab eo omnes profanantes domum tuam.

6. Da mihi, Jesu benignissime, unam ex tuis lacrymis, quas pro me uberrimè effudisti, ut eam offeram Patri tuo in satisfactionem pro peccatis meis.

7. Recipe fugitivum tuum. Clementissime Pater, pateat mihi pulsanti janua

nua t
micis.

8. Mo

splicet

tibi pla

9. C

memu

fateor

10.

sus ab i

totus e

Quand

ero? Q

tus, u

tuentiu

juva m

tricis an

PIA

A Ni

pos

nua

nua tua, accipe me fugientem ab inimicis.

8. Mortifica & avelle à me quidquid displicet tibi: vivifica, & auge in me, quòd tibi placet, tu qui mortificas, & vivificas.

9. O Pater amantissime, si vis potes me mundare. Sana animam meam, quia fateor me peccasse.

10. O si omni vitio carerem! ò si sensus ab illicitis objectis cohiberem! ò si totus eompositus intus & foris essem! Quando, quando ab omni labe purus ero? Quando ita expurgatus, & ordinatus, ut nihil appareat in me, quod intuituum oculos possit offendere? Adjuva me Domine Deus meus, & peccatricis animæ meæ ablue sordes.

CAPUT XII.

PIA DESIDERIA AD VSVM

Proficientium.

A Nima, quæ à Deo aberraverat, postquam rediit in viam bonam,

H 5

simi-

similis est filiis Israel, quos Dominus in manu forti de servitute Ægyptiacâ liberavit. Sicut enim illi egressi de Ægypto in terram fluentem lac & mel, duce Moysse, progressi sunt : ita anima ad ulteriora procedere debet ; contemptis hostium tentationibus ad reditum in Ægyptum sollicitantibus, quia Dominus pro nobis pugnat, & adiutor noster est ; virtus nostra, & tutissimum refugium : ad quem fervidis motibus cor erigere, ejúsque opem jugiter implorare debemus piis desideriis, & aspirationibus, quæ statui Proficientium specialiter conveniant. Harum decades aliquot subjicio in usum, & exemplum.

DECAS I.

1. **I**llumina, Domine, oculos mentis meæ lumine fidei, & sapientiæ, ut te semper respiciam tanquam exemplum mihi datum ad vitam sanctè instituendam.

2. O si vires animæ meæ, Christe dulcissime, per vires sanctissimæ animæ tuæ perficeres, & reformares ! Utinam

nam

nam imaginem tuam in me animo & corpore effingam !

3. Deus meus, & vita animæ meæ, quis ego sum, & quæ domus patris mei, ut præstares mihi tot beneficia ? A te Domine, & ad te creatus sum : tu requies mea, tu centrum animæ meæ.

4. Bone JESU, spes mea, & refugium meum, saluto & veneror suavissima vulnera tua : immerge me, & absconde in illis : imprime illa cordi meo, ut tui amore totus ardeam, & medullitus tibi compatiar.

5. Da mihi, Domine, intentionem rectam, ut ex filiali amore tuum honorem, & beneplacitum in cunctis quaram. Da intentionem perfectam, ut nec spiritualem consolationem exquiram, sed in omni desolatione tibi adherere concupiscam.

6. Tolle Domine à corde meo nimium amorem mei, & infunde perfectum tui amorem : tolle cor servi pigri, & minus fidelis, & da cor filii per sanctam fiduciam in te sperantis.

7. O si tui dumtaxat recordarer, te solum cogitarem, te solum diligerem!

8. O si januas sensuum meorum rebus mundanis occluderem, cunctisque virtutibus ornarer, ut tibi per omnia placerem?

9. O si mentem meam ab omni multiplicitate expedires, o si eam penitus in te colligeres!

10. Quæram te diligenter summum bonum meum, te sollicitè cupiam immensa pulchritudo mea, ad te velociter curram, vera requies animæ meæ.

DECAS II.

1. **D**iscedite à me creaturæ omnes, vestrarum curarum me expertem relinquire, né impediatis salutem animæ meæ, nec me ab assiduâ Dei memoriâ interpellatis.

2. Ne me permittas, Domine, in salubrâ tepiditatis hære, & caligine ignorantis obvolvi; sed expedi vires meas, ut ad perfectionem velociter curram.

3. In tuum pretiosum sanguinem me
torum

torum
& imp
milita
bus co

4. I
num d
nignis

5. I
ctum,

gradun
tuam m

6. P
ctam ab

morem
gam te,

7. S
agitaran

termino

venies
ctus tuo

8. A
mæ meæ

quod no
hilque i

oculis tu

rorum projicio, ut universa delicta mea, & imperfectiones absorbeat, ac in humilitate, patientiâ, cæterisque virtutibus contineat.

4. Hoc unum volo, Domine, hoc unum desidero, hoc unum peto, ut benignis oculis respicias me.

5. Illumina cor meum, accende affectum, roboram manus, ut eum virtutis gradum, ad quem sum destinatus, per tuam misericordiam adipiscar.

6. Præsta Domine, ut per mei perfectam abnegationem ad perfectum tui amorem perveniam. Tu jussisti ut diligam te, da quod jubes, & jube quod vis.

7. Seda precor tentationum procellis agitatum animam meam, tu qui mari terminos ponis, & dicis: Huc usque venies, & hic confringes tumentes fluctus tuos.

8. Adorna Rex Sion thalamum animæ meæ, sponsæ tuæ, ut nihil admittat, quod non sit honestum & decorum, nihilque in eâ appareat, quod displiceat oculis tuis.

9. Utinam, Domine Deus meus, verè mitis essem, & humilis corde; verè pauper, & nudus spiritu.

10. Ecce, Domine, constituo me in infimo loco, infra omnem creaturam, quia peccator sum, & omnium indignissimus.

DECAS III.

1. **O**Mnem voluntatem meam in tuam, Domine, transfundo: fiat voluntas tua de me & per me in tempore, & in æternitate.

2. Conformam me, suavissime JESU, sanctissimæ humanitati tuæ, & da mihi liberam ad te introversionem.

3. Instrue, dirige, & adjuva me in omnibus, ut nihil agam, nihil loquar, nihil cogitem, nihil velim, nisi quod tibi sit acceptum.

4. Benedico, & gratias ago omnipotenti clementiæ tuæ, Domine Deus meus, nam quidquid mihi impendi potuit à largitate tuâ, recepi semper inæstimabiliter suprâ condignam.

5. Domine quid me vis facere? fac ut vivam in beneplacito tuo.

6. Da

6. Da mihi, Domine, mentem tranquillam, & excita in me castæ dilectionis ardorem.

7. Illucesce mihi anhelanti ad te, ne tenebræ mortis me comprehendant.

8. Quàm bonum est pati pro Christo, pro Christo affligi, contemni, & mori?

9. Ave dulcis Jesu, qui pro me mori dignatus es, ne permittas me damnari, quem tuo pretioso sanguine redemisti.

10. O dulcis Societas semper esse cum Christo: ò dulcis vita cum Christo vivere, cum Christo pati, & mori?

DECAS IV.

1. **S**erviat tibi, Domine Deus, quidquid ago, quidquid loquor, quidquid cogito: omne opus à te incipiat, in te finiatur.

2. Servus tuus ego sum, da mihi intellectum Domine, ut discam mandata tua: nolo mei ipsius esse, tu libera me ab omni proprietate.

3. Quàm suave est sedere in solitudine, & tacere, cum solo Jesu loqui, solum

lum Jesum meditari, in quo sunt omnia bona?

4. Planta in me Domine, radices solidarum virtutum, & fac excrefcere cum viriditate boni operis, ne velut arbor infructuofa otiofus fim in domo tuâ.

5. O dulcis Jefu fons omnium bonorum, fons vitæ & gratiæ, dirige grefsus meos in femitis tuis, & doce me facere voluntatem tuam.

6. Cor meum evacua ab omni creaturâ, & ab omni impedimento: fac ut fim purus & simplex, ac totus in te defixus: ut nihil respiciam, nihil amem in creaturis, nifi quod tuum eft, & propter quod creatæ funt.

7. Da mihi fervorem fpiritus tui, Jefu amantiffime, accende in me ignem, quem venifti mittere in terram, ut tibi foli placere ftudeam, & ab omnibus propter te despici exoptem.

8. O unice dilecte Jefu, ne derelinquas me defolatum in hoc exilio? fed ficut promififti, ita mecum age, ut vadas, & venias iterum ad me tempore

oppo-

oppo-
certa

9.

bene-

lunta

nim,

10

ftum

omn

bus i

mina

tuan

mag

1.

I

tiâ &

tu fis

te nil

2.

cline

atom

umb

3.

tus t

opportuno, donec finito probationis
certamine assumas me ad te ipsum.

9. Domine, virtus mea, sis in omnibus
benedictus, in quibus me affligis; vo-
luntatem tuam adimple in me, scio e-
nim, quod nihil potes agere injustè.

10. Oro te, Deus meus, eripe distra-
ctum, & captivum animum meum ab
omnibus concupiscentiis, & corporali-
bus imaginibus, ut te ipsum in me illu-
minatâ ratione inveniam, qui me ad
tuam pretiosam, & incorruptibilem i-
maginem fecisti.

DECAS V.

1. **D**EUS meus, omne bonum me-
um, quando replebis me gra-
tiâ & charitate tuâ, ut cognoscam quòd
tu sis mihi omnia, quòdque verè extrâ
te nihil sint omnia?

2. Orere mihi lux sempiterna, & in-
clinentur umbræ vanitatis meæ, ut ne
atomus quidem me separet à te, aut ob-
umbret mihi.

3. O quam suavis est, Domine, spiri-
tus tuus, & quam dulcia faucibus meis

eloquia tua ? utinam semper eorum memor sim ad faciendum ea.

4. Domine Deus, desidero laudare te pro omnibus qui te ignorant, vel blasphemant sive in terris, sive in inferno.

5. Intuere me oculis misericordiarum tuarum, & justitiam tuam longè fac à me, Deus meus, amor meus.

6. Tu scis, Domine, quia amo te: repelle à me quicquid displicet tibi.

7. Nihil habeo, quod offeram tibi, præter lacrymas contriti & amantis cordis; suscipe eas, & misce sanguini tuo, benignissime Jesu.

8. Tibi, Domine, hoc corpus nutrio, tibi conseruo hanc vitam: vires mihi largire, ut serviam tibi.

9. Utinam efficere possem, dulcissime Deus, ut omnia gaudia, quæ sunt & erunt in mundo, non sint nisi de te. In te enim verum gaudium, in te vera consolatio.

10. Posside, bone Jesu, cor meum, & reple illud gratiâ tuâ.

DE GAS VI.

1. **I**N te vivam, in te moriar, suavissime Jesu, & tam in vitâ, quam in morte cantabo tibi, quia bonus es, & in æternum misericordiâ tua.

2. Absorbe, Domine, concupiscentiam meam dulcedine tuâ, quam abscondisti timentibus te, né interior gustus vanis illectus, & deceptus, ponat amarum dulce, & dulce amarum.

3. Confugiat, Domine mens mea sub umbrâ alarum tuarum ab æstibus cogitationum hujus sæculi, ut in te abscondita cantet, In pace, in idipsum dormiam, & requiescam.

4. Da quaeso, Domine, cordi meo te desiderare, desiderando quaerere, quaerendo invenire, inveniendo amare.

5. Fac me funditus mori huic mundo, & transeuntium rerum oblivisci præ magnitudine timoris, & amoris tui, ut nihil temporale diligam, aut metuam.

6. Deduc me, Domine, in justitiâ tuâ propter inimicos meos, dirige in conspectu tuo viam meam.

7. Salvum me fac, Domine, quoniam defecit Sanctus, quoniam diminutæ sunt veritates à filiis hominum.

8. Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea.

9. Tu qui dixisti, si quis sitit veniat ad me, & bibat, da sitienti animæ meæ semper bibere ex te, ut secundum promissionem tuam fluant æquæ vivæ de ventre meo.

10. Expelle à me, omnipotens Deus, jactantiam mentis; & auge cordis compunctionem: minue superbiam meam, & perfice in me veram humilitatem: libera me ab insidiis inimici, & conserva in tuâ voluntate.

DECAS VII.

1. **C**Ognoscam te, Domine, virtus mea, inveniam te desiderium cordis mei, diligam te vita animæ meæ.

2. Tibi laus, tibi gloria, tibi gratiarum actio in sæcula sempiterna, ò beata Trinitas, pro omnibus contumeliis, quæ tibi ab impiis inferuntur.

3. Lau-

3. Laudo te, Amor dulcissime, & glorifico te pro omnibus, & in omnibus bonis, quæ tua gloriosissima Divinitas, & beatissima Humanitas operata est in nobis per nobilissimum instrumentum cordis tui, & operabitur in sæcula sæculorum.

4. In te projectus sum ex utero, de ventre matris meæ, Deus meus es tu, ne discesseris a me.

5. Dominus illuminatio mea, & salus mea, quem timebo? Dominus protector vitæ meæ, à quo trepidabo?

6. In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum; redemisti me Domine Deus veritatis.

7. Complaceat tibi, Domine, ut eruas me; Domine ad adjuvandū me respice.

8. Judicā, Domine, nocentes me, expugna impugnantes me, apprehende arma & scutum, & exurge in adjutorium mihi; dic animæ meæ, salus tua ego sum.

9. Miserere mei Deus, miserere mei, quoniam in te confidit anima mea.

10. Sitivit in te, Deus, anima mea,
quàm multipliciter tibi caro mea.

DECAS VIII.

1. **M**iserere mei Deus omnium, &
ostende mihi lucem miseratio-
num tuarum.

2. Benedicite omnia opera Domini
Domino, laudate, & superexaltate eum
in sæcula.

3. Venite, audite, & narrabo, omnes
qui timetis Deum, quanta fecit animæ
meæ.

4. Deus in adjutorium meum inten-
de, Domine ad adjuvandum me festina.

5. Repletur os meum laude, ut can-
tem gloriam tuam, totâ die magnitudi-
nem tuam.

6. Domine Deus virtutum quis simi-
lis tibi? potens es Domine, & veritas
tua in circuitu tuo.

7. Bonitatem, & disciplinam, & scien-
tiam doce me; quia mandatis tuis cre-
didi: Doce me justificationes tuas.

8. Quò ibo à spiritu tuo, & quò à facie
tuâ fugiam? Si ascendero in cœlum tu
illic

illic es, si descendero in infernum, ades.

9. Ad te, Domine, levavi animam meam, Deus meus in te confido, non erubescam.

10. Vidi prævaricantes, & tabescebã; quia eloquia tua non custodierunt.

DECAS IX.

1. **Q**uis similis tui in fortibus, Domine, quis similis tui? magnificus in sanctitate, terribilis, atque laudabilis, & faciens mirabilia.

2. Opto, Domine, patiens esse, & humilis, & resignatus: tu pro me supplere digneris, quidquid mihi deest in his virtutibus.

3. O quàm desidero humilitatem habere? Da mihi thesaurum humilitatis tuæ, humillime Jesu Christe.

4. O quantum desidero pati pro te, amantissime Jesu? Tametsi induxeris omnes fluctus tuos super me, lætus omnia tolerabo per gratiam tuam ob amorem tui.

5. Recordare, Domine, quia Pater meus es: ecce Anima mea nuda est, in-

due eam virtutibus tuis: ad patrem enim pertinet nudam, & pauperulam filiam vestire.

6. Quid volo præter te, Domine, aut quid mihi prodescent omnia sine te? Tu solus sufficis animæ meæ.

7. Quam vani sunt homines: qui te non quærant; quam miseri, & avari, quibus tu non sufficis?

8. O si omnium hominum quotquot fuerunt, sunt, & erunt, corda & voluntates solus haberem, ut iis te summè diligerem, unicum bonum meum?

9. In te, Domine speravi, non confundar in æternum. Et si Angelus de cælo affereret mihi, me projectum esse à facie tuâ, non crederem illi. Et si tu ipse, summe Deus, diceres mihi, ego in æternum te damnavi, nolo audire preces tuas. Ignosce, Domine, in hac re non crederem tibi; sed etiam si occidas me, & in inferno demergas me, semper in te sperabo.

10. Da mihi, Domine, vulnera tua: abhorreo enim videre cor meum, nisi vulneribus plenum, cum te adeo crude-

liter
poli
diqu

SV

PE

te

ut v

Mo

Etior

fectio

dit p

expt

bus,

nos

man

Etua

mon

Perf

mon

subj

liter pro me videam crucifixum. Non possum vivere sine vulnere, cum te undique videam vulneratum.

CAPUT XIII.

*SUSPIRIA AMANTIS ANI-
ma pro Perfectis.*

Perfectos appello, non ex omni parte: quis enim in hoc mundo? Imò, ut verissimè scribit Bernardus Drogoni Monacho, *Nemo perfectus est, qui perfectior esse non appetit; & in eo quisque perfectiorem se probat, quòd ad majorem tendit perfectionem.* Perfectos igitur voco, expurgatos à peccatis, ornatos virtutibus, qui in humilitate & charitate magnos jam progressus fecerunt, & ad intimam cum Deo unionem ferventi affectu aspirant. Quia verò perfectio in amore Dei consistit, motus anagogici ad Perfectorum statum pertinentes, ex amore potissimum desumuntur, ut ex subjectis formulis apparet.

VIA COMPENDII
DECAS I.

1. **O** Dulcedo cordis mei, ò vita animæ meæ, ò essentia essentia meæ, & jucunda requies spiritus mei, abstrahe me ab omnibus creaturis, ut solùm requiescam in te.

2. **O** Domine Deus meus, spes mea & refugium meum, ò dilecte votorum meorum, quandò omnem dissimilitudinem, & imperfectionem absumes in me?

3. **O** charorum omnium charissime, ò sponse floride, sponse mellifue, quando me ornabis illis monilibus, quibus tibi placebo?

4. Trahe me post te, sponse dulcissime, ut alacriter, purè, perseveranter curram in odorem unguentorum tuorum.

5. Effice me hominem secundùm cortuum, præpara tibi in me gratam habitationem, ut ad me venias, & mansionem apud me facias.

6. Inebria me vino charitatis tuæ, ò pulcherrime amator meus, unam me tibi

intimè, & me totum transmuta in te.

7. O ignis increate, quando me totum incremabis flammâ ardentissimâ amoris tui? quando peremptâ in me omni proprietate totus tuus ero?

8. O dilecte mi, quem solum quæro, quando mihi pulsanti, & gementi aperies? quando te ipsum mihi manifesta- bis, & dices, salus tua ego sum?

9. O immensa dulcedo mea, quando me totum in te rapiens, absorbebis, & abscondes? Quod enim est mari absorbere unam guttam, hoc tibi est absorbere me.

10. O felicitas mea, ô totum & solum gaudium meum, quando sublati omnibus impedimentis introduces me in cubiculum gloriæ tuæ, & me tibi inseparabiliter agglutinabis?

DECAS II.

1. Quæsi vultum tuum, vultum tuum, Domine, requiram: frustra enim laboro, quamdiu te non quæro.

2. Nolo te sequi, Domine, per viam
con-

consolationum, & delectationum; sed veri & puri amoris. Nolo id quod egreditur à te, sed te ipsum solum. Te solum volo, te solum desidero: nihil mihi extrà te.

3. In te, Domine, est omne esse meum, omnis delectatio mea, omne bonum meum: Si quid meum dico, si me ipsum nomino, te solum intelligo, qui solus meus es, & omnis essentia mea in te est.

4. Anima mea sicut terra sine aquâ tibi: effunde ergò, clementissime Deus, largam super me benedictionem de rore cœli, & de pinguedine terræ viventium.

5. Utinam dirumperes cœlos, & ad me descenderes, ut durescences meae liquefacta deflueret, & amore tuo totus ignitus inenarrabilibus te gemitibus invocarem.

6. Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est, & cogor ibi vivere, unde malle abesse: cogor abesse à te cum quo tantoperè cupio permansere.

7. O Amor quàm absconditus, quàm
igno-

igno-
aliud
meum

8.

ram

que

Viva

9.

unus

sunt

num

te ip

intro

re

quan

te ar

totur

abfor

1.

C

quan

tue

tur d

fioni

ignotus es? Te cupio, Domine, nihil aliud. Præbe mihi cor tuum, & accipe meum.

8. O si possem velocissimè totam terram peragrarè, & clamore valido ubique vociferari, vivat amor Jesu Christi: Vivat amor Jesu Christi?

9. O superlucida, & delitiosa Trinitas unus Deus, pasce me tuis influxibus. O simplicissimum, & jucundissimum bonum, ò bonū incommutabile imple me te ipso: transfer in te originem meam: introduce me in fundum animæ meæ.

10. O charum principium meum, quando te feliciter inveniam? quando te ardentissimè diligam? quando me totum in te rapies? quando me totum absorbebis, & sine medio tibi unies?

DECAS III.

1. Quando obdormiam, & requiescam in te, pax mea dulcissima? quando plenè aspirabit mihi Divinitatis tuæ fragrantia? quando mihi exortur dies sempiterna tuæ manifestæ visionis.

2. Per tuum cor transverberatum transfige, amantissime Jesu, cor meum jaculo amoris tui, ita ut nihil terreni continere possit, sed à solâ efficaciâ tuæ Divinitatis contineatur.

3. Ave JESU sponse mellifluæ, saluto & veneror te omnium electorum tuorum affectu. Excita & rege spiritu tuo vivifico omnes motus cordis mei.

4. O amor meus & omne gaudium meum, quando inclinabitur umbra mortalitatis, & aspirabit dies æternitatis? quando depositâ sarcinâ corporis hujus cum Sanctis tuis te perenniter laudabo?

5. Recipe me, ô floride sponse, inter suavissimos amplexus amoris tui, quibus constrictus spiritus meus totus ardeat, & comburatur.

6. O bonam super omne bonum, ô finis sine fine, quando fruar te sine modo, & sine fine?

7. Pulcher es, dilecte mi, & amabilis valdè, non carni & sensui; sed ani-
ma

mæ credenti, mundum cor habenti, & ad invisibilia se transferenti.

8. Dominus meus, & Deus meus, amem te solum propter te, & nihil amem nisi in te.

9. O suavissime Cœli splendor, adure cor meum potentissimo charitatis incendio: tibi viscera mea sacrifico, ut ea æternis flammis comburas.

10. Cupio, Domine Jesu, ut quoties aerem ad me attraho, te ipsum cordiali affectu intra me attraham, quatenus omnes cogitationes, verba, & opera mea tuis cogitationibus, verbis, & operibus uniantur, & sic unita Deo Patri ad majorem ejus gloriam repræsententur.

D E C A S IV.

1. **D**A mihi, Domine, ut te videam sine formâ corporeâ, sine specie imaginariâ, sine luce creatâ. Trahe me post te extrâ omnes creaturas.

2. Malo, Domine, ex voluntate tuâ acerbissimas inferni pœnas sine fine tollerare, quàm sine te gaudiis perfrui sempiternis.

3. Demerge, dilectissime mi, parvulam guttam spiritus mei in immenso pelago bonitatis tuæ, demerge & absorbe me totum in abyſſo infinitæ miſericordiæ tuæ.

4. Veni ſuſpirata quies amantiſ animæ meæ, ut nulli mihi dies, nullæ noctes eant ſine te, nullus mihi ſomnus ſine te: tibi ſoli vivam, & moriar.

5. Quis ego ſum, & quis es tu amor meus? Numquid non multum eſſet, ſi te permitteres à me amari? ſed & in ſuper te amari præcipis, & mihi mortem ſempiternam minaris, ſi te non amo.

6. Clementiſſime Pater, ſicut tu ab omni æternitate voluiſti, antequàm ego eſſem, ita fiat: charior eſt enim mihi tua graviffima voluntas, quàm operandi libertas.

7. Quando me lætificabis in regno tuo, Domine Deus meus, clariffimo vultu tuo? Quando omnia quæ credo, lego, & audio de te, & gloriâ tuâ clarè, & intuitivè videbo?

9. Sileat ante te omnis creatura, Deus meus:

meus : Tu solus mihi loquaris , adsis , & illumines , qui es omnia in omnibus , & super omnia amabilis , & gloriosus .

9. Vulnere cor meum tam potenti jaculo dilectionis tuæ , ut omnis terrena consolatio amara mihi reddatur , & omni solatio creaturarum libenter caream .

10. Extingue , Domine omnes extraneas imagines in corde meo , ut pacem nullibi , sive delectationem vel quæram , vel inveniam , nisi in te dulcissime Deus meus .

D E C A S V.

1. **O** Charitas , Deus meus , fac me obsecro unum tecum , sicut tu , & Pater unum estis , & sufficit mihi .

2. Utinam , suavissime Jesu , eâ flammâ amoris arderem , quâ ardent Seraphim , quâ ardet Macer tua , quâ ardes tu .

3. O si possem ab omnium cordibus amorem , qui non est tuus , evellere , & tuum inferere , ut amore tuo omnes arderent , & languerent ?

4. Amo te Deus meus , quia æternus es . Amo te immensitas mea , quia immensus es .

5. In

5. In amoris signum gratulor tibi, Deus meus, divinitatem tuam, simplicitatem tuam, æternitatem tuam, omnesque tuas perfectiones, quæ ita sunt in te, ut idem sint, quod tu.

6. Utinam omnia quæ cogitavi, quæ sum loquutus, & operatus, ex puro tui amore semper fuissent? Utinam te semper amâssem?

7. O si possem, Deus meus, retrovertere annos meos, & peractæ ætatis spatia amoris tui actibus replere? ô si te semper dilexisssem, cum alia extra te dilexi.

8. Nihilum mei præcessit me à dièbus æternitatis tuæ, Deus æternæ? nunc verò exulto tibi factori meo, & cupio annihilari, quidquid in me terrenum est, ut tu solus vivas in me.

9. O æternitas quàm clarè lucēs, quàm blandè, quàm præcisè, quàm in puncto? Ad te secedo à mundo isto sensibili: in te meum solatium, & recreatio est post negotia vitæ humanæ, post ædium vitæ labentis.

10. Tu desiderium collium æternorum,

rum, d
ctis ge
dium:
meum.

1. T
honore
dant, g
geli, &
hoc su
meum

2. E
dimen
constit
major

3. P
beatitu
summa

4. M
rè prop
eventu
qui tib

5. I
lo, ni

rum, dulcissime Jesu: tu desideratus cunctis gentibus; tu sponsus, tu rex cordium: tu amor meus, & omne bonum meum.

DE CAS VI.

1. **TU** scis Domine, quia, si possem, omnem tibi laudem, gloriam, & honorem tribuerem tibi, quibus te laudant, glorificant, & honorant omnes Angeli, & Electi tui; sed quia impotens ad hoc sum, suscipe saltem desiderium meum, & bonam voluntatem.

2. Exclude à me, Deus, omnia impedimenta gloriæ tuæ, & in eo statu me constitue, quem aptiorem fore nosti, ut major tibi gloria ex me proveniat.

3. Possideam te in medio cordis mei, beatitudo sempiterna! possideam te, summa dulcedo animæ meæ!

4. Me tibi resigno, creator meus, pure propter te ad omnia officia, loca, casus eventus, statumque animæ, & corporis, qui tibi placuerit.

5. Nihil à te peto, Domine, nihil volo, nisi pro majori gloriâ tuâ. Quod si
per

per ignorantiam, vel errorem aliud petere, nolo exaudiri.

6. Si tibi æquale præstatur obsequium; malo, Domine, desolationem, quàm consolationem, ut pro tui amore aliquid patiar internæ afflictionis.

8. Quia sine te nihil possum pati pro te, da mihi multum & magnam gratiam, ut multa & magna patiar pro amore tuo.

8. Major es omni laude, Deus meus, & ob id gaudeo, quia quidquid obsequii omnes puræ creaturæ præstare tibi quocumque modo conantur, longissimè impar est dignitati & magnitudini tuæ.

9. Quidquid virtutum, piorum actuum, & affectuum in libris editis, & edendis describitur quidquid fieri potest tibi gratum, & acceptum, id omne approbo, & volo, & cum gratiâ tuâ perficere cupio.

10. Utinam possem, Deus meus, aliquid hoc momento efficere, quod summè tibi placeat, En hoc quod nunc

aggredior purè ad hoc dirigo, ut maximam in eo habeas complacentiam.

D E C A S VII.

1. **Q**Uæso te, Domine, ne patiaris quidquam in me, quod non sit usquequaque tuum, & divinum; & si quid est, illud protinus evelle.

2. Si scirem, Deus meus, me fore annihilandum, adhuc tibi omni studio servirem; non enim tibi servio propter me, sed propter te.

3. Da, bone Jesu, ut oratio illa tua suam vim in me habeat, ut sicut tu in Patre, & Pater in te est; ita ego tecum unus sim voluntate, amore, opere, moribus, & vitâ.

4. Extingue me, Domine, in corde omnium hominum; & cunctos homines in corde meo occide; ut mihi mundus crucifixus sit, & ego mundo.

5. Mitte mihi Deus, quamcunque vulneris afflictionem, & crucem; & in omni tribulatione præsta, ut reum me fatear, & cognoscam, & ut me ipsam contemnam.

6. Haftenus quosdam amavi, qui me non amabant; jam te amabo, amator æterne, qui me amâsti, antequàm te novissem; quem amare virtus summa est, à quo amari felicitas.

7. De profundis cordis mei clamo ad te, suavissime Deus, ut auferas à me vanissimum amorem corporeæ pulchritudinis, & me totum transferas ad purissimum amorem decoris tui.

8. Illabere, precor te, in penetralia cordis mei, & imprime mihi servo tuo dulcissimam, & admirabilem speciem tuam, ut quiescam in suavitate præsentiae tuæ.

9. Veni Domine, amor meus, gaudium meum, & corona mea: veni & noli amplius tardare, ne ex nimio desiderio sine sensu efficiar.

10. Scribe, dulcis Jesu, nomen tuum in corde meo, & amorem tuum mellifluum per jugem memoriam pectori meo inscribe.

DECAS VIII.

I. **V**incat nequitiam meam, Domine, immensa bonitas tua, & imaginem

ginem tuam in me recognosce, quàmvis deturpatam.

2. Revertor ad te felicissimum principium meum, dulcis origo & finis meus: esto deinceps totum, ac solum cogitationum mearum objectum.

3. O unum divinum, te solum desiderat cor meum, libera me ab omni multiplicitate.

4. Diligam te, Deus, pro dono tuo, & pro modo meo, exiguo quidem, & minus justo; sed non possum ultrà quàm possum: potero autem plus, cum plus donare dignaberis, nunquam tamen pro ut dignus haberis.

5. O quam beati sunt illi, qui edunt, & bibunt ad mensam tuam in regno tuo, quoniam te ardentè diligunt, & te fruuntur in lætitiâ & exultatione. Ego autem hic fame pereo, & projectus in cinere & caligine, lumen cœli non video.

6. Sitio te clarè cognoscere, esurio te perfectè diligere, nec desiderium meum adipisci valeo. Obsecro, Domine, si in-

veni gratiam in oculis tuis, ostende mihi faciem tuam

7. Fac mihi, Domine, quodcunque placitum fuerit in conspectu tuo: in manibus tuis ego sum, & corpus meum, & spiritus meus: quocunque pervenero laudabo te, & exultabo vehementer.

8. Satia animam meam ad te suspirantem, felicitas mea, & reple esurientem bonis tuis.

9. Dejiciantur, quæso, omnia simulacra de throno gloriæ tuæ, ut tu sis solus regnans in corde meo, nec sim ego amplius miserabiliter instabilis, & fugitivus à te.

10. Uniat me sibi verbum Dei, gignat seipsam in me sine intermissione æterna sapientia, & pro minimo mihi erit, si me despiciant cælum & terra, & omnia quæ in eis sunt. Quod si me repuleris ab osculo tuo, non poterunt me omnia, quæ infra te sunt, consolari.

DECAS IX

1. **V**eni gaudium meum, omen oculorum meorum: veni amor meus,

meus, lux incomprehensibilis, imple omnes potentias animæ meæ intus, & foris, ut nihil nisi te videam, cogitem, amem, desiderem.

2. Tu dixisti Domine, Ducam eam in solitudinem, & ibi loquar ad cor ejus. Et quid aliud est solitudo, nisi te solum amare, in te solo quiescere?

3. O divina solitudo tam concupiscenti animo desiderata, quando fiet istud, ut in te omninò quiescam?

4. Heu me, quia non diligo te, vita animæ meæ, nam si verè te diligerem, semper te in corde haberem: scriptum est enim, Ubi est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum.

5. Congrega nos in unum, potentissime amator; data est enim tibi omnis potestas in cælo, & in terrâ.

6. Trahe me post te, suavissime Redemptor, qui dixisti, si exaltatus fuero à terrâ, omnia traham ad me ipsum.

7. Accende cor meum igne tuo, Deus meus; tu enim ignis comburens es, & facis ministros tuos ignem urentem.

8. Deus meus es tu, qui infinitâ tuâ bonitate locupletissimus, nec bonorum meorum, nec alterius cujusque rei indigentiam habere potes. Et in hoc gaudeo & exulto, quòd nulla tibi perfectio, nec quidem per imaginationem adjungi possit.

9. Domine JESU, quantum te diligunt, qui te noverunt; Pater tuus te diligit, Spiritus sanctus te diligit; omnes Angeli, omnes Electi, & amici tui amore tuo exardescunt; & ego solus frigidus ero?

10. Libera me Deus à multiloquio, quod patior intus in animâ meâ: non enim cogitationibus taceo, etiam si verbis taceam. Multæ sunt cogitationes meæ quales tu nosti, cogitationes hominum, quoniam vanæ sunt. Da mihi eis non consentire, nec immorari, ne me impediant ab amore tuo.

DECAS X.

1. **O** Amor, quam parum cognosceris, & amaris? Accede ad me, o Amor, & si nullibi requiem invenis, te
torum

totum transfunde in me, æternæ & suavissime Amor.

2. Semper ardeat ignis amoris tui in altari cordis mei, & in tantum crescat incendium, ut non solum sacrificium, sed & ipsum altare comburat, & consumat.

3. Nihil me lætificet, Domine Jesu Christe, nisi tu: nihil me contristet, nisi culpa mea, & offensio tuæ Majestatis.

4. Tu es unicum desiderium meum, æterna Sapientia, tu thesaurus quem quæro, tu beatitudo ad quam suspiro.

5. Quam pulcher es, dilecte mi, quam speciosus in deliciis tuis? Utinam potentissimus amor tuus omnem extraneum amorem in me occidat. Quidquid videro, quidquid audiero, quidquid sensero; tu solus intres, & possideas cor meum.

6. O Amor potentissime, qui lutum transfiguras in Deum, transforma me totum in te. Nimis saxum est cor meum, nisi molliatur sanguine tuo: nimis distractum est, nisi colligatur in latere tuo.

7. O æterna veritas, & vera charitas,

& chara æternitas. Tu es Deus meus, ad te suspiro die ac nocte. Te amo, te diligo & magis amare desidero: percussisti enim cor meum verbo tuo, ut amarem te.

8. Quid amore dulcius? quid securius? quid suavius? Quare sagittis ejus non est transfixum cor meum? Ergo ðne amor tuus circumdat me undique, & nescio quid sit amor? cur sic maneo insensibilis: cur me magis attraxit creatura, quàm creator?

9. Venustissime Jesu, vita mea perennis, per quam vivo, & sine quâ morior, vita dulcis, & amabilis; concede ut tibi jungar, te complectar, & suavi charitate soporatus in te obdormiam.

10. Quando te videbo, dulcissime Deus? quando apparebo ante faciem tuam? quando transibo in admirabilem domum tuam? quando videbo te in terrâ viventium? In istâ enim terrâ jumentorum mortalibus oculis videri non potes, sed in regione Angelorum videbimus te, sicuti es.

CAPUT XIV.

LAUDEM VIRTUTIS IN ACTIONE consistere. Actus diversarum virtutum.

NOrunt omnes, qui vel primis Philosophiæ rudimentis imbuti sunt, omnem vim, & laudem virtutis in actione sitam esse. Habitus enim virtutum, sive à Deo infundantur, sive acquirantur à nobis, datâ opportunitate in opus exire debent: & hoc est primarium eorum munus, bonæ actionis principium, & fontem esse; & potentiam, quam imbuunt, disponere ad hoc, ut certius, & facilius operetur. Causa exigui profectus in vitâ spirituali, non defectus cognitionis aut desiderii, sed defectus executionis esse solet. Aliud est scire multas divitias, aliud possidere: nec notitia divitem facit, sed possessio. Actiones autem, quibus utroqueque virtus aut generatur,

K 5

aut

aut crescit, duplices sunt : internæ, & externæ. De externis non est hic differendi locus, nec earum usus semper occurrit. Internæ perfectiores sunt, solaque mente & voluntate perficiuntur, & ideò his incumbere possumus omni loco, omni tempore, & in quâlibet occasione. Sunt qui unam virtutem singulis mensibus seligunt, cui ex professo incumbant, instituto eâ de re examine particulari, quæ res necessaria omnino est proficere in studio perfectionis desiderantibus, ut fusiùs explicavi in meo Horologio christianæ diei, (a) Scripsit etiam de virtutis actionibus luculentissimum tractatum ex Scripturis & Patribus Bernardinus Rossignolius, quem Lectori meo enixè commendo. Ego interim in exemplum actus subijcio præcipuarum virtutum per breves Aspirationes ferventissimè eliciendos: qui modus servari quoque potest in reliquarum actibus, ad usum & praxim quotidianam describendis.

ACTVS

a In meo meo Horologio Christiana diei
sectione 2.27. & lect. 3.2.

A C

1. Aucto-
me
revelante
Ecclesia, &
millies me
2. Aug
sam, vita
ut quod
mam.
3. Testi-
lia facta s
ca semper
4. Ver
cris libris
ac decre
quâ verita
tissimè of
5. Omn
unum esse
in person
dios, & igr
6. Utin
& sincera

ACTVS FIDELI.

1. **A**uctor fidei, Jesu Christe, firmissimè credo vera esse omnia, quæ te revelante credit, & docet sancta mater Ecclesia, & pro hâc assertionem & veritate millies mori paratus sum.

2. Auge in me fidem à te semel infusam, vitamque fidei consonam concede, ut quod mente credo, moribus exprimam.

3. Testimonia tua, Domine, credibilia facta sunt nimis, utinam secundum ea semper vixissem.

4. Verissima sunt omnia, quæ in sacris libris, & Apostolicis traditionibus, ac decretis Ecclesiæ continentur: pro quâ veritate tuendâ vitam meam libentissimè offero.

5. Omnino verum est, te Deum meum unum esse in substantiâ, & Trinitatem in personis: quod ego per medios gladios, & ignes profitebor.

6. Utinam fides tua integra semper, & sincera conservetur, qualem tu Domine,

mine, tradidisti, qualem Apostoli prædicaverunt.

7. Credo tibi, ô summa veritas, & quia fides sine operibus mortua est, da mihi, ut fidem meam patientiâ & charitate, aliisque virtutibus vivam esse demonstrem.

8. Gratias ago tibi, Domine, quod mihi fidem dederis, quâ te cognoscerem, quod me Christianum feceris, & Catholicæ Ecclesiæ membrum. In hâc fide vixi, in eâdem mori volo, atque utinam pro eâdem.

9. Credo te Deum ingentum, Filium unigenitum, Spiritum Sanctum ab utroque procedentem. O credam, & fruar semper, quia tu Deus meus es, principium meum, & finis ultimus, & mea æterna beatitudo.

10. Credo te Dei Filium pro meâ salute carnem humanam induisse. Credo te passum pro me, & mortuum in cruce. Credo te Deum, & hominem in sacramento mirabiliter existere. Credo hæc omnia, & alia, quæ de te docet Ecclesia, & credens adoro, & amo te. 11. Re-

11. Revela, Domine, oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tuâ. Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua: semper mel ori meo.

12. O si fidem possem annunciare in universo mundo, & omnes infideles ad Deum convertere! quàm libenter id facerem, etsi propterea omnia tormenta sustinere deberem?

13. Utinam possem, Deus meus, omnium infidelium intellectibus in te credere, omnium affectu te amare, omnium viribus tibi servire?

14. Discedite à me omnes pessimi hæretici, filii diaboli, & pestes animarum: vos detestor, & abominor, & cum Ecclesia Dei anathematizo.

15. Quæcumque docet fides, adeò firmiter credo, ac si oculis ea viderem. Adauge, Domine, & confirma fidem meam: hâc enim duce securus ibo ad tribunal tuum, quâcunque horâ me vocaveris, quia credo & spero videre bona tua in terrâ viventium.

ACTVS SPEI.

1. **C**lemenissime Deus, tamen si multa & gravissima peccata commiserim, spero tamen ex tuâ misericordiâ, & ex bonis operibus gratiæ tuæ adjutorio præstitis me gloriâ sempiternâ fruiturum.

2. Et si reus eîsem omnium peccatorum mundi, tamen in te sperabo, major est enim misericordia tua, quàm iniquitas mea.

3. Gaudeo Domine, nihil in me esse, in quo confidere possim: lætor quòd nullibi spes mea consistere queat, nisi in te, qui solus es refugium meum, & firmamentum meum.

4. Dixisti, Domine, & ita est; Sine me nihil potestis facere: quid ergò residui habeo, nisi ut oculos ad te dirigam, & tu, ô bonitas, aljuves me?

5. Adjutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me Deus salutaris meus. Tanquam prodigium factus sum multis, & tu adjutor fortis.

6. Ad te confugio, Domine, ut per patientiam, & consolationem scripturarum spem habeam, & in te sperans non confundar.

7. Omnis spes mea, optime Jesu, & totius fiducia certitudo in pretioso sanguine tuo mihi est. In ipso respiro, & in ipso confusus ad te pervenire desidero, non habens meam justitiam, sed eam, quæ est ex te.

8. Quidquid asperum & molestum mihi evenire permiserit divina providentia tua, benignissime pater, semper in te sperabo: certus enim sum, quia si in inferno demersus fuero, inde me liberabis.

9. Magna valdè est misericordia tua, Domine, & in eâ solâ posita est tota spes, & consolatio mea.

10. Mirifica misericordias tuas, qui salvos facis sperantes in te: custodi me ut pupillam oculi, sub umbrâ alarum tuarum protege me.

11. Bonum est confidere in Domino, quàm confidere in homine: bonum est sperare in Domino, quàm sperare in principibus.

12. Domine virtutum, beatus homo qui sperat in te. In te eripiar à tentatione, & in Deo meo transgrediar murum.

13. Toto corde firmissimè spero, omnipotens Deus, me posse à te omnia obtinere, quæ mihi necessaria sunt ad salutem: & quia Filius tuus, Redemptor meus, omnia bona mihi promeruit, tantam in ejus meritis fiduciam habeo, ac si bonum, quod desidero, jam tenerem, & possiderem.

14. Ego autem in te speravi, Domine: dixi, Deus meus es tu, in manibus tuis sortes meæ.

15. O si citò adveniret regnum tuum, summum bonum meum, regnum quod spero, quod expecto, quod toto corde concupisco? Utinam citò adveniat, quia regnum omnium sæculorum est, plena possessio totius felicitatis.

*ACTVS CHARITATIS ERGA
D E V M.*

1. **O**RO te, dulcissime Deus, ut cordis mei principatum geras. Absit à me, optatissimum bonum, meum, ut aliquid amem præter te. 2. Ure

2. Ure me incendio decoris tui, speciosissime princeps cordis mei: sacrifico tibi omnia viscera mea, & praeordia mea.

3. Vive, potentissime Imperator cordis mei, & dominare, sicut decet te. O quam mihi placet, ut regnes in æternum & ultrà.

4. Utinam tot millia cordium quot tibi placuerunt, vel placere possunt, ipse possiderem, ut te perfectissimè amarem.

5. Utinam subdere tibi possem, amabilissime Domine, omnia colla filiorum Adæ, ut te solum requirerent, & amarent.

6. O vince amor meus, & serena lux oculorum meorum, omnia mihi fordeant, & vilescant præter te.

7. O amabile principium meum, & tota sufficientia mea, nihil volo, nihil cupio præter te.

8. O quantum gaudeo quod Deus sis, summè bonus, & perfectus, immensus, infinitus, justissimus, sapientissimus, omnipotens, & incomprehensibilis? Amo te purè propter te ipsum, & gaudeo de bonis tuis ob hæc solam causam, quia bona tua sunt.

L 3

9. Ad

9. Ad te summum bonum toto cordis affectu feror, in immensâ bonitate tuâ exulto : gaudeo quòd omnes Angeli, & Sancti odorent, & laudent te.

10. Utinam possem amare te, quantum amabilis es? sed quia hoc excedit vires omnium creaturarum, utinam saltem amem te, quantum possum, quantum debeo.

11. Reple, Deus meus, animam meam amore tuo, ut amore totus ardeam, & amore æstuans amore moriar.

12. Quàm pœpitet me, quòd alia extrâ te dilexi. Utinam possem transactos annos revocare, & amoris tui actibus replere?

13. O dulcissima vita animæ meæ, utinam deficiat in te cor meum. Quid enim mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram.

14. Unam petii à te, Domine, hanc requiram, ut inhabitem in domo tuâ omnibus diebus vitæ meæ.

15. Utinam ultimus halitus, quo animam efflabo, halitus amoris sit. Moriar

amore

amore tuo, Deus meus, & quia vitam ab amore non inchoavi, da mihi vitam amando finire. Ultimus vitæ actus sit amare.

*ACTVS CHARITATIS ERGA
Proximum.*

1. **I**nsere, Domine, pectoribus nostris tuæ dilectionis affectum, ut diligamus nos invicem, sicut tu diligis nos, & alter alterius onera portemus.

2. Da mihi, Domine, non diligere verbo, neque linguâ, sed opere & veritate, ut quæcumque volo ut faciant mihi homines, id faciam illis.

3. Doleo, Deus meus, quòd ea hæcenus non præstiti in obsequium proximi mei, quæ tuo auxilio adjutus poteram.

4. Detestor quidquid injuriæ, & offensæ olim paravi verbo, opere, & cogitatione in proximum meum, paratus singulis satisfacere, si quid alicui debeo. Inspira tu Deus, ut sciam; & da, ut faciam.

5. Amator hominum Deus, oro te pro omnibus, qui persequuntur, & ca-

luminiantur me; & qui me quovis modo offenderunt. Da illis salutem mentis, & corporis.

6. Utinam, clementissime Deus, omnes peccatores resipiscant, & convertantur ad te.

7. Obsecro, Domine, ut omnes, qui oppugnant Ecclesiam tuam, dextera tuae potentiâ conterantur, & agnoscant veritatem.

8. Propono, Domine, omnes injurias & offensas, te adjuvante, æquo animo tolerare: nec ullum unquam hominem, quantumvis mihi infestum, odio habebo.

9. O si possem pro fratribus meis, iis præsertim, qui me aliquâ injuriâ, aut molestiâ affecerunt, sanguinem fundere, quàm libenter id facerem. Confirma, Domine, in me hanc voluntatem.

10. Fac obsecro, Deus meus, per viscera misericordiæ tuæ, ut omnes ad te convertantur, qui rebus terrenis adhærent, & quos voluptas carnis illexit.

11. O si ego possem omnes peccatores

ab erroribus vitæ suæ convertere, etiam cum vitæ dispendio id præstarem.

12. Utinam totus mundus in te crederet, & te cognosceret. Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes. Omnis terra adoret te, & psallat tibi.

13. Diligo te, Domine, toto corde, & proximum in te, & propter te.

14. De bonis omnium fratrum meorum gaudeo, & de malis doleo, ac si mea forent: & mala quidem ab omnibus avertere efficaciter vellem, si possem; bona verò multiplicare.

15. Libenter, si possem, omnium indigentium necessitatibus subvenirem, esurientibus cibum, sitientibus potum darem; reliqua item opera misericordiae spiritualia, & corporalia exercerem.

ACTVS PATIENTIÆ.

1. **S**I oportuit te, Christe, pati, & ita intrare in gloriam tuam, quo pacto ego in illam intrabo, nisi viâ regiâ Sanctæ Crucis.

2. Cognovi, Domine, quia æquitas

L S

judicia

judicia tua, & in veritate tuâ humiliâsti me.

3. Opto potiùs cunctos inferni cruciatus tolerare, quàm tuam justitiam violare.

4. Iram tuam, Domine, portabo, quoniam peccavi tibi. Quòd si bonus suscepi de manu tuâ, quare mala non sustinebo?

5. In omni adversitate, te bone Jesu, recogitabo, quia talem pro me sustinuiti adversus temetipsum contradictionem.

6. Utinam dignus sim gaudentes cum Apostolis tuis contumeliam, pauperiem, & quidquid volueris pati pro nomine tuo.

7. Quidquid laboris mihi unquam acciderit, id propter te Domine, patienter feram. Si tentationibus exercear; si mœrorq; importunus ingruat, si morbi, si dolores, si quævis tormenta contingant, omnia te juvante fortiter tolerabo.

8. Absit à me, Domine, ut animum despondeam à christianâ perfectione

com-

comparandâ : omnes enim difficultates, te duce, superabo, & in Deo meo transgrediar murum.

9. Absit à me, ut amore vitæ, vel timore mortis, à virtutis proposito desistam. Et si me oporteret universis mundi miseris, & calamitatibus obrui, nunquam à te recedam.

10. Imprime, fortissime Deus, robur magnum cordi meo, cupio enim te sequi per omnem afflictionem, & desolationem internam, & externam.

11. Ut jumentum factus sum apud te, Domine Deus meus : Tu nôsti onus meum, quale sit, da mihi illud patienter ferre, ut per viam crucis extollar ad te.

12. Offero me tibi, Domine, paratum ad omnia mala æquanimiter, hilariter, ac sine ullâ prorsus querimoniâ sustinenda.

13. O si patientiam Sancti Job assequi possem, & constantiam Sanctorum Martyrum.

14. Utinam dignus essem martirium pro te subire, Domine virtus mea, &

firmamentum meum. Utinam pro te vivus comburerer: utinam affari cum Laurentio mererer.

15. Da mihi, Domine, disciplinam, ut non auferas misericordiam; cæde contumacem, ut reddas mihi promissam hæreditatem. Auge tormenta, sed auge patientiam.

ACTVS HV MILITATIS.

1. **O** Gemma pretiosissima humilitas, quando te possidebo? quando tranquillitatem animorum tibi obsequentium habebō? quando tuo splendore, & pulchritudine ornatus ero;

2. Noverim te, noverim me, Deus meus: quoniam in te sunt omnia bona mea, & ex me nihil sum.

3. Hoc ex corde desidero bone Jesu, hoc eligo, abjectus esse, & pusillus in domo meâ, magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum.

4. Nolo, Domine, ut me homines laudent, & honorent, quia omni laude & honore indignissimus sum: volo au-

tem

tem ad gloriam tuam despici, contulcari, & tanquam canis mortuus vilissimus reputari.

5. Latrones ipsi & sacrilegi ô misericordissime Domine, perfectius tibi famularentur, si tot beneficiis, ac donis eos cumulâsses, quibus me benignissime affecisti.

6. Peccavi Domine, & non sum dignus aspicere altitudinem Cæli præ multitudine iniquitatum mearum.

6. Omnia animalia pro captu suo tibi, Domine, appropinquant, solus ego infinitâ vitæ meæ turpitudine à te recedo.

8. Unde mihi hæc insania, Deus meus, ut audeam gloriari tot peccatorum reus, ob quæ potes hoc momento mittere me in gehennam?

9. Abjicio me, Domine, propter te infra homines universos, quia vilior, & contemptibilior omnibus sum, & pro tali haberi, ac tractari desidero.

10. Nihil aliud volo, nihil opto, altissime Deus, nisi pati, & contemni pro

te, da mihi claram & veram mei notitiam.

11. Indignus sum, Domine, omnibus donis tuis, ob vilitatem, & ingratitude-
nem meam: indignus consortio hominum, propter sordes culparum mearum, quarum pessimâ tabe vel aerem ipsum inficio.

12. Utinam universi homines, æquif-me Deus, miseriam meam agnoscerent, & despicerent me, ac meam mihi indignitatem exprobrarent, ut sperneret propter te.

13. Domine non sum dignus calcare hoc pavementum, per quod transeunt tot servi tui, quibus comparatus vermis sum, & non homo, opprobrium hominum, & abjectio plebis.

14. Absit à me, Domine, ut velim ambulare in magnis, & in mirabilibus super me. Magna enim est abyssus fragilitatis, & nihil mei: nihil sum, nihil possum sine te.

15. Fac me, Deus, tamquam pavementum mundi, ut ab omnibus conculcer, &

indū
pecc

FA
a

T
lum
prim
seip
est t
deb
min
exo
rati
stus
riti
per
me
ftri
dar

indignissimè tractet, quia sic exigunt peccata mea.

CAPUT XV.

FASCICVLVS ASPIRATIONVM

ad Iesum, ad B. Virginem, ad Caelites universos.

TAmetsi oratio, ut est actus Religionis cultum patriæ continens, ad solum Deum fundenda sit, tanquam ad primarium auctorem boni, qui illud per seipsum nobis conferre potest; certum est tamen ex fide catholicâ posse nos, & debere Angelos etiam, & sanctos homines cum Deo regnantes humiliter exorare, opemque illorum devotis aspirationibus implorare: Licet enim Christus sit principum universale totius meriti, mediator Dei & hominum, qui semper interpellat pro nobis; aliis tamen mediatoribus indigemus, qui pro nostris necessitatibus efficaciter intercedant. Notissima est sententia Eliphaz

The-

Themanitis ad patientissimum Job:
*Voca si est qui tibi respondeat, & ad alium
 quem Sanctorum convertere.* Ideò pre-
 tium me facturum existimavi, si huic
 lucubrationi caput istud attexerem, quo
 varias aspirationes breviter digessi ad Je-
 sum Redemptorem, à quo primitus
 omnia bona speranda, tum ad Virginem
 Beatissimam ejus genitricem, deinde ad
 Angelos, & reliquos Cives cœlestis pa-
 triæ ut ipsi nobis quidquid ad salutem,
 & perfectionem necessarium est, suis
 precibus obtineant, pro suâ in nos pie-
 tate, & apud Deum auctoritate.

AD IESVM REDEMTOREM.

1. **J**esu sapientia Patris, da mihi quæ-
 re & sapere, quæ sursum sunt, ut gustem
 quàm suavis es.
2. **J**esu verbum Patris utinam au-
 diam quid loquaris in me.
3. **J**esu Redemptor, esto mihi in Deum
 protectorem, & in domum refugii, ut
 saluum me facias.

4. Jesu frater primogenite, fac me tibi cohæredem in Domo Patris nostri.

5. Jesu Fili Dei, qui pro me factus es homo, non sit mihi grave humiliari pro te.

6. Jesu creator meus, cor mundum in me crea, & spiritum rectum innova in visceribus meis.

6. Jesu vita mea, tibi soli vivat anima mea, nam mihi vivere tu es, & mori lucrum.

8. Jesu Domine mi, posside me servum tuum, & nemo præter te.

9. Jesu præceptor, doce me facere voluntatem tuam, ut discam à te quia mitis es, & humilis corde.

10. Jesu lux mundi, illumina oculos meos, & deduc me in semitam mandatorum tuorum.

11. Jesu fons vitæ, sitivit in te anima mea: fac me haurire aquas in gaudio de fontibus tuis.

12. Jesu pastor bone, propter nomen tuum deduces me, & enutries me.

13. Jesu Salvator, salva me, qui venisti
quæ-

quarere, & saluum facere quod perierat.

14. Jesu sponse sanguinū, desponsa te mihi in misericordiā, & miserationibus.

15. Jesu amator speciosissime, trahere me post te in funiculis charitatis.

16. Jesu zelator animarum, cujus delictiæ esse cum filiis hominum, amem te ardentissimo amore, & cætera omnia propter te.

17. Jesu panis vitæ, anima mea sustinet te, ne dimitte eam jejunam, ut non deficiat in viâ.

18. Jesu Judex misericors, qui non venisti perdere quemquam, parce mihi, & responde pro me.

19. Jesu corona, & merces nostra magna nimis, jube me numerari inter electos tuos.

20. Jesu gloria mea, cupio dissolvi, & esse tecum: da mihi vivere in te, & in te mori.

*AD BEATAM VIRGINEM
MARIAM.*

i. **P**rotege me, dulcissima Virgo
MARIA, sub umbrâ alarum tua-

rum,

rum, & non recedat in æternum mellifluum nomen tuum ab ore, & corde meo.

2. Ne unquam elongeris à me, potentissima Mater Dei, quia circumdederunt me undique inimici mei.

3. Quid possum sine te, Virgo beata, aut quid fiet de me, si averteris faciem tuam à me?

4. Quando venies, dulcissima Virgo, quando apparebis indignissimo servulo tuo.

5. Spiritus tuus, ò Maria, super mel dulcis, & possessio amoris tui super aurum, & topazion.

6. Sentiat anima mea suavitatem amoris tui, & in tuis semper versetur laudibus, quia unica post Deum consolatio mea tu es.

7. Compatere, Domina animæ meæ ad te suspiranti, respice in me, & festina in adjutorium meum.

8. Da mihi gratiam tuam, ut semper de te gaudeam, & post istud exilium te contempler in gloriâ.

9. Si-

9. Sicut filius ad sinum matris, ita suspirat ad te anima mea, né despicias me Mater misericordiæ.

10. Quantum desidero videre vultum tuum, speciosissima Virgo, assume me velociter ad te, & comple desiderium meum.

11. Quis non diliget te, Regina cordium, & Mater sancti Amoris, quis non diliget te? Utinam omnes creaturæ tibi ferviant, & in amore tuo vivant, ac moriantur.

12. Suscipe cor meum, dilectissima Mater mea, & offer illud purissimis manibus tuis purissimo Filio tuo.

13. Gaudeo, & exulto, B. Virgo, quòd Deus te amet super omnia opera sua, & de hâc re super omnia delector: magis que optarem inferni pœnas, quàm ut momenti spatio quidquam de gloriâ, & dignitate tuâ minuatur.

14. Sperent in te qui noverunt nomen tuum, gloriosa Virgo, quoniam non derelinquis sperantes in te.

15. Gloriosus vultus tuus mihi appareat

matris, ita
 despicias
 re vultum
 sume me
 esiderium
 gina cor
 quis non
 aturæ tibi
 t, ac mo
 lectissim
 limis ma
 go, quod
 pera sua
 tor: ma
 s, quam
 n de glo
 erunt no
 quoniam
 ihi appa
 reat

reat in extremis, & consolatio tua latificet egredientem spiritum meum, clementissima Mater.

AD SANCTOS ANGELOS.

1. **A**ngele Sancte, vitæ meæ gubernator, & custos, apprehende arma & scutum, & exurge in adiutorium mihi.

2. Custodi me sub umbrâ alarum tuarum ab insidiis inimici, & ab omni periculo, & tentatione.

3. Adesto mihi, beatissime Spiritus, doce, dirige, & protege me: cùmque, finis vitæ meæ advenerit, in extremâ luctâ versanti benignè succurre.

4. Septem Spiritus, qui astant ante Dominum, purgate, illuminate, & perficite me: & dirigite omnia studia, & actiones meas ad gloriam Dei, & animæ meæ salutem.

5. Estote mihi singulare solatium in morte, Angeli Dei, potentes virtute, qui estis in vitâ salutare præsidium.

6. Infundite menti meæ deficium
 lu-

lumen, ut absumptâ omni materiâ totus ardeam divino amore.

7. Venite in adiutorium meum cœlestis militiæ exercitus innumerabiles & defendite me ab incurſu malignorum spirituum.

8. O ſupremi amatores Dei, succendite me illo igne, quem Dominus Jeſus miſit in terram, & voluit vehementer accendi.

9. Fontes ſapientiæ, pascite me cœleſti doctrinâ, & docete me ſcientiam Sanctorum.

10. Facite me, mentes puriſſimæ, docilem Dei, ut diſcam juſtificationes ejus & diſcuſſis tenebris divinum lumen inſerite menti meæ.

AD OMNES SANCTOS.

1. **F**elices Sancti, qui jam noſtræ mortalitatis pelagus pertransiſtis ſecurum de veſtrâ immarceſcibili gloriâ, ſolicite eſtote de mea multiplici miſeriâ.

2. Date manus infirmo, cœleſtis patriæ Cives, & erigite jacentem, ut conualeſcens de infirmitate fortis efficiat in bello.

3. Er

3. Eripite me de aquis multis, & de limo profundi fufis precibus ad eum, qui dominatur potestati maris.

4. Impetrate mihi fidem, & perseverantiam, servire Domino in timore, & servare mandata ejus.

Clamo ad vos, potentissimi protectores salutis meæ, mittite è patriâ felicitatis pauculas guttas pretiosissimi vini charitatis vestræ, quia aruit sicut testa virtus mea, & defecit præ fiti anima mea.

6. Subvenite mihi misero peccatori sedenti in tenebris, & umbrâ mortis, & solvite vincula captivitatis meæ.

7. Liberate me à tumultuantium affectionum turbâ, ut sedeam solitarius, & taceam, & audiam vocem Domini loquentis in silentio ad cor meum.

8. Elevate me ab hâc sordidâ terrâ, ut mihi mundus crucifixus sit, & ego mundo.

9. Ad me respicite, gens illustrissima, & hæreditas summi Dei, adhuc peregrinantem in hoc exilio, & mit-

tite de Cœlo opem, & consolationem.

10. Circumdate me gaudentem, & exultantem de vestrà beatitudine, & gratiam impetrate virtutes vestras imitandi, ut vestris adjutus suffragiis particeps fiam vestri gaudii, & coronæ.

Hæc in exemplum. Plura suggerent usus, & affectus. Sunt autem quatuor capita, ac veluti fontes uberrimi è quibus aspirationes ad omnes, & singulos æterni regni proceres peti possunt. Primò quidem ex titulis honoris, dignitatis, perfectionis, & diversarum virtutum, quæ in illis elucent. Secundò ex perceptis beneficiis, pro illis gratias agendo. Tertio, invocando illos, ut propitientur peccatis nostris, eorùmque remissionem nobis obtineant. Quarto, multiplicem miseriam nostram, & innumerabiles necessitates proponendo, ut à malis omnibus erui, cunctisque bonis imbui ipsorum meritis, & precibus mereamur.

mur.

CAPUT XVI.

*ASPIRATIONES EX NOMI-
nibus Dei, ejusque attributis, &
perfectionibus.*

Qui magnâ mentis adeptâ puritate
ad unionem cum Deo aspirare jam
digni sunt, præter affectus, quos pro
perfectis supra descripsimus, alios elicere
possunt ex divinorum attributorum
contemplatione. Ad hos enim perti-
nent Dei verba per os Prophetæ dicen-
tis. *Vacate, & videte quoniam ego sum
Deus.* Vacate, inquit, ab inutilibus co-
gitationibus, ab affectibus, & desideriis
terrenis, & videte oculo fidei ac con-
templationis, quoniam ego sum Deus
omnipotens, immensus, infinitus. Re-
ctè Sapiens: *Nôsse Deum consummata
iustitia est, & scire virtutem ejus, radix
est immortalitatis.* Si tamen ad cognitio-
nem accedat amor; parum enim pro-
desset nuda Dei speculatio, nisi simul

M

volun-

voluntas ad eum assurgeret piis affectibus, & motibus anagogicis. Id qualiter fieri debeat, sequentibus aspirationibus breviter indicabo, ut qui Theologicâ Dei notitiâ imbuti sunt, dicant cum Apostolo. *Conversatio nostra in Cœlis est.*

DECAS I.

1. **A** Peri, Domine, oculos animæ meæ, ut non contenti aspectû rerum temporalium, quas percipiunt sensus; ascendant ad æterna contemplanda, quæ non videntur, tēque aspiciant Deum invisibilem, qui es in omnibus & super omnia.

2. Deus immensæ majestatis, verè mirabilis facta est scientia tua ex me; omnia tamen ossa mea, omnia membra, sensus, & potentiæ dicunt, quia tu es Deus, & non est alius similis tibi. Tu es meum esse, & mea vita, & gaudēdo, quia te plusquàm me diligere deo.

3. O si omnia membra mea, omnes sensus, & fibræ verterentur in linguas, ut hoc prædicarent toti mundo, quia

tu solus es, qui es, ac propterea omnes gentes te laudent, & glorificent? O si te omnes agnoscerent, & diligerent plusquam vitam suam, quia in te omnes vivunt, moventur, & sunt.

4. O pelagus omnis essentiaë, & existentiaë, tu es ipsum esse omne esse continens: à te omnia pendent & effluunt, & in te refuunt, & eâtenus sunt, quâtenus aliquid tui esse participant. Me igitur despiciam, & omnia quæ non sunt: te autem amabo, & tibi adhærebo, qui solus es.

5. Deus perfectissime, & causa omnium entium, perfice gratiâ tuâ esse, quod mihi dedisti, ut perfectum sit, sicut & tuum perfectum est; quia ex me ipso nihil sum.

6. O substantia simplicissima, quæ omnia es, quàm intimè te diligere, & super omnia æstimare debeo? Tu nihil de temporibus, nihil de locis, nihil de rebus trahis. Non partibus constas, ut corpus: non affectibus distas, ut anima: non formis substas, ut omne quod

factum est. Fac me æmulari simplicitatem tuam, ut in omnibus simplex & purus sim, te solum quærens & desiderans.

7. Tu solus impeccabilis es, tu solus habes immortalitatem. Per hanc te oro, ut moriar morte iustorum, & à morte peccati semper eripiar.

8. Clarifica, Domine, mentem meam, ut cognoscam illud esse, quod tu habes per tuam essentiam; & illud non esse, quod ego habeo ex me ipso; ut supra duplicem hanc cognitionem, tanquam supra duplicem polum moveatur rota vitæ meæ, donec ad te perveniam.

9. Quam immensa, & incomprehensibilis est perfectio tua, Domine, cui nihil deest, & à quo omnia perfectionem accipiunt? Sim & ego perfectus, sicut & tu perfectus es. Operare in me quod iussisti, & fac me ita perfectum, ut nihil mihi desit.

10. Deus meus & omnia, principium meum, & finis ultimus, tu es mihi omnia quæ concupiscere possum: tu meæ
divi-

divitiarum, mearum deliciarum, mei honores, & dignitates, ac thesauri infiniti: in te solo omnia habeo, omnia autem sine te nihil sunt mihi. Quando veniam ad te, ut in te omnia habeam?

DECAS II.

1. **I**llumina intellectum meum, perfectissime Deus, ut in creaturis omnibus te respiciam earum creatorem, à quo illarum suam perfectionem accipiunt. Purifica affectum, ut in omnibus te amem, & quæram, qui es bonum & finis omnium.

2. O dilecte cordis mei, si ita me oblectat pulchritudo, & perfectio creaturarum, cur non potius pulchritudo, & perfectio tua, à quâ illarum processerunt? Diligam te præ omnibus, qui omnium pulchritudinem & perfectionem excedis in infinitum, nec illas diligam, nisi in te, & propter te.

3. Tu solus, Domine, nullum terminum habes: omnes gentes quasi non sint, sic sunt coram te. Tuam igitur in-

finitatem adoro, & absque ullo termino te amare desidero.

4. Deus immense, qui excelsior Cælo es, profundior inferno, longior terrâ, latior mari; qui omnia replet, omnia contines, omnia penetras, clarifica internos oculos meos, ut certius te videam, quàm si te viderem oculo externo & corporeo.

5. Rex superne, qui in toto tuo regno ita es per essentiam, ut totus assistas cuilibet parti; concede mihi, ut totus coram te sim, tibi que serviam ex toto corde, ex totâ mente, ex totâ virtute.

6. Domine Deus, qui in omni loco contemplaris bonos & malos; acue fidem meam, ut cum solus sum, me solum non esse considerem, te que præsentem attendens, nihil faciam tuâ præsentia indignum.

7. Deus meus, qui realiter intrâ me es, magis intimus mihi, quàm sim ego mihi ipsi; perfice in me hanc conjunctionem, quam mecum habes, ad idem perfectissimam unionem gratiæ, & chara-

ritatis
ciar in
8.
non est
obum
adhær
ni tui
tudini
tuo ser
9. A
fine, f
caduca
terna,
10.
autem
est aliu
tuam,
rum,
sint, r
cent. I
solum
1. D
ænigm
rita-

ritatis tuæ, ut unus tecum spiritus efficiar in æternum.

8. Deus immutabilis, apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio, fac me immutabiliter tibi adherere, ut sicut tu idem ipse es, & anni tui non deficient, ita ego à viâ rectitudinis nunquam deficiam, & in amore tuo semper idem perseverem.

9. Æterne Deus, principio carens, & sine fine, fac me despiciere temporalia, quæ caduca sunt, & transitoria, & diligere æterna, quæ semper tecum perdurabunt.

10. Omnes dii gentium dæmonia, tu autem, Domine, solus es Deus, & non est alius præter te. Propugna causam tuam, & destrue multitudinem idolorum, ut omnes homines in te unum sint, teque uno ore laudent, & glorificent. Da etiam mihi illud unum, quod solum est necessarium.

DECAS III.

1. DEUS invisibilis, quando te videbo, non per speculum, & in ænigmate, sed facie ad faciem? O si te

cognoscerem, sicut à te cognitus sum, ut sicut tu me amas, ita te amarem! sed quia cognitio obscura & brevis est, te amabo quantum possum, donec te videam sicut desidero.

2. Incomprehensibilis & ineffabilis Deus, gaudeo quòd ipsi supremi spiritus in tuo conspectu quasi cæci sint: vincis enim omnem scientiam illorum, nec ulla creatura te nominare, sicuti es, aut comprehendere potest. Utinam saltem vires omnes intendam, & applicem ad te diligendum, quandoquidem ad comprehendendum non sufficio.

3. Deus vivens & verus, prima & summa veritas, verax in sermonibus tuis, & fidelis in promissionibus: da mihi obsecro veritatem amare, in veritate ambulare, in te sperare & credere, & omnem hypocrisim, ac duplicitatem detestari.

4. Sancte Sanctorum, Deus, exemplar & finis totius sanctitatis, fateor me nullam sanctitatem habere posse, nisi tu dederis; nec in eâ persistere, nisi tu conser-

vave-

vaveris
militat
tissima

5. C
lis bon
me, c
bonori
tia me
tatem
bonum

6. I
mum a
illo te
rem sa
quia in
infini
mare s

7.
mi, qui
in te. U
quid e
omne
sit pul
tordi t

8. I

vaveris. Funda me in hâc profundâ humilitate, ut dignus sim ascendere ad altissimam sanctitatem.

5. O summa, suprema, & essentialis bonitas, Deus meus, quàm pœnitet me, quòd te derelicto fonte omnium bonorum, ad bona fucata & apparentia me converterim? Mirifica voluntatem meam, ut te unicum & summum bonum quæram, & diligam.

6. Da mihi, ô summa bonitas, summum amorem mihi possibilem, ut toto illo te summè amabilem amem. Deberem sanè infinito amore te prosequi, quia infinitè bonus es, sed quia incapax infiniti amoris sum, opto saltem te amare summo conatû mihi possibili.

7. Totus mihi es amabilis, Dilecte mi, quia totum est bonum, quidquid est in te. Utinam sic tibi amabile esset quidquid est in me. Aufer ab animâ meâ omne genus culpæ & maculæ, ut tota sit pulchra in oculis tuis, & amabilis tordi tuo.

8. Ne permittas, bonitas infinita, ul-

lum esse hominem, qui te non amet: aperi oculos odientium te; si enim vivâ fide te cognoscerent, nunquam odissent.

9. Mirabilis es, Domine, in te ipso, mirabilis in operibus tuis, mirabilis in Sanctis tuis: Tu facis mirabilia magnifolus. Te igitur intellectus meus rerum novarum & mirabilium indagator semper consideret, reliqua omnia tanquam vilia & communia rejiciat.

10. Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum: licet enim horrendum sit incidere in manus tuas Deus vivens, & vita, ad misericordiam.

DECAS IV.

i. **D**Eus scientiarum, & totius sapientiae fons, qui omnia nôsti, & nihil est absconditum ab oculis tuis: ecce colloco me in infimo loco mei nihili, & meae omnimodæ ignorantiae; precorque humiliter, ut tribuas mihi nôstere ipsum, & voluntatem tuam, & hæc cognitio sufficit mihi, adjuvante me

gratiâ
faciam

2.

& inte

ctû n

nam n

nitum

sciens

dinem

3.

& scie

bilia

vix t

miral

ejusq

fus c

4.

à sed

& m

ptun

ceda

me i

cat,

5.

Deu

gra-

gratiâ tuâ, ut te cognitum diligam, & faciam quod à me requiris.

2. Domine discretor cogitationum & intentionum cordis, in cujus conspectu nulla est creatura invisibilis, utinam noscas me ex nomine, ut me cognitum & tuæ providentiæ subjectum sciens, omnem mei curam & sollicitudinem in te projiciam.

3. O altitudo divitiarum sapientiæ & scientiæ Dei, quàm incomprehensibilia sunt judicia tua, & investigabilis viæ tuæ? Incerta & occulta hujus admirabilis sapientiæ veneror, & adoro, ejusq; justissimæ dispositioni me prorsus committo.

4. Emitte, Domine, sapientiam tuam à sede magnitudinis tuæ, ut mecum sit, & mecum laboret, ut sciam quid acceptum sit coram te omni tempore: præcedat illa omnia opera mea, comitetur me in omnibus quæ fecero, ac eò deducat, ubi clarè te videam.

5. Rerum omnium summe Artifex Deus, qui omnia disposuisti in numero,

pon-

pondere, & mensurâ, juxta exemplar in mente tuâ præexistens; fac me ita perfectum, ut ideam veræ perfectionis in re existentem, quantum fieri potest imiter, & exprimam in me ipso.

6. Lux beatissima Deus, & lumen cordium, qui lucem habitas inaccessibilem, & illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, emitte lucem tuam à montibus æternis, & splendoribus Sanctorum illumina cor meum, ut verbo & exemplo cunctis præluceam.

7. Deus, qui revelas abscondita, & vides in tenebris constituta, da mihi abyssum judiciorum tuorum timere, & venerari, tuamque voluntatem in præceptis & consiliis tuis revelatam semper agnoscere, & strenuè perficere; cætera verò, quæ ad me non pertinent, nequaquam perferuari.

8. Ostende mihi, Deus, magnitudinem amoris tui, ut eo cognito vehementer admirer, & secundum passivam meam tantæ dignationi vicem rependam.

9. Gratias tibi ago, Amantissime Deus, quia ab æterno dilexisti me, & ex merâ gratiâ tuâ voluisti ut essem, & talis essem. Fateor impossibile esse, ut eo modo te diligam, quo tu me: possum enim benè tibi velle, sed non aliquid dare tibi, quo tu careas. Do nihilominus tibi, quod ipse mihi largitus es, serviens tibi, & pro omnibus gratias agens: quod verò tibi dare nequeo, debeo proximis meis, amore tui.

10. Quàm admirabilis est amor tuus erga hominem, Deus meus, propter quem tot creaturas in suâ naturâ perfectas condidisti? O si tot haberem corda, quot illæ sunt, ut illis omnibus earum nomine te diligerem & glorificarem, reddens tibi debitum quod illæ nequeunt; & cujus ego illarum causâ debitor sum.

DECAS V.

1. **A** Mator sempiternæ, qui nunquam cessas amare, & cum amore operari, nam si cessares, omnia desinerent esse; concede mihi, ut nunquam ces-

N

sem

sem te amare, aut propter amorem tuum operari, si enim charitatem non habueris, nihil sum.

2. Diligam te toto corde, Deus meus, & omnem amorem meum in te uno collocabo, quia tu Pater meus es, tu frater, tu sponsus, tu amicus, & benefactor in æternum.

3. Dulcissime Deus, amabilis super omnia quæ cogitari possunt; magnum fuit beneficium, quòd me ad imaginem & similitudinem tuam condideris, sed infinita charitas tua adhuc me voluit ad altiorem similitudinem elevare per gratiam & charitatem, ut non solum servus, sed amicus tuus essem. Utinam hæc amicitia ex parte meâ perfecta sit, sicut ex tuâ est perfectissima.

4. Utinam semper te dilexissem, super optime Deus, ex quo sum homo, quia tu me dilexisti ex quo es Deus. Ne differas, anima mea, Deum diligere, amorem ab æterno te amantiem.

5. Quàm immensa est charitas tua, æterne Deus, qui solem tuum oriri fa-

cis su
fieri p
desce
porta
ubi o
6.
ineffa
ne an
æqua
ram g
laude
dican
7.
script
enim
Da ig
tuam
quod
sidera
8.
tor, e
zelo z
alteri
zelus
ab am

cis super bonos & malos? Occlude, si fieri potest, januas inferni, ut nemo eò descendat, ubi omnes te oderunt: aperi portas Cœli, ut omnes eò conscendant, ubi omnes te diligunt.

6. O altitudo bonitatis Dei, ô amor ineffabilis, qui ut perfectam cum homine amicitiam contraheres, illum ad Dei æqualitatem sublimâsti? Quas tibi referam gratias pro tam eximio beneficio? laudet te ipsamet charitas tua, & benedicant opera, quæ ab illâ procedunt.

7. Exulto, Domine, cum lego in scripturis tuis, quia tu charitas es. Quid enim dulcius, quid lætius audiri potest? Da igitur mihi teipsum, da charitatem tuam. Diligam te, sicut vis diligere, & da quod jubes, ut implere possim quod desideras.

8. Deus fortis, & Zelotes, æmulator, qui ob nimium erga me amorem zelo zelaris, né amorem tibi debitum alteri tribuam: accendatur velut ignis zelus tuus, nec me unquam permittas ab amore tuo declinare.

9. Amator ardentissime, cujus amor transit in zelum, comedat me zelus gloriæ tuæ, & ad eam propagandam semper impellat.

10. Deus author pacis & amator, aufer à zelo meo omnem perturbationem, ut similis sit zelo tuo, pacificus, discretus, secundum scientiam. Tu es enim princeps pacis, & Ecclesiam tuam fundasti in pulchritudine pacis: omnia in pace & tranquillitate disponis, & factus est in pace locus tuus.

DECAS VI.

1. **M**iserator, misericors Domine, longanimis & multum misericors, cui proprium est misereri semper & parcere; mirifica super me misericordiam tuam, & secundum multitudinem miserationum tuarum dele omnes iniquitates meas.

2. Præveniat me misericordia tua, Domine, & subsequatur omnibus diebus vitæ meæ, ut liber sim ab omni miseriâ animæ, & corporis. Veniant mihi miserationes tuæ, & vivam, & can-

tabo in
mea, &

3. J
dicium

tua: M

ut non

tuo, qu

tuo or

4. J
rusale

tem, v

deduc

in ate

peccat

ber ev

5. I
sine q

meam

virtut

nia q

6.
mens

tia,
prop

tabo in æternum, quia tu es Deus vita mea, & misericordia mea.

3. Justus es, Domine, & rectum iudicium tuum, iustitiâ plena est dextera tua: Millies pro hâc te laudo, precôrque ut non intres in iudicium cum seruo tuo, quia non justificabitur in conspectû tuo omnis vivens.

4. Justissime Iudex, qui scrutaris Hierusalem in lucernis, & iudicas æquitatem, vide si via iniquitatis in me est, & deduc me in viâ æternâ. Ulciscere hîc in æternitate. Libera me nunc ab omni peccato, ut in iudiciô tuo ab ultione liber evadam.

5. Fortissime Deus, in quo omnia, & sine quo nihil possum, vide infirmitatem meam, & laborem meum, & roboram me virtute tuâ, ut meipsum vincam, & omnia quæ virtuti adversantur.

6. Scio, Domine, quia tu es Deus clemens, & benignus, & infinitæ patientiæ, qui dissimulas peccata hominum propter pœnitentiam: suscipe me itaque

que revertentem ad te, & præsta, ut patientiâ tuâ non abutar.

7. Vere tu, Domine, suavis & mitis es, & multæ misericordiæ omnibus invocantibus te: quare precor, ut corripias me in mansuetudine, & suavitate tuâ, non autem in furore tuo; ne fortè ad nihilum redigas me.

8. Magnus es Domine, & laudabilis nimis, terribilis super omnes Deos: benedicant te omnia opera tua, cælum & terra, & quidquid in eis continetur.

9. Quidquid eveniat mihi, Domine, semper laus tua erit in ore meo. Lingvâ autem deficiente, omnis respiratio mea fit laudis tuæ significatio. Corpore verò extincto, & in pulverem redacto, laudes tibi infinitas dicant minutissima quæque pulveris grana usque ad extremum iudicii diem.

10. Univerſa propter te ipsum operatus es, Domine, tu finis omnium rerum, & non est alius ultimus finis præter te. Verè fecisti nos ad te, & inquietū est cor nostrum, donec requiescat

cat in te: Tu es civitas, ad quam tendimus; tu portus, ad quem navigamus; tu magnes cordis nostri. Trahe nos igitur ad te ab hoc durissimo exilio, ab hoc mari procelloso.

DECAS VII.

1. **T**erribilis es Domine, & magnus vehementer, & mirabilis potentia tua; fecisti enim omnia, quæ voluisti in cœlo & in terrâ, quia subest tibi cum volueris posse: imò plura infinities facere potes, quàm vel cogitatione ego assequi valeam. Rôbora impotentiam meam omnipotentiam tuam, quia sine te nihil facere possum, & tu omnia operaris in me.

2. Deus liberalissime, gratias ago tibi ob tot insignia opera tuæ infinitæ liberalitatis: concede ut sim liberalis in reddendo tibi, quod à te accipio.

3. Offero tibi cor meum, suscipe illud, Domine, quia melius & securius apud te erit, quàm apud me.

4. **O** Deus omnipotens, qui totam terræ molem appendis, nulli rei extrâ

innixus, oro ut mihi nihilum meum vere agnoscenti, tu solus mea sis firmitas, & in te secura sit virtus mea.

5. Benignissime Pater, cujus providentia in sui dispositione non fallitur, dirige omnes actiones meas in finem à te destinatum, quia in manibus tuis fortes meæ, & iis me totaliter committo.

6. Amantissime creator, qui admirandâ providentiâ singulis prospicis creaturis, & mihi ab æterno bona præparâsti, quibus nunc fruor; fac me ita transire per bona temporalia, ut non amittam æterna.

7. Respexisti me, Deus, ante mundi constitutionem, & dilexisti me, antequam quidquam boni vel mali facerem, & ex merâ tuâ bonitate elegisti me in Christo, ut essem sanctus & immaculatus. Et nunc, Domine, gratias ago pro tam insigni beneficio, precorque, ut des mihi per bona opera certam facere vocationem meam.

8. Manus tuæ, Domine, fecerunt me, & plasmaverunt me: da mihi intellectum,

etum
esse q
da pe
tuum

9.

Altiss
omne
lis, ut

re mil
indefi

IO

create

quanc

nis tu

cuam

tatem

imple

mihi.

1. P

fieri I

ma in

simili

2.

AD DEUM. 225

Etum, ut discam mandata tua. Et sicut esse quod habeo dedisti mihi, ita etiam da perfectionem, quâ careo, ut opus tuum sit omni ex parte perfectum.

9. O Sapientia Divina, quæ ex ore Altissimi prodiisti, primogenita ante omnem creaturam, quæ effecisti in cœlis, ut oriretur lumen indeficiens, largire mihi partem aliquam tuæ lucis, quæ indeficiens in me permaneat.

10. Æterna Sapientia, cujus delitiæ creare filios hominum, & esse cum illis; quandoquidem me creâsti conversationis tuæ & boni infiniti capacem, né vacuum esse permittas hanc in me capacitatem, sed age mecum familiariter, & imple me teipsâ, quia tu sola sufficis mihi.

DECAS VIII.

1. PATER misericordiarum, qui Electos tuos prædestinâsti conformes fieri Imagini Filii tui, ita me illi conforma in sanctitate, ut cum apparuerit, ei similitissim in gloriâ.

2. Benefactor immense, dator & confer-

servator omnium bonorum, qui omnia quæ fecisti continuatâ quadâm creatione conservas, & ad omnes actiones nostras semper concurris; conserva me, quoniam in te speravi, & fac me semper operari, quod tibi placet, ut concursus tuus in meum commodum semper cedat, & ad majorem tui gloriam.

3. Rege me, Domine, & gubernâ me: nê quæso ego meipsum regam, nec me gubernet mundus, aut caro: tu enim sollicitus es de me, meique curam sapientissimè geris, ac si ego solus essem in mundo, qui tamen omnium sum miserrimus.

4. Submitto me, Domine, providentiæ & dispositioni tuæ in tempore, & in æternitate: in te projicio omnem sollicitudinem meam; quia non derelinquis diligentes te: & si quæsiro regnum Dei, & justitiam ejus; cætera omnia adjicientur mihi.

5. Gratiâs tibi ago, bonum infinitum, quia ex malis nostris bona deducis, & permittis nostram miseriam, ut magis
emi-

emineat misericordia tua : Ostende
quæso in me hujusmodi providentiam,
ut omnia mihi cooperentur in bonum.

6. O suavissima Dei providentia,
quid amplius facere potuisti ? Sic nimi-
rum dilexisti mundum, ut Filium tuum
Unigenitum dares : Filium inquam
tuum, ut servum redimeres, tradidisti.
Applica nunc mihi tam copiosæ redem-
ptionis fructus, ut per gratiam tuam re-
demptus, te fruar semper in gloriâ.

7. Esto mihi, dulcissime Jesu, sapien-
tia, justitia, sanctificatio, & redemptio,
applicans mihi efficaciter pretium san-
guinis tui, quem pro omnibus effudisti.

8. Tibi gratias ago, Amantissime Pa-
ter, quia me vocasti vocatione tuâ san-
ctâ ad fidem tuam, & statim natum per
Baptismum regenerasti ; à te autem a-
versum miris modis ad te pertraxisti, &
gratiâ tuâ justificasti. Nisi enim tua in-
spiratio me prævenisset immeritum,
jam meritis pro sceleribus pœnis affice-
rer.

9. Domine Dominus noster, quàm

admirabile est nomen tuum in universâ terrâ! Mirabilis enim fuisti in creatione, mirabilis in redemptione, sed multò mirabilior in convivio, quod parâsti nobis in dulcedine tuâ, in quo anima nostra Redemptoris nostri carnem manducat, & sanguinem bibit. Utinam mihi liceat hâc salutari mensâ refecto dicere cum Apostolo: Vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus.

10. Pastor supreme, salva me ex ore leonum, & luporum infernalium, quia parâsti in conspectû meo hanc mensam cœlestem adversus eos, qui tribulant me.

DECAS IX.

1. **O** Fons bonitatis, Deus animæ meæ, quis sum ego, & quæ domus mea, ut me vocare dignatus sis ad hunc sublimem statum Religionis? Nam cum essem in sæculo sicut unus ex multis, claudicans in duas partes, inveniisti de cœlo, & dedisti vocem tuam, vocem magnam & efficacem, quâ de mundi deserto eduxisti me, & in paradysum transtulisti.

2. Gra-

2. Gratias tibi, Magister supreme, quòd me in discipulum tuum elegeris in hâc scholâ perfectionis, multis aliis relictis, qui me digniores erant. Da mihi sequi vestigia tua, & quod docuisti semper implere.

3. Adveniat regnum tuum, Rex semperiterne, regnum æternum, quod præparâsti diligentibus te: Ostende mihi bona, quæ promisisti, & ita me excita ad illa procuranda, ut ea tandem obtineam.

4. Quàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum? Concupiscit, & præ magnitudine desiderii deficit anima mea, dum cogitat de atriis tuis. O quando veniam, ut in eis habitem, & tantâ fruar pulchritudine?

5. Multa scio de te, Domine, sed nescio quid dicam. Quidquid enim dixerò, quidquid cogitaverò finitum est; tu autem immensus es, & incomprehensibilis, & magnitudinis tuæ non est finis.

6. Deus infinite, qui es Trinus in

personis, sed unus in essentiâ; & ita divinitatem communicas, ut Unitas non lædatur; communica mihi copiosam gratiam, ut sim tecum unus charitate perfectâ.

7. Sancte Sanctorum, Deus spirituum, & cunctæ carnis, à cujus conspectû tremis cœlum & terra, omni quâ valeo virtute te benedico, quia per Ecclesiæ tuæ sanctæ documenta in fide tuâ confirmâsti me.

8. Te invoco, Beata Trinitas, ut venias in me, & templum dignum gloriæ tuæ efficias me. Perfice me Deus, qui plasmâsti me, usque ad plenam formam imaginis, & similitudinis tuæ, ad quam fecisti me.

9. Deus immense, à quo omnia, per quem omnia, in quo omnia facta sunt, custodi me opus manuum tuarum in te sperantem, & in tuâ solummodò misericordiâ confidentem.

10. Domine, qui dixisti: Non videbit me homo, & vivet, Moriar, ut te videam. Hæc est enim vita æterna, ut te

Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum,
unum, verum, & solum Deum cognos-
cam, & amem in sæcula sæculorum.

DECAS X.

1. **P**ATER immensæ majestatis, princi-
pium absque principio, qui à nul-
lo procedis, gaudeo quòd intrà teipsum
Verbum tuum æternum concipias, Fi-
liúmque generes adeò tibi similem, ut
sit unum & idem tecum.

2. Pater cœlestis, à quo omnis Pater-
nitas in cœlo, & in terrâ nominatur, ob-
secro te per Filium tuum Unigenitum,
in quo tantoperè delectaris, ut multos
alios gignas filios per gratiam adoptio-
nis, ut Paternitas tua ubique dilaterur,
& resplendeat.

3. Pater ingenite, innascibilis, impro-
ducibilis, fons Deitatis, ac totius enti-
tatis origo, sanctifica me in veritate,
ut qui à te processi, in te perpetuò ma-
neam, nec unquam mens mea à te aver-
tatur.

4. Fili Dei Unigenite, qui æternâ
gene-

generatione à Patre procedis, ipsi coequalis, & consubstantialis, fac me pro modulo meo hujus similitudinis, & æqualitatis aliquâ ex parte participem.

5. Fili Dei, Deus de Deo, lumen de lumine, sapientia increata, candor lucis æternæ, fac me filium lucis in hâc vitâ, ut in æternâ, lumine gloriæ illustratus, videam te gloriosum & benedictum in secula.

6. Splendor paternæ gloriæ, & figura substantiæ ejus, qui summè dilectus à Patre, ipsûmque Patrem summè diligens, simul cum ipso unicâ spiratione producis Spiritum Sanctum: emitte lucem tuam, & veritatem tuam, ut splendoribus tuis illustratus cognoscam te, & diligam, sicut tu diligis Patrem, & eum perfectè cognoscis.

7. Sancte Spiritus, consolator dulcissime, donum Altissimi, & unctio Electorum, da mihi teipsum donum infinitum, ut & ego spiritus sim sicut es tu, omnis terrenæ contagionis expers; &

& fa-
pede

8.

nitat

Filii,

Spiri

finitu

illabo

in aff

uno s

tum

9.

vissin

chari

quâ e

flam

mo t

Patri

fectu

10

meus

sup

& sanctus sicut tu, currens inoffenso pede viam mandatorum tuorum.

8. Spiritus Patris, à quo accipis divinitatem, & omnipotentiam: Spiritus Filii, à quo accipis ejusdem sapientiam: Spiritus utriusque, à quibus accipis infinitum amorem, quo se mutuò amant; illabere menti meæ, & fac concordiam in affectibus meis, ut jungar tibi in uno spiritu, & totus convertar in spiritum amoris.

9. Sanctissime Spiritus, & amor suavissime, charitas essentialis, & totius charitatis principium, bonitas æterna, à quâ omnia bona in nos descendunt; inflamma voluntatem meam ferventissimo tui amore, & adstringe me tibi, ac Patri, & Filio; ut nec intellectu, nec affectu à vobis divellar.

10. Sancta & adoranda Trinitas, Deus meus, & omne bonum meum, da te ipsum mihi, & sufficit mihi. Quid enim ei sufficiet, cui tu non sufficis?

CAPUT XVII.

VITAM CHRISTI ESSE FON-
tem omnium bonorum. Quomodo ex
eâ pii affectus eliciantur.

PROlixi voluminis opus foret bona
omnia commemorare, quæ ex vitâ
Christi velut ex fonte uberrimo, & nun-
quam deficiente scaturiunt, & perenni-
ter fluunt. Ipse enim Salvator noster fa-
ctus est nobis à Deo sapientia, iustitia,
redemptio, & sanctificatio. In ipso
habemus divitias salutis, thesaurum
meritorum, cumulum perfectionis.
Sicut Sol aspectû suo lætificat, in-
fluit, illuminat, nec unquam cessat o-
perari: ita verus Sol animarum Jesus
Christus jugi influxû infundit in nos, &
imprimit mores suos, virtutes suas, su-
am Divinitatem. Vitæ ejus considera-
tio erigit in adversis, in prosperis reprimi-
t, tollit peccata, conciliat gratiam,
excitat ad amorem, juvat incipientes,
dini-

dirigit proficientes, edocet perfectos. Quemadmodum unguentarii semper olent id quod attrectant; sic Christianus, qui assiduè cum Christo versatur, ejus redolet patientiam, charitatem, humilitatem, ceterasque virtutes, quas vitæ suæ studioso sensim instillat idem Dominus virtutum, cujus doctrina seminarium justitiæ, vita speculum prudentiæ, & temperantiæ, mors exemplum est fortitudinis. Sed quia non sufficit Christi vitam meditari, nisi etiam ex eâ pii, & devoti affectus eliciantur; hujus praxim in hoc capitulo breviter indicabo, ut auctorem fidei respicientes, eundem salutis nostræ atque perfectionis consummatorem habeamus.

D E G A S I.

1. **D**omine JESU Christe, concede mihi misero peccatori vitam & mores tuos præ oculis mentis semper habere, & pro viribus imitari.

2. O charitas infinita, ô admiranda dignatio tua, Domine, ut servum redimeres, Filium tradidisti.

3. Vidi-

3. Vidisti, suavissime Jesu, afflictionem populi tui, & grave onus filiorum Adam, & tactus stimulis charitatis intrinsecus cogitasti super nos cogitationes pacis, & redemptionis. Nam tibi advenit plenitudo temporis, visitasti nos oriens ex alto.

4. Deus immensæ majestatis, quid est homo, quod memor es ejus, aut filius hominis, quoniam visitas eum? Laudante Angeli tui ob tantum amorem, quo nos miseros prosequeris.

5. Salve dies tot ætatibus optata, quâ Deus pro nobis factus est homo. Salve Gabriel Archangele tanti gaudii annunciator. Salve Virgo gloriosa, in cujus castissimo utero carnem assumpsit Deus.

6. O quam potens es Amor, qui ad tam infima abjicis Deum! O quam divino dissimilis est amor meus!

7. Princeps supreme, qui de Cælo in terram pro meâ salute descendisti, tantò mihi charior es, quantò pro me factus es vilior.

8. Verbum incarnatum plenum gratiæ

tiæ & veritatis, eâdem gratiâ imple animam meam, ut tibi placeat.

9. Verbum divinum partem aliquam largire mihi lucis, & gratiarum, quas tribuisti assumptæ humanitati. Deprime cor meum humilitate usque ad infimum locum : erige gratitudine & amore ad altissimum gradum.

10. Christe Salvator, qui adhuc clausus maternis visceribus ad Præcursores sanctificandum properâsti; da mihi peccatorum veniam, & spiritualem in tuo obsequio lætitiâ.

D E C A S II.

1. **J**esu amabilissime, qui pro me nasci in sordenti stabulo voluisti, illumina mentem meam, & voluntatem, quo tuam Nativitatem contemplari valeam, & elucetentes in eâ virtutes imitari.

2. Cur non ardet cor meum tenerissimo tui amore, Infans formosissime; qui salutem meam in ipso tui ortu operari cœpisti?

3. Utinam Nativitati tuæ præsens fuisset, dignusque habitus, qui te amplecte-

plecterer, & mea tibi obsequia deferrem? Accepta, Domine, hanc voluntatem, & præsta, ut quidquid possum, quidquid sum, tuo semper famulatui impendam.

4. O inaudita amoris prodigia! Dilecti mei cubile, stabulum est; desponsationis meæ thalamus præsepe, lectus sponsi mei fœnum, pulvillus stramen, aula vilis spelunca.

5. O sanctam Filii Dei paupertatem, omnibus mundi divitiis pretiosorem? hanc mihi commendabilem tuo exemplo reddidisti, bone Jesu, natus in stabulo, pannis involutus, qui Cœlum stellis, terram floribus adornâsti. Infunde cordi meo ejus amorem, & da patienti animo ejus molestias perferre.

6. O quantum lugere debeo pro peccatis meis, piissime Jesu, quando quidem tu pro eis ploras. Me enim abluunt vagientis tuæ infantiaæ fletus, mea delicta tuæ deplorant lacrymæ.

7. JESU sapientissime, qui tacendo doces, & vagiendo prædicas; hoc me in silentio humilitatem tuam sequi, tibi que

conformem fieri infantili simplicitate,
& innocentia.

8. Fortunati Pastores, quibus ante
omnes lapsus è Cœlo Deus, stabuloque
reconditus angelicâ voce nuntiatur.

9. Verè gloria in excelsis Deo: nam
cui gloria, nisi tibi Rex gloriæ? Trahe
cor meum in excelsa, ut nunquam de-
generem ab excelsis cogitationibus fi-
liorum tuorum.

10. Da mihi, Salvator dulcissime,
quam omnibus offers bonam volunta-
tem, pacemque divinam, ut abjectâ
mundi inconstantia, & discordia, in be-
neplacito tuo stabilis perseverem.

D E C A S III.

I. **L**Audo te, Redemptor mundi, pro
primâ sanguinis tui in tenerimâ
ætate effusione, cum tua caro immacu-
lata pœnam circumcisionis, quam non
meruit, sustinuit.

2. O lapsus Adæ, quàm es amarus
Domino meo? ego peccavi, & tu, Do-
mine, pœnam exoluis, ego in concupi-
scentia

scientiâ conceptus & natus sum, & tu suscipis in te ultionem.

3. Sponsus sanguinis tu mihi es, qui cum voce nondum possis, ipso cruore tuo clamas pro me ad Patrem: mihi que tribuis arrham desponsationis sanguinem tuum pretiosum super aurum & topazion.

4. Circumcide, Domine, omnia membra & sensus meos spirituali petrâ, quæ tu ipse es, & quidquid in me repereris carnale, & superfluum abscinde, & extirpa; vitamque meam disciplinæ tuæ rigore coerce.

5. O dulcissimum nomen Jesu, super omne nomen in Cœlo & in terrâ benedictum, esto mihi salus & redemptio: non enim est aliud nomen hominibus datum, in quo oporteat nos salvos fieri.

6. Esto mihi, JESU, id quod diceris. Esto mihi turris fortitudinis à facie inimici. Scribe nomen tuum salutiferum in corde meo, ut ibi maneat semp̄ impressum, donec perducatur ad æternam salutem.

7.
genti
tione
trium
inspir
8.
Magi
tibi au
myrrh
9.
cogno
ter fer
10.
rum fi
quâ il
inven
I. V
que sic
charita
tradidi
vicissu
tuum.
me un

7. Glorifico te Deus, pro primitiis gentium, & earum admirabili illuminatione; cum eas ob orientem in personam trium Magorum ad fidem tuam secreta inspiratione traxisti.

8. Adoro te, Rex Regum, cum sanctis Magis, & pro illorum muneribus offero tibi aurum paupertatis, thus obedientiam, myrrham castitatis.

9. Utinam omnes gentes te fide viva cognoscerent, & adorarent, & tibi fideliter servirent.

10. Da mihi, Domine, horum virorum fidem, & constantiam, ut eadem, quam illi, perseverantiam te quæram, donec inveniam.

D E C A S IV.

1. **V**oluisti, Domine, presentari in templo, & more servorum quinque siclis redimi: sit benedicta immensa charitas tua: & quia Pater tuus te mihi tradidit quinque siclorum pretio, ego vicissim trado me tibi in servum perpetuum. Fiat per gratiam tuam, ut nec tu me unquam deseras, nec ego te.

O

2. Bene-

2. Benedico te, sanctissime Redemptor, quia ut nobis veræ obedientiæ exemplum relinqueres, te legalibus institutis, tanquam unus de populo, subdidisti. Da mihi in omnibus perfectissimam obedientiam.

3. Offero tibi, Domine, par turturum, geminam scilicet compunctionem; primo quidem pro peccatis, & negligentis meis, deinde verò pro æternâ felicitate, ad quam jugiter suspiro.

4. Da mihi, bone JESU, radium aliquem illius lucis, quam Sancto seni Simeoni tribuisti, cum te infantem in ubinas suas suscepit, ut te agnoscam, & amem; sicut ille te novit & amavit.

5. Sapientissime Jesu, qui Sanctæ Genitrici tuæ doloris gladium, quo transfigenda erat, revelari voluisti; transfige animam meam gladio compunctionis, ne me dissolvant vanæ mundi consolationes.

6. Vix natus eras, Rex amantissime, cum subito mundus te persequeretur, & Rex Herodes statim te quærir, ut perdat

te, sicut autem te caput bonorum persecuti sunt impii, ita & membra tua. Da mihi igitur hanc veritatem agnoscere, & malorum persecutiones patienter ferre.

7. Tecum fugere, Jesu dulcissime, & omnia quæ mundi hujus sunt relinquere, grave mihi non erit : nam si tu mecum fueris, quid poterit mihi deesse?

8. Comitare fugientem Deum, anima mea, nec erubescere ad hanc fugam. Gloriosum est & dulce pro Deo abjici, & contemni.

9. Adesto mihi, Deus, gratiâ tuâ, ut in hujus vitæ exilio, voluntati tuæ subiectus vivam, semper bonum exemplum illis præbens, cum quibus vixero.

10. Dulcis Jesu, qui revocatus ab Ægypto, ubi exul diu fuisti, in Nazareth secessisti, & Nazaræus vocatus es : da mihi leges Nazaræorum spiritualiter observare : abstinere nimirum ab omni amore inordinato, & nihil tangere, quod possit maculare animam meam.

1. **N**ihil scimus de te, ô Sapia in-
carnata, usque ad annum duode-
cimum ætatis tuæ, & multa scimus. Ipsa
enim taciturnitas tua clamat in cordibus
nostris, ut silentium tuum, & humilita-
tem admiremur, & imitemur.

2. Sedisti in medio Doctorum, sa-
pientissime puer, interrogans prudenter,
& respondens modestè, ita ut omnes mi-
rarentur. Utinam illic adfuissem, & ser-
mones tuos audire licuisset. Repete eos,
Domine, in corde meo, ut fructû eorum
perfruar in æternum.

2. O quàm dolenter quæsiuit te amil-
sum mater tua, quàm lætanter te inue-
nit? Da mihi exemplo tuo in his semper
esse, quæ Dei sunt, nullâ habitâ ratione
cognitionis, & sanguinis: & fac, ut te
absentem sollicitè semper quæram donec
inveniam.

4. Congratulor tibi, Beatissima Vir-
go, quòd dilectissimum tuum inveni-
ris: ora pro me, ne unquam illius amicit-
tam, aut ab eo discedam.

5. Proficiebas, dulcissime puer, sapientiã, ætate, & gratiã apud Deum, & homines: quia majora quotidie edebas virtutis indicia, ego autem proficere opto à remissiori vitã ad ferventem & perfectam. Da tu mihi benedictionem tuam, ut juxta desiderium meum crescam de virtute in virtutem, donec ad gradum supremum perveniam.

6. O humilitas Christi quantum confundis superbiam & vanitatem meam? Tu latuisti, Domine, & tacuisti usque ad trigessimum annum, cum esses sapientia æterna: ego verò stultissimus cum sim, inaniter loqui præsumo, & apparere. Doce me viam solidioris humilitatis, & tuis semper inharere vestigiis.

7. Domine Jesu, fons bonitatis & origo virtutum, qui à Baptismo Joannis prædicationem tuam auspicas es, quid tibi & Baptismo isti, cum sis innocentissimus? Utinam superbia mea hoc tam mirabili humilitatis exemplo exterminetur.

8. Rex altissime, qui omnem justitiam

fic implere voluisti, baptiza me in igne
& spiritu, & ablue animam meam ab
omni forde iniquitatum.

9. Imple me, Domine, Spiritu Sancto, ut eo inspirante sequar te in desertum, & secedam ab hominibus, orationi, jejunio, & pœnitentiæ incumbens.

10. Fortissime athleta, Jesu Christe, qui strenuè contrà Diabolum dimicâsti, & eum gloriosè superâsti; dà mihi viriliter contrà ipsum decertare; & mittere sanctos Angelos tuos, qui me fideliter custodiant, potenter adjuvent, & benignè consolentur.

DE CAS VI.

I. **C**onfiteor tibi Pater, Domine cœli
& terræ, quia Redemptionis
nostræ mysteria abscondisti à sapientibus,
& prudentibus hujus sæculi, & parvulis
piscatoribus revelasti, ut mundi sapientiam
destrueres. Fac me parvulum
in oculis meis, ut magnus fiam in tuis.

2. Dux supreme; qui omnes ad te vocas
per viam crucis & abnegationis, gratiam
tuam largire mihi, ut crucem
meam

meam indefessus portem usque ad mortem.

3. Aliam viam, Domine, tenere nolo, quam tuam: nec aliam, quam tuam veritatem amplecti: nec aliam vitam ducere, præter eam, quam tu docuisti. Tu es enim via, veritas, & vita.

4. Gratias ago tibi, æterne Pater, quòd talem mihi magistrum, legislatorem, & consiliarium dederis, cujus præcepta & monita via tutissima salutis sunt.

5. Aperi os tuum, Salvator mundi, & loquere ad cor meum, quia audit servus tuus, desiderans id exequi, quod audierit.

6. Illumina me splendoribus tuis superne Magister, ut perfectionem agnoscam, quam mihi commendas: igne tuo accende, ut eam amem: potentiâ corrobora, ut eam quæram & assequar.

7. Salvator potentissime, qui tot miracula verbo virtutis tuæ patrare dignatus es; innova signa, immuta mirabilia, & animæ meæ languores sana, eam-

que resuscita à morte vitiorum.

8. Inclite Jesu, lux mundi, salus populi, & gloria nostra, respice propitius infirmitatem meam: nemo enim potest spiritualia vulnera curare, nisi tu qui solus es Deus.

9. Circuisti vicos & plateas, dulcissime Jesu, ut peccatores converteres, & pœnitentibus indulgentiam conferres: fac me hujus charitatis tuæ participem, & miserere mei, quoniam iniquitatem meam cognosco.

10. Mihi te laudo, & benedico, Jesu sanctissime, exemplar omnium virtutum pro vitâ tuâ pauperimâ, humillimâ, purissimâ, patientissimâ: tribue mihi miserimo servo tuo mores tuos sedulo meditari, & ad eorum normam omnes actus, sermones, & gestus meos formare.

DECAS VII.

1. QUAM immensa fuit charitas tua, benignissime Redemptor, quia non solum pro salute meâ vitam ærumnosam ducere, sed eam insuper acerbissimâ

mâ
O qu
talem
2.
nem
pecca
filii tu
mi ser
quân
3.
amab
vifica
præ a
4.
angu
litas
5.
quân
tua;
es &
6.
scrib
fio in
scon
7.

mâ

mâ passione & morte claudere voluisti.
O quàm gravia sunt peccata mea, quæ
talem poscebant satisfactionem?

2. Clementissimè Pater, per passio-
nem & mortem Unigeniti tui ignosce
peccatis famuli tui. Suscipe sacrificium
filii tui & obliviscere injuriarum nequis-
si mi servi tui. Multò enim plura ille solvit,
quàm sit debitum meum.

3. O passio Christi desiderabilis, ô
amabilis mors, sana vulnera mea, & vi-
vifica me: inflamma pectus meum, ut
præ amore lique scat.

4. Non peto mundi divitias, sed tuas
angustias, Domine Jesu: non carnis de-
licias, sed tua flagella.

5. Rogo te, dulcis Jesu, ne finas un-
quam me oblivisci mortis & passionis
tuæ; sed præsta, ut in eâ mihi sit requi-
es & accessus ad Divinitatem.

6. Omnia vulnera tua, Domine, in-
scribe cordi meo, ut tu solus, tuaque pas-
sio in eo legantur. Intrâ vulnera tua ab-
sconde me.

7. Domine Jesu, qui nos sic amâsti,

O s ut

ut tibi non parceres ; veni , & ne differas vulnerare cor meum , ut solùm tua vulnera sentiam , & in iis jugiter maneam , & requiescam.

8. Tui dolores semper occupent pectus meum , ut eorum memor dicam , cum sponsâ : Fasciculus myrtiæ dilectus meus mihi , inter ubera mea commorabitur.

9. Dulcis Jesu , qui tanto fervore & festinatione in Hierusalem ascendisti , ut durissimam mortem pro me pateris , fac me alacrem & ferventem ad omnia quæcunque volueris pro te sustinenda.

10. Salvator mundi , qui à perduto discipulo venditus fuisti ; ne quæso permittas , ut pro vili pretio rerum terrenarum te summum bonum meum vendam & derelinquam.

DECAS VIII.

1. **H**umillime JESU , qui servili obsequio lavisti pedes discipulorum tuorum , amplius lava me ab iniquitate meâ , & à spiritu superbiæ libera me.

2. O dilecte cordis mei, qui imminente passione tuâ! perpetui amoris tui pignus immensum reliquisti nobis, corpus tuum scilicet in cibum, & sanguinem in potum; præpara me ad hoc convivium, & orna animam meam virtutibus tuis.

3. O Rex supreme, qui nutris sanguine tuo populum tuum, ut simus omnes de regio tuo sanguine genus electum, regale sacerdotium, gens sancta: fac me agnoscere genus meum, & de eo gloriari, & à moribus tuis nunquam degenerem esse.

4. Ut passio tua esset acerbior, amabilissime Jesu, omnem lætitiâ à te procul abjecisti, incipiens pavere, contristari, & mœstus esse, & ubi dolor meus, in causâ tuâ & meâ? Fac me semper memorem tristitiæ tuæ, ut omnem angustiam quâcumque ex causâ mihi advenientem pro tui nominis gloriâ libenter patiar.

5. O lætitia Angelorum, qui in tristitiâ tuâ ad orationis remedium confugisti,

fugisti, concede mihi misero, ut ablactes à lacte, & avellar ab uberibus humanarum consolationum, meque totum orationi applicem, in quâ sanctissimam voluntatem tuam & cognoscam, & exequar.

6. Transeat à te, Domine, ad me calix tuus: omnis enim amaritudo pro te degustata erit mihi jucundissima.

7. Quis mihi det dolores tuos ita sentire, afflictissime Jesu, ut vel eorum cogitatio sanguineum à me sudorem eliciat? Adjuva me gratiâ tuâ, ut voti hujus compos efficiar.

8. Laudo & glorifico te, mitissime Jesu, pro tuâ ineffabili mansuetudine, quam ostendisti à perfido discipulo osculo traditus, & ab impiis comprehensus, atque ligatus: da mihi hunc spiritum lenitatis, quo erga meipsum severus sum, & erga proximum mansuetus.

9. Quàm celeriter ire cogeris à tuis hostibus raptatus, dulcissime Jesu, sed multò magis à tuâ charitate: ne quæso patiaris, ut à te alacriter sequendo de-

fistam
subeu

10.
versa t
victim
sus me
re ad
tecum

1. O
percul
patien
advers
quillo

2. P
trone
tus sui
conter
per pr
honor

3. M
lumna
scelera
anim

fistam

sistam, etiam si multi labores, & dolores subeundi sint.

10. Jesu innocentissime, qui per diversa tribunalia crudeliter trahi voluisti, victima meorum criminum; dirige gressus meos in viam pacis, & jube me venire ad te; nam & si oportuerit me mori tecum, non te negabo.

D E C A S IX.

1. **O** Bone JESU, virtus & fortitudo animæ meæ, qui tot irrisiones, percussiones, & contumelias admirabili patientiâ tolerâsti, doce me omnia mihi adversantia mihi silentio vincere, & tranquillo corde suscipere.

2. Piissime Jesu, qui nequissimo latrone & homicidâ nocentior proclamatus fuisti, fac me vana hominum judicia contemnere, & opprobrium tuum semper præ oculis habere, falsisque mundi honoribus præponere.

3. Mitissime Jesu, qui nudus ad columnam alligatus, & durissime propter scelera mea flagellatus fuisti; concede animæ meæ, ut diuturnis criminum

tempestatibus jactata in hâc columnâ portum inveniât. Liga me ad eam in funiculis Adam, in vinculis charitatis.

4. Rex Christe, corona Sanctorum omnium, qui in audito supplicio spinis coronatus fuisti, & joculari purpurâ indutus; fac me omnem contemptum patienter ferre, atque inglorium omnibus apparere, tuasque spinas semper amare.

5. Benignissime amator hominum, qui ab iniquo judice morte turpissimâ damnatus fuisti, cum sis speculum innocentia, & sanctitatis: quantò magis mihi pati oportebit sinistra hominum judicia, qui in multis tam sæpè deliqui?

6. Proficiscere, bone Jesu, ligno crucis onustus, sed multò magis amoris pondere pressus, & qui dolori tuo non parces, parce peccatis meis.

7. Jugum tuum, Domine, suave est, & onus tuum leve; fac ut illud gaudenter portem, abnegans memetipsum, & crucem meam bajulans post te.

8. Suavissime Jesu, qui tam inhumane niter in cruce extendi voluisti, ut irame-

rai
om
sem
clav
fixu
9
& q
tus
ipsu
mea
mac
I
titul
renu
univ
rat,
suun
I
J
lanc
ad te
te m
mea
2.

rari possent omnia ossa tua ; præsta ut omnia membra, sensus, & potentias ad te semper erectas tibi amanter uniam, & clavis timoris tui cruci tuæ perpetuò affixus maneam.

9. Ad te, Domine, clamantem exaudi, & qui dixisti Apostolis tuis, cum exaltatus fuero à terra, omnia traham ad me ipsum; trahe me ad te, & excipe animam meam in foraminibus petrae, in cavernis maceriae.

10. Agnosco, gloriosissime Fili Dei, titulum tuum; tu es enim Jesus Nazarenus Rex Judæorum. Utinam orbis universus hunc titulum legat, & admitat, teque omnes confiteantur Regem suum & Salvatorem.

D E C A S X.

1. JESU vita morientium, qui cum jam mortuus esses pro nobis, latus tuum lanceam aperiri voluisti, ut accedentibus ad te facilis pateret aditus ad cor; admittite me in latus tuum, ut in eo sit requies mea in seculum sæculi.

2. O quinque Christi pretiosa vul-

nera, divinâ dulcedine plena, saluto & veneror vos : in vobis enim medicina vitæ, copia gratiæ, plenitudo indulgentiæ.

3. In latere tuo latere volo, Jesu mi crucifixe, ibi orare, ibi tractare negotia mea : quia ibi quidquid voluero obtinebo.

4. Gratiâs ago tibi, Salvator mundi, quia opus Redemptionis nostræ perfectissimè peregisti : perfice & in me opus quod incœpisti, ut plena in me, & consummata justitia reperiatur.

5. Quanta duritia cordis mei? concutitur terra, dissiliunt saxa, obtenebrantur cœli, moriente Domino : solum cor meum immotum erit, qui tantæ necis causa fuit? Scinde illud, Domine, & frange sanguine tuo.

6. Sepeli cor meum tecum, & absconde me intrâ vulnera tua, dilectissime Jesu, ut extrâ te nusquam reperiatur.

7. Obfigna cor meum, Domine, & sensus ac facultates sigillo charitatis tuæ,

ut sic
ternu

8. C

qui po
& just
hoc tu
tartar
re me

9.

me pa
iam re
cum n
dam i

IO

teram
semp
the

ut sic obfignatus tecum maneam in æternum.

8. O Rex gloriæ, Domine virtutum, qui post mortem descendisti ad inferos, & justos è carcere eduxisti, gaudeo de hoc tuo triumpho, & precor, ut omnem tartaream potestatem virtute tuâ vincere me facias.

9. O Triumphator gloriosissime, fac me participem passionis tuæ, ut sim etiam resurrectionis: tecum moriar, ut tecum resurgam, & tecum tandem ascendam in cœlum.

10. Rex sempiternæ, qui sedes ad dexteram Patris, trahere me post te, ut illic semper fixum sit cor meum, ubi tu es thesaurus meus, & gloria mea, Deus cordis mei, & pars mea,

Deus in æternum.

* * *

C A P U T XVIII.

EX QVALIBET RE, QUÆ OCCURRIT motus anagogicos elici posse. Scilicet à visibili creaturâ ad invisibilem Creatorem.

I. **O**ptimè dictum est à Redemptore nostro (a) filios hujus sæculi prudentiores esse filiis lucis in genere suo. Nam quis ex nobis, qui filiorum lucis nomine censetur, tantam adhibet industriam in spiritualibus bonis procurandis, quantam mundani homines in terreno lucro ex omni re solertissimè captando? Languet nimirum spiritus, & vigent sensus: & quia cœlestia ab oculis corporalibus remota sunt, mentem humanam vix percellunt: atque ideò plerumque fit, ut in temporalibus lynces, in æternis talpæ simus. Ne igitur sæculo addicti homines surgant contra nos in judicium, quòd vivaciores fuerint &

(a) Luc. 16. 8.

diligentiores in perituris divitiis, quàm nos in veris & perpetuis congregandis: varias artes excogitare debemus, opes quàm plurimas spirituales accumulandi, in omni opere ac negotio lucrum spirituale sectando, & ad Deum aspirando, qui omnium actionum nostrarum finis est & principium. Id quàm ratione fieri possit, non meis, sed Sanctorum Patrum verbis indicabo, quò majorem huic doctrinæ conciliem auctoritatem.

2. Divinus Ephrem (b) hoc lucrum in oratione potissimum consistere docet, & ait: *Bonum fuerit semper orare, & nunquam desicere, quemadmodum ait Dominus. Quare sive opereris, sive dormias, sive iter facias, sive comedas, sive bibas, sive decumbas, cave orationem tuam intermiseris. Sive in Ecclesiâ fueris, sive domi tua, sive in agro: & si oves pascas, & si aedificia construas, & si in symposio verseris, ab oratione cave desistas, & quando cumque potueris, genua flecte, quando non*

P 4

potue-

(b) Ephrem. t. I. hom. de orando Deum.

potueris, mente Deum in voca. Quod si orationem operi pramiseris, & surgens è lecto primorum motuum tuorum initia ab oratione duxeris, aditus peccato in animam non patebit. Consonat Chrysoftomus (c) dicens. Accedamus ad Deum, orantes omni tempore, quia nunquam contingit importunè accedere. Eum quippe, qui cupit largiri semper opportunè oramus. Sicut enim respirare importunum omninò nunquam est; ita etiam non quidem petere, sed non petere potius importunum est. Sicut enim respiratione hoc jugiter indigemus, ita etiam eo, quod à Deo prestatur, auxilio. Idem Chrysoftomus (d) alibi explicans Apostoli sententiam dicentis: Omnia in gloriam Dei facite, varios proponit modos Deum glorificandi in omnia actione & omissione, scalamque nobis de singulis creaturis faciendi, quâ ad Deum ascendamus. De quâ re cum prolixum habuerit sermonem, sic concludit. Si voluerimus, per omnem vitam hanc spiri-

(c) Chrysoft. hom. 23. in Matt. (d)
Idem orat. Kalendis habita t. 5.

tual
re luc
sive
condo
tuper
eamu
sive
ve ab
mus a
do ex
possi
Simil
cumb
gitori
mem
tiam
indue
cis in
intue
nia ha
qua.
Episc
res ci
(e)
mart

tualem merca uram faciemus & ex omni
 re lucrum capiemus. Siue ergo precemur,
 siue jejunemus, siue accusemus, siue
 condonemus, siue laudemus, siue vi-
 tuperemus, siue ingrediamur, siue ex-
 eamus, siue vendamus, siue emamus,
 siue taceamus, siue disputemus, si-
 ve aliud quid faciamus, omnia refera-
 mus ad Deum. Hæc ille docens quomo-
 do ex omni re motus anagogici elici
 possint, quibus ad Deum allurgamus.
 Similia tradit Magnus Basilius. (e) *Ac-
 cumbens mensæ, ora; esitans panem, lar-
 gitori gratiam rependito; bibis vinum,
 memento ejus qui illud tibi dedit ad leti-
 tiam & infirmitatum solamen; tunicam
 indueris, gratias agito benigno datori; suspi-
 cis in cœlum, & siderum pulchritudinem
 intueris, procide Deo, & cole eum, qui om-
 nia hæc in sapientia creavit.* Omitto reli-
 qua. Nam ut alterius Basilius Seleuciæ
 Episcopi (f) verba usurpem: *Cum Deus
 res creatas in morem scælæ adaptaverit,*

P 5

per

(e) Basilius Magn. hom. in S. Iulittam.
 mart. (f) Basilius Seleuc. orat. 1.

per eas suamantibus ascensum ad se extruxit.

3. Quidquid igitur occurrit in creaturis, ad laudem reducere oportet creatoris, ut piè admonet Seraphicus Bonaventura. (g) Cùm videris aliquos, inquit, in pralatione temporali, vel in dignitate constitutos, cogitabis hoc esse factum ad divinam magnificentiam ostendendam, & sic in eis Dei potentiam collaudabis. Cùm autem videris alios scientia insistentes, & non solum creatoris, sed etiam creaturarum occultiissima inquirentes, & quemlibet versiculum curiosius ordinantes, hoc esse factum ad manifestandam divinam sapientiam non ignores, & sic in eis Dei sapientiam commendabis. Cùm verò videris alios temporalibus negotiis insistentes, in eis divinam laudabis providentiam per tales quiescentibus providentem. Si aliquos videris ceteros judicantes, divinum iudicium time: Si pœnas inferentes, divinam iustitiam cogita: si rigidos, divina iustitia expavesce rigorem: si reprehensores, & causa-

(g) Bonav. in stimulo amoris c. 10.

rum discussores, futuri iudicii recordare. Si
 Verò videris prelatos circa punitionem
 malorum remissos, in eis divinam miseri-
 cordiam commendabis. Si videris aliquos
 insistere operibus charitatis & pietatis, in
 ipsis laudabis divinam bonitatem, & suam
 clementiam infinitam se breviter ad omnia
 diffundentem. Si calorem habueris, recogi-
 ta erga nos Dei Patris nimiam charitatem,
 quã suum filium voluit incarnari, & pro
 nobis omnibus crucifigi. Si frigus habueris,
 ab omni aestu miseria refrigerium anhelabis:
 & sic per singula discurrendo omnia
 potes & debes reducere in laudem & mag-
 nificentiam Creatoris. Hoc sancti viri do-
 cumento quasi acuto ferro medulla spi-
 ritus eruitur ex omnibus rebus, quæ sen-
 sibus percipiuntur. In promptu enim
 est juxta Apostolum. (h) Omni utenti
 ratione invisibilia Dei, per ea quæ facta
 sunt, intellecta conspicere. Quod si ac-
 cesserit moralis intelligentia rerum om-
 nium, quæ præ manibus versantur, jam
 ingens sylva unicuique appetitur quàm-
 pluri-

plurimos affectus erga Deum ex quâlibet re eliciendi. Hanc autem intelligentiam curioso Lectori suppeditabunt ex antiquis Patribus Clemens Alexandrinus, Origenes, Gregorius Magnus, Rupertus Abbas, Bernardus, Eucherius, & alii: ex recentioribus Sanctus Pagninus in *Isagoge* ad mysticos scripturæ sensus, Joannes à S. Geminiano in *summâ de exemplis & similitudinibus*, Hieronymus Lauretus in *Sylvâ Allegoriarum*, Petrus Berchorius in *Reductorio*, & *Repertorio morali*, & omnes ferè Interpretes Sacræ Scripturæ.

4. Philo disertissimus Judæorum (i) scalas ad Deum esse creata omnia asseverat. Via enim patet nobis, ut dixi, ab his quæ videmus & contrectamus, ad Opificem Deum, quem non videmus. Nemo est, si internas aures ad movere voluerit, qui vocem naturæ non audiat ingenti clamore conditorum suum prædicantis. *Cælum, mare, terra, & omnia quæ in eis sunt*, ait S. Prosper,

(i) Philo lib. de premiis.

per, l
que co
prædic
quum
turaru
parab
than
pient
mun
specu
sum
mun
lem,
quoc
nit e
Sunt
nobi
(m)
divin
statu

(k)
c. I.
(m)
G
lib. 5

per, (k) *consono speciei suæ, ordinationis-
que concentu gloriæ Dei protestantur, &
prædicatione perpetuâ maiestatem sui lo-
quuntur auctoris.* Magnus est liber crea-
turarum, in quo non solum vir incom-
parabilis Antonius Abbas, ut de eo A-
thanasius refert, (l) sed etiam mundi sa-
pientes studuerunt. Trismegistus dixit,
mundum esse librum Divinitatis, &
speculum divinorum, in quo Deus seip-
sum clarè expressit. Orpheus in hymnis
mundum esse ait musicam admirabi-
lem, quæ prædicat, & laudat Deum:
quod etiam noster hymnographus ceci-
nit dicens; *Cœli enarrant gloriæ Dei.*
Sunt Creaturæ nutus, quibus Deus se
nobis manifestat, ex sententiâ Augustini,
(m) & Gregorii, Papæ (n) Sunt venæ
divini susurræ, ut idem Gregorius (o) te-
statur. Sunt Choreæ, quas mater natura

P 7

Nu-

- (k) *Prosper lib. 2. de vocat. gentium.*
c. 1. (l) *Athanasius in vita S. Antonii.*
(m) *August. lib. 2. de libero arb. c. 17.* (n)
Gregor. lib. 26. moral. c. 8. (o) *Idem ibid.*
lib. 5. c. 20.

Numini statuit, ut canit Synesius, (p) Sunt fontes divini amoris, ut docet Angelicus Doctor. (q) Nulli ergo dubium, quin facillimè possit, quicumque huic studio animum applicaverit, ex aspectu cujuslibet creaturæ in Deum assurgere, & piis affectibus ad Creatorem aspirare. Praxim hujus exercitii mox tradam, si prius monuero fuisse quemdam virum sanctum, qui omnia quæcumque audiebat, & videbat, ad Christi passionem referebat. Si clamor occurreret, aut tumultus, vel ictus malleorum: Si scalas aspiceret, aut ligna, aut lanceas, aut clavos, aut aliud quidpiam, ex omnibus occasionem captabat Christi passionem grato animo recolendi. Poterit autem hujusmodi exercitatio ad totam Domini vitam extendi, adhibitis Aspirationibus, quæ superiori capite descriptæ sunt.

(p) Synesius hymno 3. (q) D. Thom.
opusc. 61.

CAPUT XIX.

DIARIUM, ET SYLVVLA ASPI-
*rationum pro omni actione diei, & pro
 qualibet occasione.*

EX uberrima messe spicilegium fa-
 ciam, cuncta enim percurrere, ex qui-
 bus elici Aspiraciones possunt, immensi
 voluminis foret: sed sicut scriptum est:
*Da occasionem sapienti, & addetur sa-
 pientia.* Primò autem præcipuas diei
 actiones, & exercitia proponam; tum
 pleraque alia, quæ frequentius occurre-
 re solent, ut in quolibet actû, & occasio-
 ne piorum affectuum sylva semper in
 promptû habeatur.

Cum quis noctû expersicitur.

I. **D**EUS propitius esto mihi pecca-
 tori: educ me de tenebris & um-
 brâ mortis, & dic de tenebris lucem
 splendescere.

II. **V**oca me, Domine, in admirabile
 lumen

lumen tuum; & illumina tenebras meas, tu lux filiorum lucis, tu dies, qui nescis occasum.

3. Tuere me, Domine, ne tenebri-
cosâ peccati caligine involuar: eripe me
ab omni inquinamento carnis, & spi-
ritus.

4. Fiat mihi nox ista illuminatio mea
in delitiis meis, quoniam memor fui no-
cte noministui Domine.

5. In lectulo meo quæsiui per noctem
quem diligit anima mea. Doce me,
Domine, quærere te, & ostende te quæ-
renti.

6. Anima mea desideravit te in no-
cte, sed & spiritu meo in præcordiis
meis; de manè vigilabo ad te, splendor
paternæ gloriæ.

7. Nox est, & alta rerum quies, ac pro-
fundum silentium. Amemus Deum no-
strum, anima: nam amor secretum optat.

8. Ardeant tibi, & luceant, Deus
meus, sidera tua, & tot accende cædas
amoris in corde meo, quot in celo
splendent stellæ.

9.0
gil hæ
ita ut
dormi
Dom
perpe
10.
dum
beret,
bus se
qui s
morti

1. B
lius,
ei qu
suam
2.
Chri
demi
fenda
in ho

9. Osi animus ad amoris lucernam vigil hæreret, dum somnum corpus capit, ita ut dicere possem cum sponsâ, ego dormio, & cor meum vigilat? Da mihi Domine, cum necessaria somni quiete perpetuam amoris vigilantiam.

10. Gratias ago tibi, Deus meus, quia dum nox in suo cursu medium iter haberet, omnipotens sermo tuus è regalibus sedibus venit, ut eos illuminaret, qui sedebant in tenebris, & umbrâ mortis.

Manè cum surgis.

1. **B**enedicta sit Sancta Trinitas, atque indivisa Unitas, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus, confitebimur ei quia, fecit nobiscum misericordiam suam.

2. In nomine Domini nostri Jesu Christi crucifixi surgo? ipse, qui me redemit, me custodiat, protegat, atque defendat ab omni malo hodie, semper, & in horâ mortis meæ.

Credo tibi, Domine mi, in te spero,

ro, ac toto corde te diligo: ex te enim,
& in te, ac pro te sunt omnia, Deus meus,
& omnia:

4. Deus, Deus meus, ad te de luce vi-
gilo: Sitivit in te anima mea, quàm mul-
tipliciter tibi caro mea.

5. Pater sancte, in unione amoris di-
lectissimi Filii tui commendo tibi hodie
spiritum meum.

6. Offero tibi cor meum, & oro te, ut
omnis cogitatio, locutio, & operatio, ac
voluntas mea secundum beneplacitum
tuum hodie dirigatur.

7. Laudo, glorifico, & saluto cor
tuum, dulcissime Jesu Christe, gratias
agens pro fideli custodiâ, quâ me hâc
nocte protexisti: & quia laudes pro me,
& gratiarum actiones, atque omnia,
quæ ego debeo Deo Patri incessanter
persolvis.

8. Commendo, Domine, divinæ sa-
pientiæ tuæ visum meum interioreni,
& exteriorem, ut lumen cogitationis
mihi largiaris, quo voluntatem tuam

igno-

te enim,
us meus,

e luce vi-
am mui-

moris di-
bi hodie

pro te, ut
ratio, ac
placitum

luto cor
gratias

me hâc
s pro me,

omnia,
cessanter

vinâ fa-
rioriorem,

itationis
m tuam

no-

agnoscere valeam, visumque cohibeam
ab omni vano, & illicito objecto.

9. Commendo auditum meum mi-
sericordiæ tuæ, ut ab auditione malâ me
protegas, & intellectum tribuas ad om-
nia, quæ hodie auditurus sum.

10. Commendo benignitati tuæ os
meum & vocem, ut gustum divini spi-
ritus infundas mihi, & ab omni lapsu
linguæ me custodias.

11. Commendo pietati tuæ manus
meas, ut opera mea tuis apponas operi-
bus, & in eis omnia mea sanctifices, &
perficias, & ab omni pravo opere me re-
trahas.

12. Commendo cor meum divino a-
mori tuo, ut illud cordi tuo unias, tu-
que amore ita succendas, ut nunquam
deinceps de re aliquâ terrenâ delecte-
tur.

Dum indueris.

I. **E**Xue me, Domine, veterem ho-
minem cum actibus suis, & indue
me novum hominem, qui secundum
Deum creatus est in justitiâ, & sanctita-
te veritatis.

2. In-

2. Indue, Domine, animam meam cyclade auro textâ, vestéque nuptiali charitatis, quæ operiat multitudinem peccatorum meorum; & immensis monilibus virtutum exorna me.

3. Largire quæso animæ meæ vestes, & ornamenta, quæ eam maximè deceant, nè deformitas mea appareat coram te, & Sanctis Angelis tuis.

4. Præcinge lumbos meos, purissime Jesu, cingulo castitatis & pudicitiae, ut viam mandatorum tuorum expedite currere possim.

5. Fac, pie Domine, mecum quod solent mundi proceres; vestes patientiæ & humilitatis, quæ tibi regnanti in gloriâ non sunt amplius necessariae, largire mihi pauperculo seruo tuo, qui eis maximè indigeo.

6. Te sic præcipiente, Deus meus, corpus terrenum terrenis vestibus induo: non propter ornatum, & superbiam, sed propter necessarium operimentum, & ut ex habitû status meus discernatur.

7. Dum

7
buo, t
centia
reat c

1. D
macu
corpo

2.
quitar
me.

3. I
catis i
meæ

1. E
mean

2.
tuam
runt,
taber

3. C
be r

7. Dum ego corpori suas vestes tribuo, tu Deus indue animam veste innocentiae, ut habitus ejus laudabilis appareat coram te.

Cum manus abluis.

1. **D**A virtutem, Domine, manibus meis ad abstergendam omnem maculam, ut sine pollutione mentis & corporis valeam tibi servire.

2. Amplius lava me, Domine, ab iniquitate meâ, & à peccato meo munda me.

3. Domine Jesu, qui lavisti nos à peccatis in sanguine tuo, lava omnes animæ meæ sordes, & super nivem dealbabor.

In ortu Solis.

1. **E**Xorere, exorere Sol justitiæ, & illustra splendoribus tuis animam meam.

2. Emitte lucem tuam, & veritatem tuam, ipsa me deduxerunt, & adduxerunt, in montem sanctum tuum, & in tabernacula tua.

3. Lux, quæ illuminas omnia, absorbe me in charitatis abyssum, ut videam sem-

semper te in te, & me in te, & cuncta sub te: nam sine te omnia mihi sunt tenebræ, & nox obscura.

4. O sol animæ meæ Deus meus, quàm amabilis est pulchritudo tua? Amo te lumen æternum, & ardentius amare desidero.

Ante Divinum Officium.

1. **V**ocabis me, Domine, & ego respondebo tibi, operi manuum tuarum porrige dexteram tuam.

2. Domine in unione illius intentionis, quâ ipse in terris laudes Deo Patri persolvisti, hoc tibi officium persolvere intendo.

3. Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt, nomini sancto ejus.

4. Ergone ranuncula vilis de cœno iniquitatum egressa, coram Domino majestatis perstreperere audebo? Et quis sum ego pulvis & cinis, ut loquar ad Dominum meum?

5. Introibo in domum tuam, adorabo ad templum sanctum tuum, & confite-

fite-

firebor nomini tuo. In conspectu Angelorum psallam tibi.

6. Confiteantur tibi, Domine, omnia opera tua, & Sancti tui benedicant tibi. Psallite Domino Sancti ejus, & confitemini memoriæ sanctitatis ejus.

7. Summè desidero laudare te, Domine Deus meus, & sic honorem afferre tibi, quoniam tu dixisti, Sacrificium laudis honorificabit me.

8. Accipe laudationem meam, Domine, vitulos labiorum meorum, & quia vir pollutus labiis ego sum, sanctifica me, & mitte Angelum tuum, qui calculo ignito emundet os meum, & faciat me dignum laudibus tuis.

9. Illumina intellectum meum, Domine, ut corde percipiam quod ore pronuncio: transforma in te sensus, & cogitationes meas, ut nihil præter te cogitem: affectus purifica, & voluntatem inflamma, ut te solum amem, & desiderem.

10. Te laudare volo, bone Jesu; tu supple præ me, quidquid minus est in me.

Post officium.

1. **G**Ratias tibi ago, Domine Deus, quòd meas indignas orationes audire dignatus sis, & de manu meâ laudum tuarum sacrificium fuscipere.

2. Unde mihi hoc, ut invenirem gratiam ante oculos tuos, Domine mi, qui consolatus es me, & fiduciam præbuisisti orandi te?

3. Dimitte, Domine, secundùm magnitudinem misericordiæ tuæ, quidquid in tuo servitio scienter, vel ignoranter peccavi; & admitti jubeas ante conspectum majestatis tuæ deprecationem servi tui.

4. Recordare fragilitatis meæ, & ignoscens distractionibus meis, miserere mei Deus, & omnium, pro quibus oravi.

5. Suscipe, benignissime Jesu, obsequium servitutis meæ in piissimum cor tuum, & illud tuis, atque Sanctorum precibus adjungens purifica, supple, perfice, & offer Deo Patri ad tuam, & Sanctorum gloriam, ad meam, & omnium salutem.

Amē

Ante Missam, vel Communionem.

1. **D**omine Jesu, in memoriam tuæ passionis & mortis offero tibi hujus Missæ, & omnium Missarum, quæ in toto mundo celebrantur, hostiam immaculatam sacrosancti corporis, & sanguinis tui.

2. Suscipe me, Domine, cum oblatione hujus hostiæ immaculatæ in laudem, gloriam, & beneplacitum tuum in unione illius oblationis, quâ temetipsum in arâ crucis obrulisti.

3. Memoriam fecisti mirabilium tuorum, dulcissime Deus animæ meæ, & in escam unam omnes amoris vires contraxisti. Utinam hic cibus me transformet in te, & lapideum pectus meum igne tui amoris accendat, & disumpat.

4. Veni, Domine, & noli tardare; reple bonis tuis esurientem animam meam, & calice suavitatis tuæ inebria sitientem.

5. Melior est panis tuus, quàm omnes delitiæ mundi, quas idèò respuo, & abominor: & calix tuus inebrians quàm præclarus est?

6. Panis dulcissime, sana palatum cordis mei, ut sentiam suavitatem amoris tui. Sana me ab omni languore, ut nullam præter te amem pulchritudinem.

7. Ignis qui semper lucet, amor qui semper ardet, illumina & accende me, ut extra condemnationem assistam metuendo altari tuo.

8. Ne projicias me à facie tuâ cum diviniſſimis donis tuis venientem ad te: neque me averſeris propter nimiam indignitatem meam.

9. Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Domine Jesu, Salvator meus.

10. O manna suavissimum, omnem habens saporis suavitatem pro cujusque desiderio, recrea hodie, ac suaviter affice aridum palatum animæ meæ.

11. Veni obsecro, æterna sapientiâ, tam potenter hodie in animam meam, ut cunctos proſtiges hostes meos, cuncta vitia consumas, cuncta peccata remittas.

12. Ignem venisti mittere in terrâ, benignissime Jesu, accende illum in me, &

& ev
cat.

A

1. P

2

2

fectu

mih

3.

semp

4

ſang

ſoli

1.

C

adm

men

mea

tuur

2

ribu

guir

ſem

quic

pare

& eventila gratiâ tuâ, ut semper crescat.

Ad elevationem Hostiæ, & Calicis.

1. **P**rotector noster aspice Deus, & respice in faciem Christi tui.

2. Amo te, & adoro toto corde & affectû. Lava me in tuo sanguine, & da mihi pati pro amore tuo.

3. Tu Rex gloriæ Christe: tu Patris sempiternus es filius.

4. Amantissime Jesu, per effusionem sanguinis tui fac ut mundo mortuus tibi soli vivam, à meipso penitûs deficiens.

Post Missam, vel Communionem.

1. **G**ratias ago tibi, Domine JESU, quia me vilissimum peccatorem admittere dignatus es ad vivificum tuæ mensæ convivium. Ignosce vilitati meæ, & fac me hominem secundum cor tuum.

2. Saucia, Domine, cor meum vulneribus tuis, mentem meam inebria sanguine tuo, ut quocumque me vertam, semper te videam crucifixum, & quidquid aspexero tuo sanguine tinctum appareat mihi.

Q 2

3. San-

3. Sanctifica, Domine, animam meam, & benedictionem tuam in eâ relinque. Ingredere cubiculum cordis mei & illud posside in sempiternum.

4. Respice in me, Pater æterne, qui Unigenitus filius tuus intrâ viscera mei clamat ad te.

5. Penetret amor tuus, clementissime Jesu, intima mea, & omnem alium amorem expellat.

6. Transforma me totum in te, ut omnis substantia mea pereat in te, ne me amplius inveniam nisi in te.

7. Recedo modicum à te, sed non sine te, Domine mi, consolatio mea, & omnino bonum meum. Da mihi vivere semper in te, & tibi jugiter adhærere.

Ante mensam, & dum reficeris.

1. **D**A mihi, Domine, operari non cibum qui perit, sed qui permanet in vitam æternam.

2. Ecce, Domine, ad mensam accedo, da mihi congruam servare moderationem, né ex indiscretâ parsimoniâ deficiat corpus, aut ex nimietate gravetur, & insolescat.

3. mihi a
Deus,
usque

4. quare
dulces
tu pot
tio me

5. sempe
dignu
bis, &
pienti
nume

6. & fiti
Deum
te est

7. quia t

8. I
fiti m

9. pus t
ment

3. O quanti pauperes fame pereunt ? mihi autem nihil deest. Gratias ago tibi Deus, qui pascis me à juventute meâ, & usque nunc.

4. Quàm suavis, es Domine, animæ quærenti te; Utinam nihil sapiat, nihil dulcescat mihi, nisi tu. Tu cibus meus, tu potus suavissimus, tu omnis delectatio mea.

5. O si deterior ferculorum pars mihi semper contingeret, sicut decet me ? Indignus enim sum rationalis creaturæ cibis, & pane filiorum, qui jumentis insipientibus similis factus sum propter innumerabilia & execranda peccata mea.

6. Fac me semper, Domine, esurire, & sitire justitiam. Sitivit anima mea ad Deum fontem vivum, quoniam apud te est fons vitæ.

7. Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua; super mel ori meo.

8. Dederunt in escam meam fel, & in siti meâ potaverunt me aceto.

9. Græsta mihi, Domine, ut sicut corpus terreno cibo, ita cœlesti alimoniâ mentem reficiam.

Post mensam.

1. **G**Loria tibi Domine, qui me cibo ac potu necessario refecisti: fac me semper abundare in omni opere bono.

2. Singulas buccellas, & guttas quas sumpsi offero tibi in laudem æternam, in unione illius amoris, quo tu Deus meus pro me factus homo cibum & potum sumpstisti in terris ad honorem Patris tui.

3. Parce mihi, Domine, quia temperantiæ limites transgressus sum: da ut deinceps omnem concupiscentiam superem, & omnia gulæ irritamenta.

Ante quodlibet opus.

1. **D**omine Jesu, da ut peragam opus istud ad gloriam tuam, & salutem meam, sicut tibi placitum est.

2. Da mihi sedium tuarum assistentiam sapientiam, ut mecum sit, mecum laboret, ut sciam quid acceptum sit coram te omni tempore.

3. Da mihi, Domine, spiritum discretionis, ut vera à falsis discernere queam: ut sciam eligere bonum, & reprobare malum.

4. Fac

4. Fac ut optimum finem semper intendam, & omnia prævideam, quæ accidere mihi possunt.

5. Adjuva, dirige, & conforma me, ut secundum te, tecum, & propter te hoc opus perficiam, quia sine te nihil sum, nihil possum.

Opere peracto.

1. **D**omine JESU, hoc opus, quod peregi, commendo meli fluo cordi tuo emendandum ac perficiendum: tibi que illud offero in unione operum tuorum.

2. Domine, si quid unquam tibi gratum feci ex gratiâ tuâ, id omne approbo & ratifico, id renovo & confirmo.

3. Quidquid neglexi offerre tibi ex actionibus meis, id hoc momento quantum possum compenso, & tibi omnia propter te offero omnium Angelorum, & Sanctorum affectû.

Cum è domo, vel cellâ egrederis.

1. **V**ias tuas, Domine, demonstra mihi, & semitas tuas edoce me. Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveatur vestigia mea.

2. O

2. O quanti sunt infirmi & claudii, quibus ambulare concessum non est? Gratiastibi ago, Domine, quia corpus integrum dedisti mihi, & me hactenus incolumem conservasti.

3. Sequar te, Domine, quocumque ieris, quia verba vitæ æternæ tu habes.

Cum regrederis.

1. **A** Perite mihi portas justitiæ, & ingressus in eas confitebor Domino. Hæc porta Domini, iusti intrabunt in eam.

2. Hæc requies mea in sæculum sæculi, hinc habitabo, quoniam elegi eam.

3. Elegi abjectus esse in domo Dei mei, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Ad sonitum Horologii.

1. **B**enedicta sit illa hora, quâ Dominus noster Jesus Christus incarnari voluit, & pati pro nobis.

2. Respice in me, Domine, & misere mei, præsertim in horâ mortis meæ: & fac me ralem in hâc horâ, qualem me desideras in æternitate.

3. O

3. O Deus infinitè amabilis, quàm parum hæctenus dilexi te? Dixi, nunc capi, Da quod jubes, & jube quod vis.

4. Quàm pœnitet me temporis, cujus inutiliter jacturam feci? Utinam illud possem revocare, ut in rebus tibi placitis totum infumerem.

5. Ecce lapsa est hora, Deus meus, & nullum in me sentio amoris incrementum. Utinam geminatis ignibus hanc jacturam resarciam.

6. Quanta est misericordia tua, Domine, quia me usque ad hanc horam tolerasti? Gratias ago, & doleo, quòd tam ingratus fuerim.

7. Offero tibi, æterne Pater, quidquid dixerò, fecero, cogitavero hâc horâ. Utinam eam utiliter transigam ad majorem tui gloriam.

In dolore, & quâcumque tribulatione.

1. Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur. Auge, Domine, dolores, auge afflictiones; sed auge etiam patientiam. Hic ure, hic seca, ut in æternum parcas.

2. Recordare, Domine, fragilitatis meæ, & dic Angelo percutienti, cesser jam manus tua. Veruntamen non mea, sed tua voluntas fiat.

3. Tu es refugium meum, Jesu crucifixe, in tribulatione, quæ circumdedit me: exultatio mea, erue me à circumdantibus me.

4. Si vis, Domine, omnia mala pœnæ libenter patiar pro te, sine ullâ consolatione. Omnia volo, nihil volo.

5. Bonum mihi, Domine, quia humiliâsti me. Propter te sustinui opprobrium, operuit confusio faciem meam.

6. Gratias, ago tibi Deus, quia voluntas tua in me adimpletur, quâ voluisti ab æterno, ut hæc mihi evenirent. Offero ea tibi ad gloriam tuam, in unione passionis Christi.

7. Tuus sum ego, Domine, tu scis quid mihi expediat. Offero me tibi in omne beneplacitum tuum.

8. Gratias tibi ago, quia nos etiam invitos rectè fingis, & per externum hominem internum purgas.

9. O Amor, eâ intentione, quâ pœnam istam de corde Dei mihi attulisti, tibi committo; ut eam in summâ gratitudine ibidem reconfignes.

10. Tibi, Domine, hæc omnia patior. Sit nomen tuum benedictum in sæcula, qui voluisti hanc tribulationem venire super me. Sicut placuit tibi, ita factum est.

In prospero successu.

1. **N**ON nobis, Domine, non nobis; sed nomini tuo da gloriam. Fallax est honor mundi, fallaces hujus vitæ consolationes: Satiabor cum apparuerit gloria tua.

2. Valdè quidem me consolatur res ista, Domine Jesu; eam tamen nolo, nisi à te, in te, & propter te, paratus eâ carere, quoties volueris.

3. Nolo, Domine, hic consolari & felix esse; sed afflige me in præsentem, ut misericordiam in fine consequi valeam.

4. Benedictus es Domine, qui adjuvisti me & consolatus es me; cum mihi minitno, & infelici nulla debeatur consolatio, nulla prosperitas.

5. Re-

5. Refulge cordi meo, veritas summa
ut mihi ipsi vilescam, ac omni humana
consolatione me indignum existimem.

In omni tentatione.

1. **S**alvator mundi salva nos, qui per
crucem & sanguinem tuum rede-
misti nos, auxiliare nobis, te deprecamur
Deus noster.

2. Confige timore tuo carnes meas,
judiciis enim tuis timui.

3. Tu Domine, qui ad exercitium facis
ut sentiam, adjuva me, ne consentiam.

4. Excita Domine, potentiam tuam
& veni, & exurge in adiutorium mihi.

5. Da mihi, Domine, patientiam &
pacem, ne perdam coronam in caelo.
Tu enim dixisti: In patientiâ vestrâ pos-
sidentur animas vestras.

6. Inclina cor meum in testimonia
tua, & esto mihi turris fortitudinis à fa-
cie inimici.

7. Tu scis, Domine; quàm libenter
puram animam tibi exhiberem: sed quia
immundum vas habeo, plenus tenta-
tionibus; ipsum tibi offero quale est.

Mun-

Mun-
ut di-
que i-
Cùm

pa

1. E

fonte
sunt
bilis

2.
vanit
intre

3.
ocule
quib

te in
quec

4.
meu
cher

do v

5.

Munda illud sanctissimo sanguine tuo,
ut divini influxus capax efficiatur, tibi-
que in gratiâ acceptum fiat.

*Cùm te allici sentis ad complacentiam ex
pùlchritudine, vel aliâ perfectione
creaturarum.*

1. **E**Cce isti sunt rivuli, Domine Deus
meus, qui ex te vero & increato
fonte omnium bonorum dimanant : hæ
sunt guttæ inexhausti maris tuæ ineffa-
bilis bonitatis.

2. Averte oculos meos, né videant
vanitatem, né per fenestras oculorum
intret mors in animam meam.

3. Resisto, Domine, seductionibus
oculorum, né implicentur pedes mei,
quibus ingredior viam tuam: & erigo ad
te invisibilem oculos, ut evellas de la-
queo pedes meos.

4. Multa fecisti tu, Domine Deus
meus, mirabilia tua, sed tu omnium pul-
cherrimus & perfectissimus es. Quan-
do verget dies, ut in te solo delecter.

5. Quàm callidè hic lateres abscondi-

R

tus

tus maledicte serpens, ut me tuo veneno inficias? Benedicta sit bonitas Dei in æternum, qui mihi hostem hinc latentem, & animæ dolosè insidiantem tam benignè detexit.

In transitu ante Ecclesiam, & in eius ingressu.

1. ERGONE putandum est, quòd verè Deus habitet super terram? Si cœlum, & cœli cœlorum te capere non possunt, quantò minus hæc domus?

2. Tu Domine, qui pollicitus es, ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi, exaudi orationem fervorum tuorum ornatium in templo isto.

3. Domine in multitudine misericordiæ tuæ introibo in domum tuam, adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo

4 Omnes Sancti & Sanctæ Dei, quorum Reliquiæ, & imagines hinc sunt, saluto & veneror vos, intercedite pro me.

5. Salvete Christi fideles animæ, quæ hinc & ubique requiescitis, requiem æternam

nam vobis donet, qui pro vobis passus est.

Ante Crucifixum.

1. **D**omine Jesu Christe per illam amaritudinem, quam sustinuisti propter me in cruce, maximè in illâ horâ, quando anima tua egressa est de corpore suo, miserere animæ meæ in egressu suo.

2. Suscipe me, Domine, in ulnas tuas, quas in cruce expandisti, protege me ab hoste maligno, & fac me participem crucis tuæ.

3. Adoramus te Christe, & benedicimus tibi, quia per crucem tuam redemisti mundum.

Cùm aridus es.

Pater cœlestis pro frigidâ & miserâ cordis mei ariditate offero tibi fervida desideria, & ardentissimum amorem dilectissimi filii tui, Beatæ Virginis, & omnium electorum tuorum.

Cùm loquendum est.

Jesu mi Dei, qui coram Judice tacuisti, tene linguam meam, donec cogitem

qualiter & quid loquar. Pone, Domine, custodiam ori meo, & ostium circumstantiæ labiis meis.

Ante studium.

Domine Jesu, æterna sapientia, purga animam meam igne amoris tui, illumina intellectum, memoriam confirma, ut bonas literas discam, quibus te unum sapiam, & diligam; quia extrã te quisquis sapit, desipit.

Cum audis Confessiones.

Ad singulos pœnitentes hâc oratiunculã uti poteris. Sana, Domine, per me hanc animam in omne peccatum lapsuram sine te. En pretium sanguinis tui, sponsa tua ab hoste vulnerata. Doce me, ut prudenter cœcam, & ægram ad te adducam, pro tuâ unus gloriã. Angele sancte, adjuva me.

In aspectu horti amœni.

Exorna, dilecte mi, virtutum floribus animam meam. Utinam in me floreat lilium castitatis, humilitatis, viola, rosa charitatis.

In aspectû pulchra domus.

QUàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum, concupiscit, & deficit anima mea in atriâ Domini. Melior est dies una in atriis tuis super millia. Beati qui habitant in domo tuâ, Domine, in sæcula sæculorum laudabunt te.

Dum grata qualibet, & pulchra vides.

ECce tu pulcher es, dilecte mi, ecce tu pulcher es, fons pulchritudinis: exorna splendore gratiæ animam meam, quoniam denigrata est super carbone facies mea, propter multitudinem iniquitatum mearum. Ne finas me donis tuis abuti contra te.

In aspectû rei deformis.

FActi sunt abominabiles, sicut ea quæ dilexerunt; tolle à me Domine peccati deformitatem.

Cùm pluit.

IRriga, Domine, arentem animam meam, ut fructum boni operis reddat temporibus suis.

Cùm sudum est.

Dissipa, Domine, à corde meo nubes

culas terrenorum affectuum , & lucis tuæ radiis illustra animam meam. Refulge super me sol justitiæ ; & splendoribus Sanctorum illumina cor meum.

Cùm oculis occurrunt vana.

Quid mihi est in cœlo , & à te quid volui super terram ? Averte oculos meos, ne videant vanitatem, in viâ tuâ vivifica me.

Cùm vaniloquia auribus insonant.

Narraverunt mihi iniqui fabulationes, sed non ut lex tua.

Cùm occurrit peccandi occasio.

Qui elongant se à te, Domine, peribunt : perdidisti omnes, qui fornicantur abs te. Mihi autem adhærere Deo bonum est , ponere in Domino Deo spem meam.

Ad nomen IESVS.

Utinam potestatem haberem cælum & terram , & infernum cum omni creaturâ tibi dulcissimo, & fidelissimo amatori inclinandi, ac subjiciendi.

In aspectû arborum.

Laudate Dominum lingua fructifera
& om-

& omnes cedi. Ah bone JESU, quàm adhuc imperfectè tibi servio, & tamen plantatus sum secus decursus aquarum gratiæ tuæ. Adjuva me, ut fructum afferam in patientiâ.

In aspectû volucrum.

Benedicite omnes volucres cœli Domino. Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam? Eleva me, Domine, à terrâ, ut alis amoris ad te volem.

In aspectû bestiarum.

Bestia & universa pecora laudate nomen Domini. Da mihi, Domine, cognoscere dignitatem meam, nè fiam sicut equus & mulus, quibus non est intellectus.

In aspectû ignis.

Ignem venisti mittere in terram, Deus meus, & suades mihi, ut emam à te aurum ignitum: accende tu illum in me, ut liquefam amore tuo.

In aspectû aqua.

Ana mea sicut terra sine aquâ tibi, sitit ad te fontem vivum. Irriga me,

& potum da mihi in lacrymis in mensurâ.

In aspectû Cœli.

O Magna domus Dei, quàm vilis mihi fuisti? Pœnitet me Domine, quia non habui mihi constantiam in servitio tuo. Cœli & Terrarum laudate Deum. Quando aperiri mihi, ut inveniam eum, quem diligis anima mea?

In aliâ quâcumque occasione.

Nihil prorsus homini occurrit, ex quo non possit varias ad Deum aspirandi occasiones elicere, quicumque studet Christianæ perfectioni. Nam ut superscriptis oratiunculis, & exercitiis aliqua quædam in exemplum adjiciam; si tibi occurrat aliquis infidelis, orabis pro illo, & actum fidei elicies. Si cæcus, claudus, vel aliquâ ægritudine affectus; eorum misereberis, & Deo gratias ages, qui membra integra tibi, corpusque validum dedit. Transiens Xenodochia, ora Dominum, ut det omnibus patientiam, & consolationem. Cum leges, audis, aut vides aliquid ad laudem Dei per-

pertinens; gaude multò magis, quam
 si laudes tuas audires. Cùm videris ali-
 quem peccantem, vel blasphemantem
 audieris, statim in spiritu contristare,
 & Deum pro illo precare. Si angit te
 desiderium placendi hominibus, cogita
 quòd qui hominibus placent, Christi
 servi non sunt; & opta Deo soli place-
 re. Cùm recordaris alicujus peccati, eli-
 ce actum contritionis. Si musicam, &
 concentum audis, ora cum Cæcilia ut
 fiat cor tuum immaculatum, Deoque
 psalle in citharâ cordis, & ad gaudia An-
 gelorum suspira. Si mundi pompam vi-
 des, & hominum superbiam, eam de-
 testare, & dic: Vanitas vanitatum, &
 omnia vanitas. Ex aspectû judicum,
 principum, & prælatorum, timorem
 concipe divinæ justitiæ, & ora pro illis,
 actumque elice obedientiæ. In introitû
 alicujus oppidi vel civitatis, Angelos &
 Sanctos tutelares, quorumque imagi-
 nes & reliquiæ ibi sunt, venerare, & ora
 pro habitantibus. Ad imaginem quo-
 que Angelorum & Sanctorum actum

Dulciæ exerce, & opem eorum efflagita. Cùm se offert imago Evangelistarum, vel Doctorum scribentium, ora & dic: *Scribite me Sancti Dei in libro afflictorum, quia affligi semper desidero propter Deum: Scribite me cum Sanctis Martyribus: Scribite me in corde Iesu, & in corde Maria, ut nunquam obliviscantur anima mea.* Si apparet arcus cælestis, benedic eum qui fecit illum, & ora pro pace. Si terram excoli cernis, considera quâ diligentiam agrum animæ tuæ colere debes, & roga pro fructibus terræ. Si benè operantes conspicias, congaude, & opta fieri eorum particeps, & ora pro tuâ, & ipsorum perseverantiâ. Plura suggerent usus, & unctio.

Cùm vespere accenduntur lucerna.

1. **T**ua nos, Domine, Veritas semper illuminet, & ab omni pravitate defendat.

2. Domine apud quem nihil est obscurum, nihil tenebrosum; emitte lucem tuam cordibus nostris, ut in viâ tuâ ambulantes nihil patiamur erroris.

3. Te

3. Te lucem veram, & lucis auctorem deprecor, ut digneris à me tenebras depellere vitiorum, & clarificare me luce virtutum.

4. Veni cælestis amor, & fulgidissimâ face tuâ discute noctē ignorantiae meæ.

5. O amor, decus, & lux virtutum omnium, explica pompam radiorum tuorum in domo cordis mei, ut in lumine tuo te videam lumen æternum.

Ante somnum.

1. **F**Ac me, Jesu dulcissime, super pectus tuum requiescere: da mihi trahere anhelitum de mellifluo corde tuo: influat spiritus tuus suavissimus in animam meam, qui eam absorbeat, & inseparabiliter sibi uniat.

2. Tu quæso mecum maneat, mecumque dormias hâc nocte, ut dormiente corpore mens semper ad te vigilet, & te præsentem videat.

3. Deus creator corporis mei, & animæ, respice me misericordiâ tuâ, nè tenebrosâ peccati caligine involvar.

4. Modera somnum meum, Deus

meus, quem sumi præcepisti ad corporis alleviationem ; pervigiles concede cogitationes, & mentem sobriam, né me gravis opprimat sopor.

5. Peto, Domine, & desidero, ut singulæ respirationes meæ hâc nocte laudem & honorem tibi exhibeant.

6. In manus tuas commendo spiritum meum, redemisti me Domine Deus veritatis.

7. Veni, Divine Amor, & tu mihi somnia dispone, ut in tuum amorem tanquam in somnum suum incumbat cor meum, & in te solo requiescam nunc, & in æternum, Amen.

CAPUT XX.

DE AMORE DEI, QUID SIT Amor? Eius origo, prerogativa, & proprietates. Amoris Philosophia à quibus discendat? Possit Deum facilius amari, quàm cognosci.

1. Jam quod initio pollicitus eram, pro virium tenuitate, & ingenii captu

captū executus sum : nunc consentaneum arbitror nonnulla de divino amore veluti corollarium appingere huic libello ; via enim mystica , cujus semitæ , sicut hætenus docui , brevi compendio perducunt ad Deum , ab amore principium sumit , & finem habet in amore. Est autem Amor complacentia boni , sive propensio appetitus in bonum. Est primus motus voluntatis omnium reliquorum affectuum principium , & radix , omnibus ad omnia ingenitus , ut Platonius Phædrus (a) ait. Est vehemens , & benè ordinata voluntas , ut docet Guilielmus Abbas. (b) Est vis animæ naturali quodam pondere ferens eam in finem suum ; juxta illud : (c) *Amor meus pondus meum , illo feror quòcumque feror.*

Est connexio & vinculum , quo rerum universitas ineffabili amicitia , & insolubili unione copulatur , ut ex hymnis Hierothei Magnus Dionysius Areopa-

R 7

gita

(a) Plato in Phædro. (b) Guilliel. Ab. S. Theodorici l. de Amore cap. 7. (c) August. lib. 12. confess. c. 9.

gita (d) commemorat. Est circulus sem-
piternus sine & principio carens, prop-
ter bonum, ex bono, in bonum, & ad
bonum indeclinabili conversione cir-
cumiens, in eodem, & secundum idem,
& procedens semper, & manens, & re-
means. Quidquid in sacris literis, quid-
quid in libris Sanctorum continetur, aut
amor est, aut pertinet ad amorem.

2. Si ejus originem quæris, non te ad
symposium Platonis, non ad doctas
Poëtarum fabulas mittam: firmiorem
enim doctrinam ab eo habemus, qui di-
xit, (e) *Deus charitas est, & qui manet
in charitate, in Deo manet, & Deus in eo.*
In ipso puro & summo bono ab æterno
Amor fuit, quasi ignis semper ardens,
omnia accendens, & in se transmutans.
Ex eo enim quod Deus suam infinitam
pulchritudinem, & excellentiam intue-
tur, oritur in ipso infinitum amoris incen-
dium, quo Pater seipsum, & Filium à se
genitum diligit: rursumque Filius eam-

(d) Dionys. de div. nominibus. c. 4.
(e) 1. Joann. 4. 16.

dem in Patrem reciprocatur dilectionem, quâ tantum illum amat, quantum amari dignus est, hoc est infinities infinite. Hic autem mutuus amor Spiritus Sanctus est, æternus, inmensus, Patri & Filio coequalis, à Deo prodiens, in Deo manens : à quo, sicut radius à Sole, omnis amor dimanat, propter bonitatem suam infinitam extendens se, & descendens ad creaturas pro cuiusque captu & meritis; & omnia denuò ad se reducens quia ut à Deo exivimus omnes, & venimus in mundum, ita mundum iterum relinquere debemus, & ad Deum redire. Nulla vox est, quæ Amoris dignitatem non dicam explicare, sed nec leviter adumbrare valeat. Nam Amor increatus ipse Deus est, ineffabilis incomprehensibilis, cujus magnitudinis non est finis. Amor autem creatus donum Dei est altissimum, nobilissimum, inenarrabile, termino carens, ac modo; quia, ut ait mellifluus Bernardus. (f) *Modus diligendi Deum est, diligere sine modo.*

3. Quòd

(f) Bernard. initio lib. de diligendo Deo.

3. Quòd si libeat ejus effectus intue-
 ri, ut saltem ex illis, quanta sit ejus vis &
 potentia dignoscamus, jam propheti-
 cum (g) torrentem ingredimur, qui per-
 transiri non potest. Cancellarius Pari-
 siensis (h) ex cantico amoris quinquaginta
 ejus descripsit proprietates eroti-
 cè, & divinè; sed hanc lucubrationem
 amoris sagittâ vulneratus corporali
 morte conclusit, ut in patriâ amantium
 disceret, quàm imperfectè in viâ de A-
 more scripsisset. Et quomodo ausim
 ego in amore rudis & inexpertus ejus
 prærogativas enarrare? *Quomodo, inquit*
Richardus, (i) de amore loquetur homo,
qui non amat, qui vim non sentit amoris?
De aliis nempè copiosa in libris occurrit
materia, hujus verò aut tota intus est, aut
nuquam est. Dicam tamen balbutien-
 do nonnulla, quæ in eximiis amatoribus
 ipse amor operatur. Amor participatio
 Dei est, in ipsius pulchritudine & boni-
 tate tanquam in suâ causâ conquies-
 cens,

(g) Ezech. 47. 5. (h) Ioann. Gerson. su-
 per. Cantic. (i) Richard. de grad. charit. c. 1.

cens, Deum movet, ut descendat ad creaturas, quia summè sui diffusivus est: tum vicissim creaturas sursum trahit ad pulchrum & bonum. Simplex est, & multiplex; æqualis, & inæqualis: actus enim Dei simplicissimus est, quàmvis ad infinita se extendat. Amantes Deo assimilat, ipsique jungit inseparabiliter, & admirabili quâdam Apotheosi divinæ naturæ consortes efficit; quia sibi similes semper quærit, aut efficit; & qui amat, manet in Deo, & Deus in eo. Terrenum & falsum amorem dixit Plato, esse animi ardorem in proprio corpore mortui, in alieno viventis: quem effectum operari in animâ divinum amorē testatur Dionysius (k) dicens; Amantes sui juris non esse, quia Amor ecstasim facit. Ad ipsum omnia consilia reducuntur: néque musicam solum docet, ut quidam asserit, (l) sed omnium scientiarum, omnium virtutum actor, magister, principium, & finis est. Unit, & refrigerat; exaltat, & hu-

(k) *Dion. c. 4. div. nom.* (l) *Plutarchus in opusculis.*

humilitat; vulnerat, & sanat; occidit, & vivificat. Leges præscribit amantibus ipse legis expertus: modum rebus statuit modi nescius; finis est omnium sine carens: omnia rapit neminem spolians: omnibus dominatur cunctis subjectus: semper quiescit nunquam otiosus. Non deficit in adversis, quia non vincitur: injurias non rependit, quia non sentit: morte non terretur, quia fortior illâ est. Nullam quærit sui causam, non fructû, non mercedem, seiplo contentus. Amat qui verè amat, quia amat: amat ut amet, & ad suum recurrens principium semper ex eo sumit, unde jugiter amet. Virtutes omnes nihil aliud esse, quàm ordinem amoris asseruit Augustinus, (m) nam si amor desit, quid est spes, quid fides, quid religio, quid fortitudo? Tabescunt omnia instar cadaveris, quæ hoc igne non animantur. Si habuero prophetiam, & omnem fidem, & tradidero corpus meum, ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.

4. Quid

(m) *Aug lib. de morib. Ecclesia.*

4. Quid ergo amore jucundius, quid securius, quid nobilius? Quanta ejus dignitas, & sublimitas, quot tituli, & excellentiæ? Dicant qui experti sunt, quid sit amorem incomparabilem esse, insuperabilem, superfervidum, semper mobilem; incessabilem, activum, zelotem, officiosum, omnipotentem. Dicant quæ sint ejus causæ, quæ natura, quis ordo, qui effectus, quæ exercitia, qui gradus, quæ leges, quod initium, qui progressus, qui finis, quæ perfectio. Ego enim conscius infirmitatis meæ, & imperitiæ, tantæ rei majestatem & violare timeo, & assequi despondeo. Legēdi sunt eximii viri, Bernardus, & Richardus, ille in tractatū de diligendo Deo, hic de gradibus charitatis. Legendus Harpius in fine suæ mysticæ Theologiæ. Addo recētiores Didacum Stellam, Jacobum Salianum, Antonium Gaudier, Laurentium Parisiensem Capuccinum, Ludovicum Granatensem, Christophorum Fonsecam, Joannem Salaguritanum Carmelitanum, & alios, qui de arte amandi Deum, & de amore

more Dei doctissima nobis scripta reliquerunt. Addo singulariter nominandum, Franciscum Salesium Episcopum Genevensis omni encomio superiorem, cujus libri duodecim de hac re omne ferunt punctum miscentes utile dulci. Nec desunt ex sequiori sexu in amoris philosophiâ supra communem captum excellentis: Theresia, Gertrudis, Magdalena de Pazzis, tres Catharinæ, Senensis, Genuens, & Bononiensis, & aliæ; ex quibus plenior de Amore cognitio petenda est.

5. Discet autem amare Deum, qui frequenter ad eum aspiraverit. His enim piis affectibus ignis amoris accenditur, nutritur, & in magnum crescit incendium. Dictum est supra viam scholasticam longam & difficilem esse, mysticam verò brevem & felicem: quia nimirum multò facilius est Deum amare, quàm cognoscere. *Facilius*, ait Richardus, (n) *ad Deum patet ingressus piè pulsantibus, quàm subtiliter perscrutantibus. Pulsat autem qui amat, qui orat, & pulsanti aperitur.* Cui

(a) Richard. l. c. 3.

consonans Angelicus Doctor (o) aperte fatetur Deū in hâc vitâ plûs amari, quàm cognosci: quia plus requiritur ad perfectionē cognitionis, quàm ad perfectionem amoris. Ad hanc enim sufficit, quod res ametur, prout in se apprehenditur; ad illam verò necesse est sigillatim cognoscere quidquid est in re, partes nimirum, virtutes, & proprietates. Probatum hoc exemplo scientiarum, quas aliqui amant ob confusam & imperfectam, quàm de eis habent cognitionem; & hoc amore ad eas perfectè discendas incitentur. Eisdem sententiæ subscribunt Abbas Vercellensis, & alii Mystici, quos refert, & sequitur Seraphicus Bonaventura. (p) Nec obstat illud Augustini, (q) incognita non amari, quia non amat voluntas omninò incognitum; imò ut ait Gregorius, (r) *Amor ipse notitia est.* Et sic debet intelligi commune illud Mysticorum dictum:

Vo-

(o) D. Thom. 1. 2. q. 27. art. 2. ad 2. (p) Bona. *utiner* 5. *atern. dist.* 5. (q) Aug. *de Trinit. lib.* 8. c. 4. & l. 10. c. 2. (r) Gregor. *hom.* 27. *in Evangelia.*

Voluntas intrat, ubi intellectus foris stat: quia amor mensuram cognitionis excedit, & extenuissimâ, atque obscurissimâ cognitione ingens amoris flamma accenditur in voluntate, quæ idè penetrare dicitur suo acumine, quò non intrat intellectus. Non disputo, an possit Deus de potentiâ absolutâ efficere, ut voluntas amet nullâ prorsùs cognitione præcedente: hoc enim controversum est, nec desunt qui partem affirmativam tenent. (f) sed dico de lege saltem ordinariâ non magis posse hominem incognitum amare, quàm pingere super inane. Talis quippe est natura voluntatis, at aliquâ semper cognitione indigeat, quæ faciem illi præferat, & ostendat quid appetendum. Ex his autem colligi potest quanta sit mortalium infania. (z) Amare Deum, dum sumus in corpore, plus possumus, quàm vel eloqui, vel cognoscere. Amando plùs proficimus minùs laboramus, illi magis obsequimur. Malumus tamen semper querendo per cognitionem nunquam invenire, quod querimus, quàm amando possidere. Bona quidem est scientia, sed multò melior dilectio: utilis cogni-

(f) Paludanus, Ochamus, Thomas de Argentina, & alii citati à Sandeo lib. 2. myst. Theolog. ubi hanc questionem diffusè tractant. comment. 6. exercitat 25. usque ad 30. Vide etiam Alvarez, to 3 do orat lib. 4. c. 8. (t) Picus Mirandul. lib. de ente & uno c. 5.

gnitio, sed utilior amor. Scientia sine charitate inflat, & nihil prodest; amor verò sine scientia sufficit ad salutē. Potest homo scientiam habere sine amore; ut verò qui amat, quàmvis scientiis careat humanitatis acquisitis, plura tamen discet, quàm doceat humana sapientia, quia illum intus magistrum habet, qui docet hominem scientiam. Optimè Rogerius vir extaticus ex ordine Minorum, apud Alvarum Pelagium: (u) *Quid, inquit, putas erit si in intimo tuo intimus sit Deus? A quantis tenebris ad quantas ducervis claritates per spiritum ejus? Si illas, quæ in intimis illis sive internis secretis sunt, nosset intimas contemplationes, si illas lucidas illuminationes, si illos fervidos splendores, si illos simplices radios, si illos puros fulgores, si illos vivificos ardores, si illos pacificos saporos, si illos delitiosos, imò delitiosissimas dulcores, si res incognitas & innuminabiles, res tamen experimentales perfectè possideres. Ah homo, si hæc experimento nosset, puta quia, ut ego, tenebras ferres graviter vitæ tuæ. Quando autem erit? Putas ne videbo? Quando, quando, quando? Omnia in morâ: nimium flenda hæc dilatio. Ah, ah, ah? Quid tibi sum ego, aut quid tu mihi, Deus meus? sed quid non mihi es? Hæc verba silentii sunt, nec extrâ silentium & Deum invenire possunt quia alibi*

non

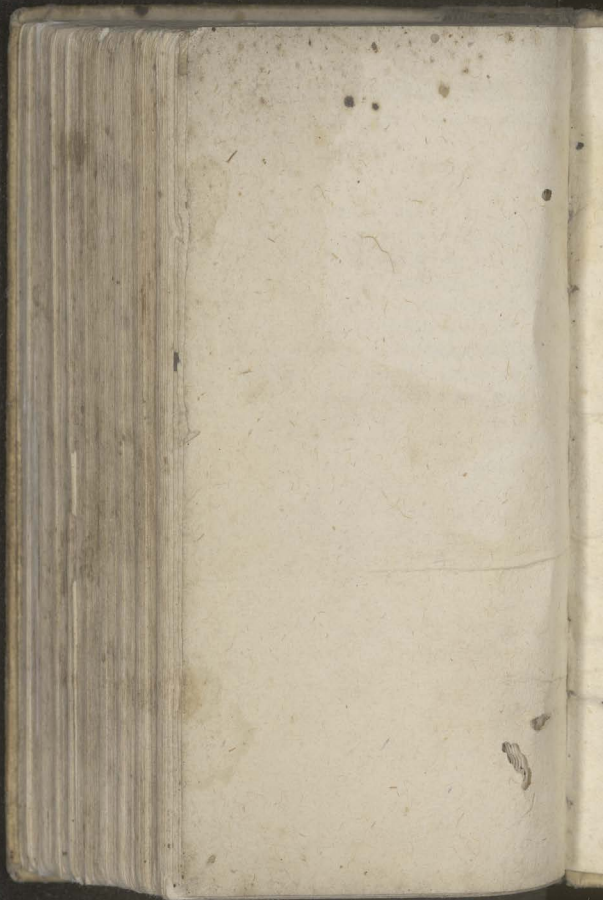
(u) *Alvarus Pelagius de planctu Ecclesiæ lib. 2. cap. penultimo.*

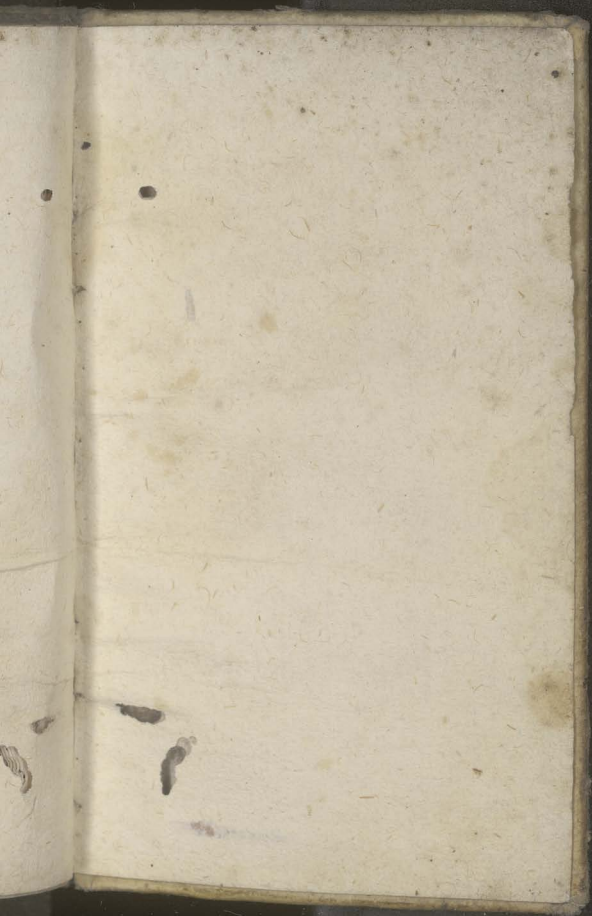
non sunt. Vis hac sentire? Attende quoniam nullus sic intrat, nisi prius excefferit; nec desistit nisi prius introierit; nec transit nisi prius desecerit, nec apprehendit, nisi prius transierit; nec transformatur, nisi prius apprehenderit, nec inuenitur, nisi transformatio praecefferit; nec sic illum amorem movetur, nisi qui intus, & valde intus fuerit; nec in beato illo silentio quietatur, nisi qui illum beatum amorem noverit. Hæc Rogerius, Beatus vir, qui sic sentit, sic amat, sic afficitur. Verè dici potest de divinâ dilectione, quod olim de Sapientia; *Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa*, quia amor omnium bonorum fons est, & origo. Quis igitur me separabit ab amore? Tribulatio, angustia, fames, nuditas, periculum, gladius, persecutio? Dicam audacter cum Apostolo (x) me certum esse, certam scilicet in Domino spem habere, quòd nulla creatura poterit me separare à charitate Dei, quæ est in Christo JESU Domino nostro, cui cum Patre, & Spiritu Sancto honor est, & gloria in coelo & in terrâ, nunc & semper, & in sæcula sæculorum, Amen.

x ad Roman. 8.

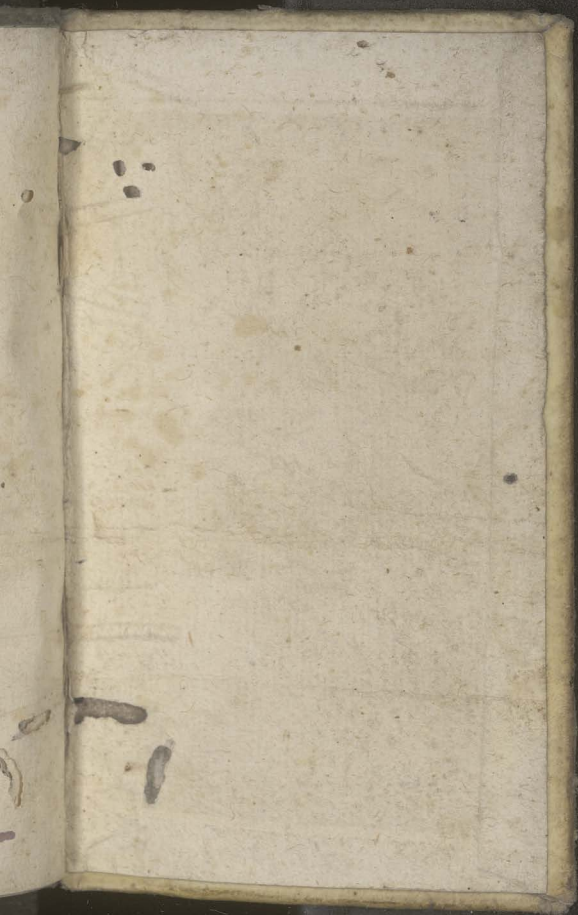
F I N I S.

annu.
e defici
s defe.
it :
nec in
ec sic
val.
quieta.
overit.
tit, sic
divinâ
enerant
a amol
uis igi-
angu-
is, per
(x)me
o spem
ne sepa-
JESU
Spiritu
a terrâ,
m, A.

VIA COM
PENDIAR
CEVM T

IN ALLEN
B. 1774
3